

Letno poročilo **2023**

**Letno poročilo 2023
družbe in skupine ISKRAEMECO**

ISKRAEMECO

Savska loka 4, 4000 Kranj, Slovenija

Telefon: 04 206 40 00

E-pošta: info@iskraemeco.com

www.iskraemeco.com

Letno poročilo **2023**

Inovacije
za **življenje.**

Kazalo

1. Poslovno poročilo

1.1.	Nagovor izvršnih direktorjev	6
1.2.	Analiza uspešnosti poslovanja družbe in skupine Iskraemeco	8
1.3.	Organizacijska struktura Skupine	10
1.4.	Skupina Iskraemeco	11
1.5.	Dejavnost posameznih podjetij v skupini	16
1.6.	Pregled trga	20
1.7.	Prodaja	23
1.8.	Trgi	24
1.9.	Tehnološki design center	25
1.10.	Upravljanje s človeškimi viri	28
1.11.	Obvladovanje tveganj	31
1.12.	Celovito vodenje kakovosti poslovanja	32
1.13.	Skrb za trajnostni razvoj	34
1.14.	Izjava o upravljanju družbe v skladu s kodeksom upravljanja za nejavne družbe	40
1.15.	Izjava o oškodovanju	41

2. Računovodsko poročilo skupine Iskraemeco

2.1.	Izjava o odgovornosti izvršnih direktorjev obvladujoče družbe	44
2.2.	Konsolidirani računovodski izkazi skupine Iskraemeco	45
2.3.	Sestava poslovne skupine in podatki o poslovanju odvisnih družb	51
2.4.	Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom	52

3. Računovodsko poročilo družbe Iskraemeco, d. d.

3.1.	Izjava o odgovornosti izvršnih direktorjev družbe Iskraemeco d. d.	100
3.2.	Računovodski izkazi družbe Iskraemeco, d. d.	101
3.3.	Pojasnila k računovodskim izkazom	106

4. Revizorjevo poročilo

1.

Poslovno poročilo

1.1.	Nagovor izvršnih direktorjev	6
1.2.	Analiza uspešnosti poslovanja družbe in skupine Iskraemeco	8
1.3.	Organizacijska struktura Skupine	10
1.4.	Skupina Iskraemeco	11
1.5.	Dejavnost posameznih podjetij v skupini	16
1.6.	Pregled trga	20
1.7.	Prodaja	23
1.8.	Trgi	24
1.9.	Tehnološki design center	25
1.10.	Upravljanje s človeškimi viri	28
1.11.	Obvladovanje tveganj	31
1.12.	Celovito vodenje kakovosti poslovanja	32
1.13.	Skrb za trajnostni razvoj	34
1.14.	Izjava o upravljanju družbe v skladu s kodeksom upravljanja za nejavne družbe	40
1.15.	Izjava o oškodovanju	41

Iskraemeco je globalno, priznano podjetje, ki nudi visoko kakovostne izdelke, storitve in rešitve, ki omogočajo učinkovito rabo energije in vode.

Prizadevamo si biti v koraku s trendi v panogi in razvijati rešitve, ki izpolnjujejo zahteve naših strank. Spodbujamo inovativno kulturo, ki podpira in ceni predanost, sinergijo, ustvarjalnost, ambicioznost in napredno razmišljanje.

1.1. Nagovor izvršnih direktorjev

Ko se oziramo nazaj v leto, ki so ga zaznamovali številni zapleti in težave, nas preveva občutek velike odgovornosti in neomajnega optimizma. Svet okoli nas se spopada s številnimi izzivi, vse od geopolitičnih napetosti in negotovih gospodarskih razmer do vseprisotne grožnje podnebnih sprememb. Trenutne razmere res prikazujejo precej zapleteno sliko, a ob vseh težavah še vedno obstajajo priložnosti za rast in spremembe na bolje. Vojsna v Ukrajini še naprej meče svojo senco na energetska varnost, oskrbo s hrano in globalno stabilnost. Podobno velja za gospodarsko okolje, ki je v fazi tranzicije, pri čemer naraščajoča inflacija in morebitni recesijski pritiski zahtevajo

premišljeno ukrepanje. Prav ti izzivi pa so obenem tudi katalizatorji inovacij in preobrazbe. V podjetju Iskraemeco ostajamo zvesti svoji zavezi, da bomo tudi v nemirnih časih krmarili skladno s svojim poslanstvom in načelom odpornosti. Zavedamo se, da so vsi omenjeni izzivi soodvisni in razumemo, da le celosten pristop zagotavlja učinkovite rešitve.

Preko inovacij za trajnostno prihodnost smo globoko vpeti v tehnološki razvoj, usmerjen v iskanje rešitev za upravljanje z energijo in vodo, ki sta izjemno pereča globalna problema. Najsi gre za razvoj energetskih rešitev, spodbujanje učinkovite rabe virov ali uporabo podatkov za optimizacijo poslovanja, vedno si prizadevamo biti v ospredju pozitivnih sprememb. Sodelovanje je še en ključni steber našega pristopa. Verjamo, da lahko z roko v roki s svojimi partnerji, deležniki in podobno mislečimi organizacijami povečamo svoj vpliv in pospešimo napredek v smeri bolj trajnostne in pravične prihodnosti.

V Iskraemecu se oziramo v prihodnost in jo tudi aktivno soustvarjamo. Naša poslovna vizija je drzna: želimo postati vodilni ponudnik platform za ključna vprašanja, povezana z upravljanjem porabe energije in vode ter pametnih mest, obenem pa spodbujati trajnostne prakse za zagotavljanje kakovostnega življenja. Z vztrajnim iskanjem zanimivih inovacij še dodatno podpiramo to vizijo. Iščemo nove rešitve za energetski in vodni sektor, razvijamo najsodobnejše digitalne platforme in preučujemo nove priložnosti. Letos smo naredili pomemben korak in okrepili vse štiri poslovne stebre: energijo, vodo, e-mobilnost in podatkovne platforme. Zahvaljujoč tej strateški potezi lahko strankam zagotavljamo še večjo dodano vrednost, saj se naše celovite rešitve nemoteno integrirajo v ta ključna področja. Seveda pa naše ambicije presegajo preprosto širitev ponudbe. Naše aktivnosti so usmerjene v vzpostavitev temeljev za vodenje digitalne preobrazbe. Želimo si postati vrhunsko platformno podjetje, ki bo moč podatkov in tehnologije uporabilo za reševanje zapletenih izzivov ter zagotavljanje pametnejših in bolj trajnostnih rešitev. Predstavljajte si svet, kjer so energetski sistemi medsebojno povezani in optimizirani, poraba vode učinkovito vodena, mesta pa so opremljena s pametno infrastrukturo. To je prihodnost, ki jo aktivno gradimo. Naše podatkovne platforme, kot je Symbiot, strankam že omogočajo natančen vpogled v njihovo delovanje, optimiziranje porabe virov in sprejemanje podatkovno podprtih odločitev za trajnostno prihodnost. Naše znanje dodaja vrednost podatkom. V kombinaciji s strojno opremo in različnimi senzorji za upravljanje porabe vode, plina, električne energije, toplote in polnjenje električnih vozil ter integracijo z višjimi sistemskimi ravnmi naša digitalna platforma zagotavlja edinstvene rešitve za različna področja javnih gospodarskih storitev.

Ob zavedanju, da izzivi in priložnosti, s katerimi se soočamo, presegajo geografske meje, ves čas krepimo svojo mednarodno prisotnost in bogatimo svoj poslovni portfelj. Poglobljeno razumevanje potreb naših strank ter strokovno znanje ekipe nam pomaga, da se lahko prilagajamo in uvajamo inovacije na različnih trgih. Iskraemeco se uvršča v sam vrh evropskega energetskega trga, kar je najboljši dokaz naših kompetenc. Poleg Evrope naše vplivno območje sega tudi v Afriko, na Bližnji vzhod, v Azijo in Južno Ameriko.

V Kranju, 18. julij 2024

Bahaeldin Baioumy

Višji podpredsednik & Izvršni direktor za finance (Izvršni član uprave)

Maks Prokop

Globalni direktor za Pravo in skladnost poslovanja (Izvršni član uprave)

Naši dosežki so mnogo več kot številke na zemljevidu: so odraz naše neomajne zavezanosti odličnosti, inovacijam in globalni prisotnosti.

V Iskraemecu ne verjamemo v bližnjice. Naša zaveza je, da strankam zagotavljamo najvišji standard kakovosti izdelkov in storitev, ne glede na lokacijo. To je tudi razlog, da nenehno vlagamo v razvoj in posodobitev naših proizvodnih obratov po vsem svetu. Čeprav se ponajšamo z eno največjih in najnaprednejših evropskih tovarn pametnih števecov, ki lahko pod eno streho proizvajajo celotno paleto naših izdelkov, lahko zahvaljujoč standardiziranemu proizvodnemu pristopu enakovredno podpiramo vse kupce, ne glede na to, iz katerega dela sveta prihajajo. To pomeni, da naše stranke lahko povsod po svetu pričakujejo enako vrhunske storitve in nespremenjeno kakovost izdelkov. Predstavljajte si, da imate globalno mrežo lokalnih strokovnjakov, ki vam dejansko na domačem trgu nudijo najboljše možne rešitve. Predanost k zagotavljanju odličnosti odraža temeljne vrednote našega podjetja, da kupcem iz različnih delov sveta nudimo enako raven podpore in dostop do najsodobnejše tehnologije.

Prepričani smo, da je trajnostna rast ključna za naš uspeh, ljudi in planet. Zavedamo se, da smo kot vodilni v panogi mi sami in skupaj z partnerji odgovorni za trajne in pozitivne spremembe. Naš program Zeleni pingvin opolnomoča otroke, starše in skupnosti, da s pomočjo pametnih digitalnih orodij in igrifikacije zmanjšajo svoj ogljični odtis. Tako skupaj z vsemi deležniki ustvarjamo bolj trajnostno prihodnost.

Čeprav je pot, ki je pred nami, morda negotova, smo trdno prepričani, da Iskraemeco v tem dinamičnem okolju lahko deluje in posluje zelo uspešno. Naši trdni temelji so inovacije, sodelovanje in globoka zaveza temeljnim vrednotam podjetja. Naša predanost trajnostnemu razvoju, odgovornim poslovnim praksam in dobrobiti deležnikov je vse močnejša in ponosni smo, da lahko pomembno prispevamo k izgradnji boljše prihodnosti za vse. Skupaj smo več kot le podjetje; smo platforma za napredek. Tudi v prihodnje bomo ostali zvesti ustvarjanju prihodnosti, kjer je energija čista, vode je dovolj za vse, mesta pa so živahna središča trajnostnega bivanja. Hvala, da ste z nami na tej poti sprememb.

1.2. Analiza uspešnosti poslovanja družbe in skupine Iskraemeco

Skupina Iskraemeco je v letu 2023 povečala prihodke za 5,3 % glede na leto 2022.

Težave v oskrbni verigi smo uspeli odpraviti z novimi dogovori z dobavitelji in razvojem alternativnih tehničnih rešitev. Na poslovanje so v letu 2023 v veliki meri vplivali inflacijski pritiski, tako na materialu kot tudi na energentih in storitvah. Prihodki skupine Iskraemeco in družbe Iskraemeco d.d. v letu 2023 in 2022 so prikazani na sliki 1.1.

V letu 2023 je skupina Iskraemeco (v nadaljevanju: Skupina) tržila izdelke in storitve v skoraj 60 državah v šestih regijah. Od tega smo 53 % prodaje ustvarili na evropskih trgih, kjer smo zabeležili 23-odstotno rast prihodkov. Znotraj Evrope največji delež prodaje predstavljajo države regije DACH, ker smo dosegli 48-odstotno rast, kar je utrdilo položaj te regije kot največje. Uspešni smo bili tudi na preostalih evropskih trgih, kot so Poljska, Hrvaška in Romunija.

Poleg Evrope beležimo razmah tudi v preostalih regijah. Pridobili smo nove stranke in uvajali inovativne projekte, pri čemer smo bili posebej uspešni na Bližnjem vzhodu in v Afriki, kjer Združeni arabski emirati, Bahrajn in Katar predstavljajo najpomembnejši trg. Nadaljuje se tudi strateški vstop na trg Južne Amerike, kjer lokalna ekipa gradi odnose s tamkajšnjimi energetske družbami.

Pomemben del prodaje še vedno predstavljajo pametni gospodinjstvi števeci (RSM) ter števeci za industrijski in komercialni odjem ter omrežja (ICG), znatno pa se je povečala tudi prodaja števcov LEAN. V letu 2023 smo okrepili razvoj "pametnih vodnih rešitev" in globalno prisotnost. Strateška usmeritev v storitve in programsko opremo se je izkazala za pravilno in je pomembno prispevala k celoviti rasti podjetja.

Slika 1.1.: Prihodki

Prihodki 2023

Skupina Iskraemeco

166

v mio EUR

Iskraemeco d. d.

164

v mio EUR

Prihodki 2022

Skupina Iskraemeco

158

v mio EUR

Iskraemeco d. d.

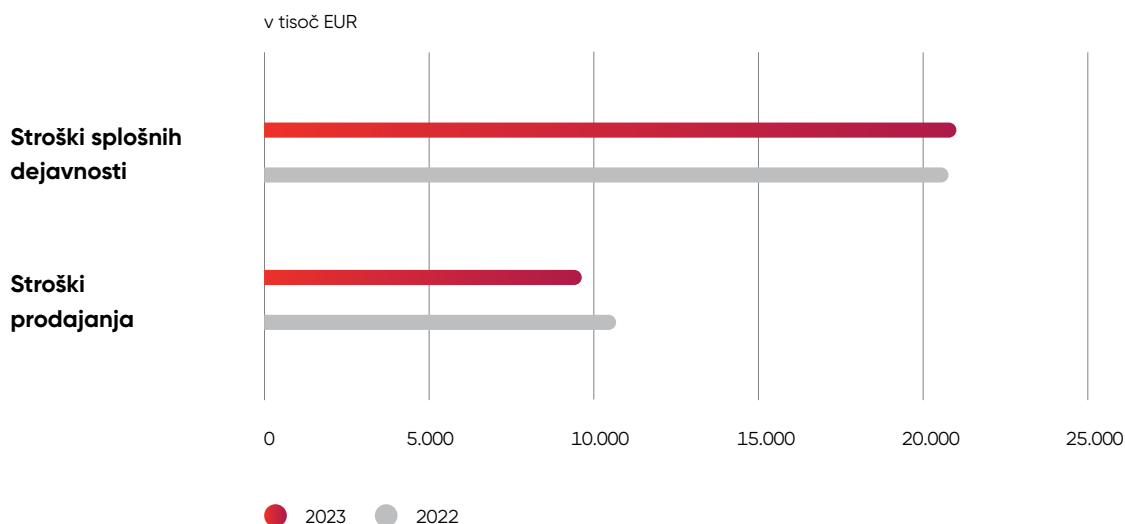
156

v mio EUR

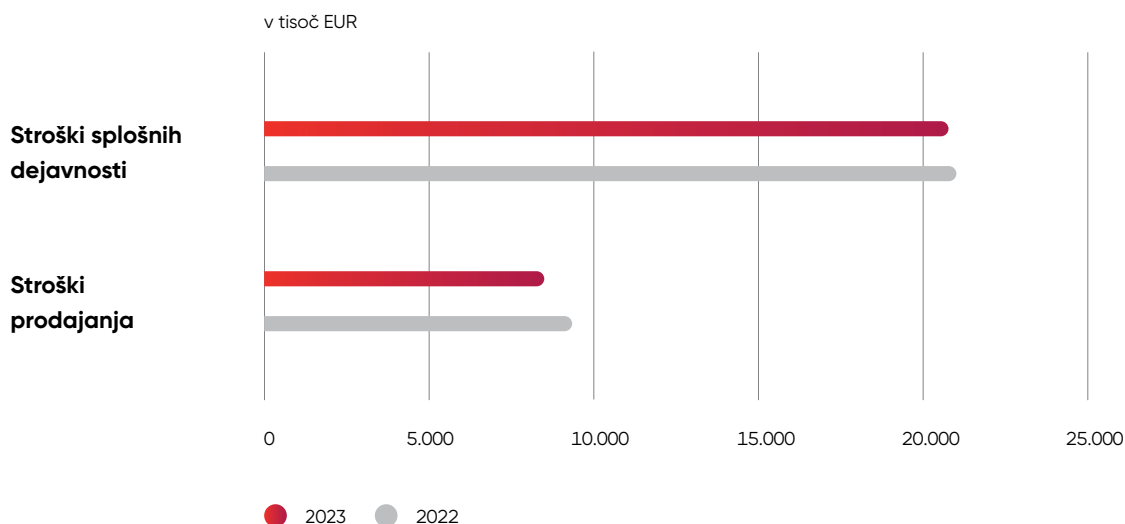
Stroški skupine Iskraemeco in družbe Iskraemeco d.d. v letu 2023 in 2022 so prikazani na sliki 1.2.

Slika 1.2.: Stroški skupine Iskraemeco in družbe Iskraemeco d.d. v letih 2023 in 2022.

Stroški skupine Iskraemeco

Stroški družbe Iskraemeco, d. d.

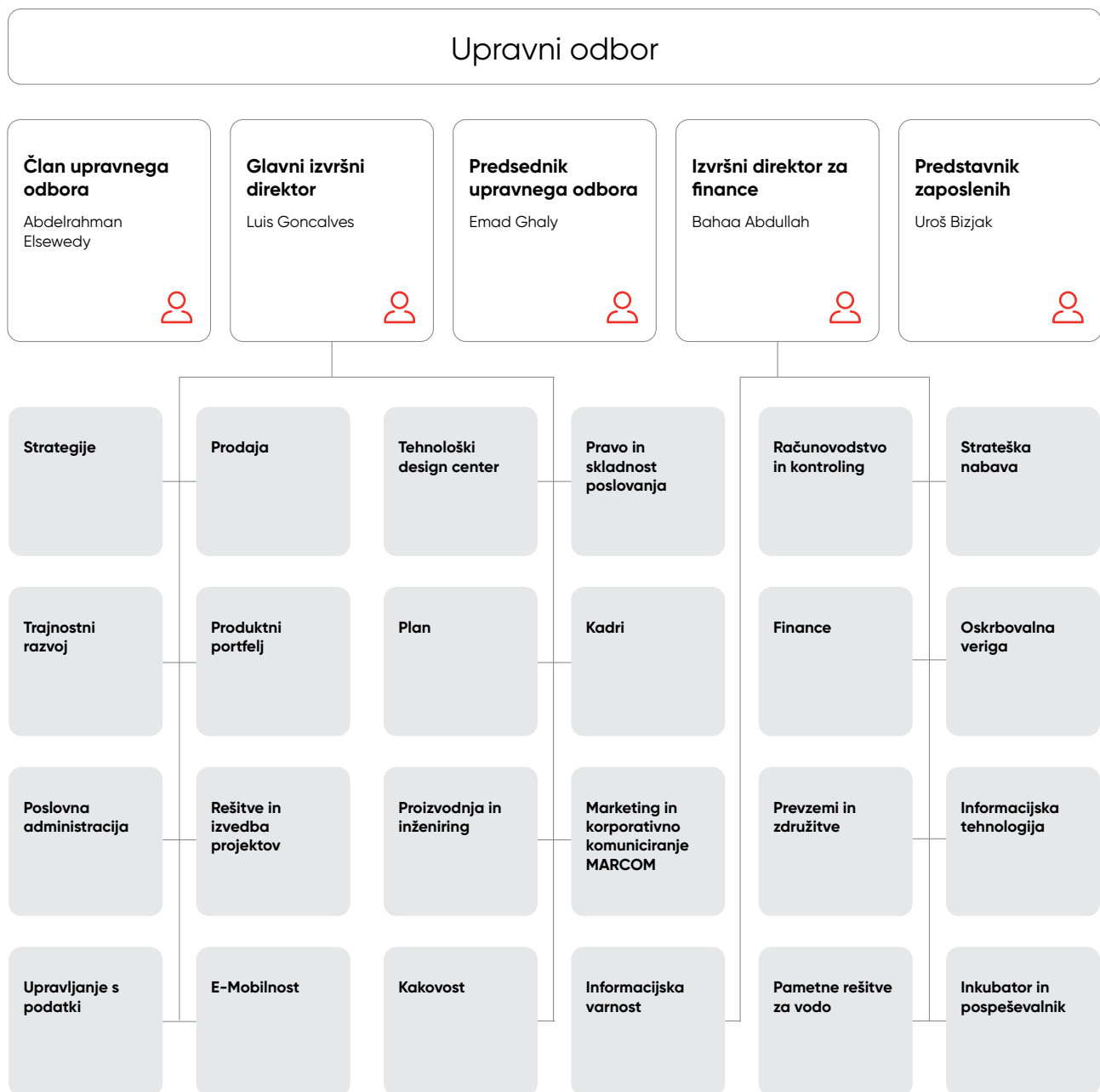
Kljub inflacijskim pritiskom v letu 2023 je Skupini s sprejetimi ukrepi za obvladovanje stroškov uspelo obratovalne stroške znižati za 3,3 % glede na leto 2022. Na drugi strani pa je Skupina pričela pogajanja s kupci, povezana s korekcijami prodajnih cen. Poleg splošnih obratovalnih stroškov pomemben del stroškov še vedno predstavljajo stroški razvoja, v okviru katerih se razvijajo nove funkcionalnosti in programska podpora za obstoječe produkte, in stroški prodaje.

Tudi v letu 2023 je Skupina nadaljevala z optimizacijo procesov in zniževanjem zalog, ki so se sredi leta 2022 močno povečale. Vrednost zalog je bila ob koncu leta 2023 za več kot 30 % nižja kot decembra 2022, kar je pozitivno vplivalo tudi na vrednost obratnega kapitala.

1.3. Organizacijska struktura skupine Iskraemeco

Na dan 31. decembra 2023 je v matični družbi veljala organizacijska struktura, ki vključuje funkcije celotne skupine Iskraemeco. Organizacijska struktura družbe Iskraemeco d.d. je prikazana na sliki 1.3.

Slika 1.3.: Organizacijska struktura družbe Iskraemeco, d. d., veljavna na dan 31. decembra 2023

1.4. Skupina Iskraemeco

Dne 31. decembra 2023 je skupina Iskraemeco poleg matične družbe vključevala 21 povezanih družb, od teh 16 odvisnih podjetij in 5 pridruženih družb. V nadaljevanju so našteje družbe v neposrednem lastništvu družbe Iskraemeco d.d., ki so bile v letu 2023 vključene v konsolidirane računovodske izkaze.

Tabela 1.1.: Pregled odvisnih družb, ki so vključene v konsolidirane računovodske izkaze

Zap. št.	Družba	Država	Leto ustanovitve	Lastniški delež (v %)	Direktor oz. odgovorna oseba	Naslov
1.	Iskraemeco Energy Service AG	Nemčija	1993	100,00	Luis Manuel Magro Goncalves Maks Prokop	Don Bosco Str. 8 96047 Bamberg, Nemčija
2.	Iskraemeco Nordic AB	Švedska	1996	100,00	Maks Prokop Esmail Olfati	Knivsmedsgatan 1 SE-592 30 Vadstena, Švedska
3.	Iskraemeco (UK) Ltd.	Velika Britanija	1996	100,00	Bahaaeldin Baioumy	Bailey House 10 Barttelot Road Horsham, West Sussex RH12 1DQ, Velika Britanija
4.	Iskraemeco Benelux s. a.	Belgija	2003	99,98	Patrick Testers	Industriepark HULSTLO Sint-Jorisstraat 84 A bus 2 8730 Beernem, Belgija
5.	Iskraemeco (Schweiz) AG	Švica	2003	100,00	Denise Brüger	Alte Steinhäuserstrasse 19 6330 Cham, Švica
6.	Vulcano S. A.	Liechtenstein	2000	100,00	Hansjörg Wehrle	Allgemeines Treuunternehmen Aeulestrasse 5, P.O. Box 83 FL-9490 Vaduz, Liechtenstein
7.	DATA 2050, d. o. o.	Slovenija	2008	100,00	Bahaaeldin Baioumy	Savska loka 4 Kranj, Slovenija
8.	Iskraemeco Netherland	Nizozemska	2015	85,00	Patrick Testers	Laan van Brabant 32 4701BK Roosendaal, Nizozemska
9.	Iskraemeco S.R.L. (IT)	Italija	2021	100,00	Maks Prokop	Milano, Via Borgogna 2 CAP 20122 Italija
10.	Iskraemeco Smart Metering Solutions GMBH	Avstrija	2021	100,00	Maks Prokop	Wildpretmarkt 2-4 1010 Wien, Avstrija
11.	Iskraemeco SP Z.O.O.	Poljska	2021	100,00	Maks Prokop	ul. Marszałkowska, 126/134 kod 00-008, Varšava, Poljska

Odvisne družbe, ki zaradi nepomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine Iskraemeco d.d. v letu 2023 niso bile vključene v konsolidirane računovodske izkaze:

Tabela 1.2.: Pregled odvisnih družb, ki niso vključene v konsolidirane računovodske izkaze

Zap. št.	Družba	Država	Leto ustanovitve	Lastniški delež (v %)	Direktor oz. odgovorna oseba	Naslov
1.	Iskraemeco Kosovo	Kosovo	2009	100,00	Franci Kuhar	Ul. Dr. Sheptim Robaj BB Priština, Kosovo
2.	Iskraemeco France s. a. s.	Francija	2003	100,00	Maks Prokop	65 Rue Jean Monnet 68200 Mulhouse, Francija
3.	Iskraemeco TRK	Turčija	2016	100,00	Bahaaeldin Baiousmy	Merdivenköy Mah. Bora Sk. Nida Kule a blok 1-3/22/732P Kadiköy, Turčija
4.	Iskraemeco Facility Services, d. o. o.	Slovenija	2021	100,00	Bahaaeldin Baiousmy	Savska loka 4 4000 Kranj, Slovenija
5.	Iskraemeco Smart Energy d.o.o.	Srbija	2022	100,00	Aleš Potočnik	Boulevard Mihalja Pupina 10A/4/12 Beograd, Srbija

Družba Iskraemeco, d. d., je na dan 31. decembra 2023 izkazovala finančne naložbe v naslednja pridružena podjetja:

Tabela 1.3.: Pregled pridruženih družb

Zap. št.	Družba	Država	Leto ustanovitve	Lastniški delež (v %)	Direktor oz. odgovorna oseba	Naslov
1.	Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	Malezija	1997	30,00	Maks Prokop	Lot 115493, Kawasan Perindustrian Pengkalan Pengkalan Gate Tambahan 2 31500 Lahat, Perak, Malezija
2.	Elektrokontrol HZ H-B, d. o. o.	Bosna in Hercegovina	1997	43,00	Ljiljanko Mikulić	Silvija Strahimirovića Kranjčevića bb 88300 Čapljina Bosna in Hercegovina
3.	Iskraemeco Sarajevo, d.o.o.*	Bosna in Hercegovina	1999	42,00	Mirza Softić	Hifzi Bjelavca 13 71000 Sarajevo Bosna in Hercegovina
4.	Iskraemeco India Private Limited	Indija	2019	0,70	Madan Mohan Chakraborty	Unit 902, 9TH Flooreros Corporate Tower, India
5.	Iskraemeco S. R. L.	Argentina	2019	5,00	Jorge Castelli	Cuit 30-71630442-2AV.Caseros 3405 Piso 2, Argentina

* Družba Iskraemeco Sarajevo, d. o. o., se je v letu 2023 konsolidirala po kapitalski metodi. Ostale se ne konsolidirajo zaradi politike Skupine, ki je opisana v točki 2.4.2. računovodskih usmeritev.

Struktura skupine Iskraemeco je predstavljena na slikah 1.4. in 1.5.

Slika 1.4.: Struktura skupine Iskraemeco – Odvisne družbe

Odvisne družbe

Iskraemeco Energy Service AG

Nemčija

100 %

Iskraemeco Nordic AB

Švedska

100 %

Iskraemeco (UK) Ltd.

Velika Britanija

100 %

Iskraemeco Benelux NV

Belgija

99,98 %

Iskraemeco Schweiz AG

Švica

100 %

Iskraemeco Netherland BV

Nizozemska

85 %

Vulcano S. A.

Liechtenstein

100 %

DATA 2050, d. o. o.

Slovenija

100 %

Iskraemeco Kosovo, d. o. o.

Kosovo

100 %

Iskraemeco Smart Energy, d. o. o.

Srbija

100 %

Iskraemeco France s. a. s.

Francija

100 %

Iskraemeco TRK Ltd.

Turčija

100 %

Iskraemeco Facility Services, d. o. o.

Slovenija

100 %

Iskraemeco SP. z. o. o.

Poljska

100 %

Iskraemeco S. R. L. (Italy)

Italija

100 %

Iskraemeco Smart Metering Solutions GmbH

Avstrija

100 %

Slika 1.5.: Struktura skupine Iskraemeco – Pridružene družbe

Pridružene družbe

**Iskraemeco
(M) Sdn.Bhd.**

Malezija

30 %

Elektrokontrol, d. o. o.

Bosna in Hercegovina

43 %

**Iskraemeco
Sarajevo, d. o. o.**

Bosna in Hercegovina

42 %

Iskraemeco S. R. L.

Argentina

5 %

**Iskraemeco
India Private Limited**

Indija

0,7 %

1.5. Dejavnost posameznih podjetij v skupini Iskraemeco

Iskraemeco Energy Service AG

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco Energy Service AG je trženje naprav in opreme za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Njen trenutni pomen je predvsem pridobivanje informacij v zvezi s tržnimi in proizvodnimi trendi na področju Nemčije, saj je podjetje član vplivne skupine proizvajalcev števcov v Nemčiji. Družba je v stodstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 66.468 evrov. Družba je imela konec leta 2023 tri zaposlene.

Iskraemeco Nordic AB

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco Nordic AB je trženje naprav in opreme za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba trenutno trži proizvode in sisteme na Švedskem, Danskem in Finskem ter skrbi za vzdrževanje sistema daljinskega odčitavanja v okviru projekta Vattenfall. Je v stodstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 230.000 švedskih kron. Konec leta 2023 je družba imela eno zaposleno osebo.

Iskraemeco (UK) Ltd.

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco (UK) Ltd. je trženje naprav in opreme za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba posluje v skladu z zakonodajo Velike Britanije in je tam tudi davčni zavezanec. Je v stodstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 2.833.530 funtov. Družba je imela konec leta 2023 eno zaposleno osebo.

Iskraemeco Benelux s. a.

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco Benelux s. a. je trženje naprav in opreme za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba posluje v skladu z zakonodajo Belgije in je tam tudi davčni zavezanec. Je v 99,98-odstotni lasti obvladujoče družbe in 0,02-odstotni lasti družbe Vulcano s. a. Vpoklicani kapital družbe je 124.000 evrov. Konec leta 2023 je družba imela tri zaposlene.

Iskraemeco Netherlands B. V.

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco Netherland B. V. je trženje naprav in opreme za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba posluje v skladu z zakonodajo Nizozemske in je tam tudi davčni zavezanec. Je v 85-odstotni lasti obvladujoče družbe in 15-odstotni lasti Iskraemeca Holding Malta. Vpoklicani kapital družbe je 5.000 evrov. Družba je konec leta 2023 imela dve zaposleni osebi.

Iskraemeco (Schweiz) AG

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco (Schweiz) AG je proizvodnja in trženje naprav in opreme za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba posluje v skladu z zakonodajo Švice in je tam tudi davčni zavezanec. Je v stoođstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 100.000 švicarskih frankov. Družba konec leta 2023 ni imela zaposlenih.

Iskraemeco France s. a. s.

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco France s. a. s. je trženje naprav in opreme za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba posluje v skladu z zakonodajo Francije in je tam tudi davčni zavezanec. Je v stoođstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 194.000 evrov. Družba konec leta 2023 ni imela zaposlenih.

Vulcano s. a.

Dejavnost odvisne družbe Vulcano s. a. je finančni holding. Družba posluje v skladu z zakonodajo Liechtensteina in je tam tudi davčni zavezanec. Zaposlenih nima. Je v stoođstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 2.600.000 švicarskih frankov.

DATA 2050, d. o. o.

Odvisna družba DATA 2050, d. o. o., je podjetje in program za inkubacijo in pospeševanje podjetij in projektov, ki deluje pod okriljem podjetij Iskraemeco, d. d., in Elsewedy Electric. Družba posluje v skladu z zakonodajo Slovenije in je tu tudi davčni zavezanec. Družba je v stoođstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 7.500 evrov. Konec leta 2023 je družba imela eno zaposleno osebo.

Iskraemeco Kosovo, d. o. o.

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco Kosovo, d. o. o., je proizvodnja in trženje naprav in opreme za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba nima zaposlenih. Je v stoddstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 1.000 evrov.

Iskraemeco TRK

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco TRK je trženje naprav in opreme za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba posluje v skladu s turško zakonodajo. Družba nima zaposlenih. Je v stoddstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 10.000 turških lir.

Iskraemeco BH, d. o. o.

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco BH, d. o. o., je trženje naprav in opreme za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba posluje v skladu z bosansko-hercegovsko zakonodajo. Družba nima zaposlenih. Je v stoddstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 2.000 konvertibilnih mark. Družba bila leta 2023 ukinjena.

Iskraemeco S. R. L. (IT)

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco S. R. L. (IT) je trženje naprav in opreme ter programskih rešitev za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba posluje v skladu z italijansko zakonodajo. Je v stoddstotni lasti obvladujoče družbe, ob koncu leta 2023 je imela dve zaposleni osebi. Vpoklicani kapital družbe je 10.000 evrov.

Iskraemeco Smart Metering Solutions GmbH

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco Smart Metering Solutions GmbH je trženje naprav in opreme ter programskih rešitev za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba posluje v skladu z avstrijsko zakonodajo. Je v stoddstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 35.000 evrov. Ob koncu leta 2023 je družba imela dve zaposleni osebi.

Iskraemeco SP. Z. O. O

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco SP. Z. O. O. je trženje naprav in opreme ter programskih rešitev za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba posluje v skladu s poljsko zakonodajo. Je v stoddstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 5.000 poljskih zlotov. Družba je konec leta 2023 imela dve zaposleni osebi.

Iskraemeco Facility Services, d. o. o.

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco Facility Services, d. o. o., je upravljanje in podpora poslovanju. Družba posluje v skladu z zakonodajo Slovenije in je tu tudi davčni zavezanec. Družba je imela konec leta 2023 osem zaposlenih. Družba je v stoddstotni lasti obvladujoče družbe. Vpoklicani kapital družbe je 85.000 evrov.

Iskraemeco Smart Energy, d. o. o.

Dejavnost odvisne družbe Iskraemeco smart energy, d. o. o., je trženje naprav in opreme ter programskih rešitev za merjenje, registracijo ter krmiljenje porabe električne energije in moči s pripadajočimi storitvami. Družba posluje v skladu s hrvaško zakonodajo. Je v stoddstotni lasti obvladujoče družbe, ob koncu leta 2023 je imela enega zaposlenega. Vpoklicani kapital družbe je 35.000 evrov.

Pridružena podjetja z vidika konsolidacije nimajo pomembnega vpliva, razen podjetja Iskraemeco Sarajevo, d. o. o., ki se konsolidira po kapitalski metodi.

1.6. Pregled trga

Leto 2023 so zaznamovale velike spremembe v energetski in vodooskrbni panogi, ki so jih spodbudili vztrajno prizadevanje v smeri trajnostnega razvoja, tehnološki napredek in spreminjajoče se gospodarsko okolje. Spodnji pregled obravnava ključne trende, ki so krojili dogajanje v omenjenih panogah ter osvetljuje ključne izzive in priložnosti.

Prihodnja leta bodo za energetski in vodooskrbni sektor prelomna. Ob izzivih, s katerimi se ta sektorja srečujeta, je preobrazba neizbežna. Nujno potrebna so skupna prizadevanja za kibernetično varnost, nadgradnjo infrastrukture in integracijo omrežja. Ključ do uspeha je v krepitvi odpornosti in agilnosti, ki sta bistvena elementa za doseganje trajnostnih ciljev ter zagotovitev, da bo varna, zanesljiva in cenovno dostopna oskrba z energijo in vodo na voljo vsem. Transformativna moč digitalizacije je že prinesla pomemben napredek, saj omogoča optimizacijo na podlagi podatkov, večjo učinkovitost in spremljanje v realnem času. Vseeno pa se mora ob tem napredku panoga spopasti z izzivi, kot so kibernetične grožnje, upoštevati predpise o varovanju osebnih podatkov in učinkovito povezati nove tehnologije z obstoječimi sistemi. V prihodnosti bo varen in odgovoren pristop k uporabi digitalizacije bistvenega pomena pri izkoriščanju polnega digitalnega potenciala za trajnostno prihodnost. V luči povečanega zanimanja deležnikov je pričakovati, da bo več javnih gospodarskih služb predstavilo svoje cilje glede razogljičenja ter vmesne cilje, s čimer bodo okrepile obstoječe zaveze in oblikovale celovite strategije za izvajanje. Poročanje gospodarskih javnih služb o smernicah ESG bo postalo bolj poglobljeno in dosledno, na kar bodo vplivale spreminjajoče se zvezne politike in njihov pomemben vpliv na proces prehoda. Pot, ki je pred nami, zahteva skupno zavezo inovacijam, sodelovanju in odgovornemu upravljanju, saj si prizadevamo za prihodnost, kjer bo energije in vode dovolj za vse, s trajnostnim upravljanjem pa bodo ti viri na voljo še mnogim generacijam za nami.

Energetski sektor: Razogljičenje stopa v ospredje.

Razogljičenje je v središču pozornosti razvijajoče se pokrajine energetske panoge in spreminja prihodnost elektroenergetskega sektorja. Gonilo sprememb je stalna rast obnovljivih virov energije, posodobitev omrežja in vse večja elektrifikacija v različnih sektorjih. Čeprav se je leta 2023 svetovno povpraševanje po električni energiji zaradi gospodarskih dejavnikov in višjih stroškov energije nekoliko umirilo, so globalne naložbe v čisto energijo vseeno presegle 1,7 milijarde USD, kar je jasen znak predanosti trajnostnim praksam. Javna energetska podjetja si zastavljajo ambiciozne cilje glede ogljične nevtralnosti in hitijo s preходом na obnovljive vire, kot so sončna, vetrna in geotermalna energija. Zeleni prehod spodbujajo tudi vse nižji stroški in obnovljivim virom naklonjena politika. Po drugi strani pa nekateri izzivi, kot so cenovna dostopnost, varnost in podnebne spremembe, ostajajo nerešeni in le še dodatno poudarjajo potrebo po skupnih prizadevanjih za trajnostno in pravično električno energijo v prihodnosti. Preobrazba pametnih omrežij se krepi z večjimi naložbami, podatkovna analitika in umetna inteligenca pa podpirata optimizacijo energetskih tokov in vključevanje razpršenih energetskih virov. Krepi se tudi trg shranjevanja energije, ki išče odgovore za nestabilnost oskrbe iz obnovljivih virov ter spodbuja razmah polnilnic za električna vozila. V panogi pametne električne energije je pričakovati nadaljnjo rast zaradi tehnološkega napredka in trajnostnih zavez, vendar bo reševanje izzivov, povezanih s stroški, zasebnostjo in standardizacijo, ključnega pomena za vzpostavitev odpornega in trajnostnega elektroenergetskega sistema.

Če se osredotočimo na specifično področje pametnega merjenja, lahko opazimo, da je bilo leto 2023 čas znatne rasti in preobrazbe. Na razvitih trgih so prevladovali števcji druge generacije z naprednimi funkcijami. Na krilih vladne podpore so se skokovito razvijale tudi regije v vzponu, kot je Indija. Vse hitrejše uvajanje pametnih števcjev je omogočilo dvosmerno komunikacijo med energetskimi podjetji in potrošniki ter olajšalo programe odzivanja na povpraševanje in določanje cen v realnem času. Tehnološki dosežki, kot so nadgradnje komunikacijskih modulov in podatkovna analitika, so omogočili širšo pokritost oziroma globlji vpogled, vendar se je zaradi groženj kibernetiki varnosti povečala tudi potreba po zanesljivih zaščitnih ukrepih. Ustreznejša regulativa in spremembe vlaganj

so spodbudno vplivale na rast, pri čemer so upravljane storitve pridobile na veljavi, vlagatelji pa so dali prednost naprednim funkcijam za večjo donosnost naložb. Nekateri izzivi ostajajo nerešeni. Med drugim gre za varstvo podatkov, zagotavljanje interoperabilnosti in zagotavljanje stroškovne dostopnosti za energetska podjetja ter potrošnike. Pametno merjenje čaka svetla prihodnost, ki bo temeljila na tehnoloških dosežkih, podatkovni analitiki in vladnih spodbudah, za sprostitve celotnega potenciala za trajnostno in učinkovito energetske prihodnosti pa je še vedno potrebno učinkovito reševanje teh ključnih izzivov.

Vodni sektor: inovacije kot rešitev za pomanjkanje virov.

Leta 2023 je sektor upravljanja oskrbe z vodo deloval v dinamičnem okolju, ki so ga zaznamovali izzivi in zmeren optimizem. Strokovnjaki so hitro sprejeli inovativne tehnologije, dali prednost pripravljenosti in sodelovali pri iskanju rešitev za reševanje perečih vprašanj. Glavni izziv je bil že dlje časa prisotni problem staranja infrastrukture, ki lahko povzroči puščanja, motnje v oskrbi in celo zdravstvena tveganja. Dolgoročna oskrba z vodo je kritično vprašanje, ki ga zastrujejo podnebne spremembe, suše in naraščajoče število prebivalcev, zaradi česar so trajnostne strategije upravljanja nujne. Osrednja točka prizadevanj je ozaveščanje javnosti, pri čemer so bila leta 2023 naša prizadevanja usmerjena v poudarjanje vrednosti vode in nujnosti naložb. Grožnje kibernetiki varnosti so se izkazale za resne in so zahtevale stalno budnost pri varovanju kritične infrastrukture. Krhko ravnovesje med stroški storitev in dostopnostjo za stranke, zlasti v okoljih z nizkimi dohodki, je še dodatno zapletlo situacijo. V želji preprečiti grozečo krizo oskrbe z vodo so vodovodna podjetja izvajala ukrepe za smotno rabo vode, ki vključujejo pametne vodomere, tehnologije za zaznavanje puščanj in ponovno uporabo odpadne vode. Nujnost modernizacije zastarele infrastrukture je spodbudila večje naložbe in pojav javno-zasebnih partnerstev kot možnih rešitev za premostitev vrzeli v financiranju. Sektor je doživel tudi temeljito digitalno preobrazbo, saj so vodooskrbna podjetja uvedla digitalizacijo s senzorji interneta stvari in platformami za analizo podatkov. Prehod na spremljanje porabe v realnem času in odločanje na podlagi podatkov sta izboljšala operativno učinkovitost, upravljanje sredstev in storitve za uporabnike ter nakazala preobrazbo panoge.

Podatki: gonilo energetskega prehoda.

V transformacijskem okolju leta 2023 so se prav podatki izkazali za ključni dejavnik pospešenega energetskega prehoda. V ospredju je bilo upravljanje podatkov o energiji, predvsem urejanje in upravljanje obsežnih zbirk podatkov iz pametnih števecov, senzorjev in drugih virov. Povpraševanje po platformah za združevanje, povezovanje in analizo podatkov je skokovito naraslo. Tovrstne platforme so postale nepogrešljive pri optimizaciji porabe energije in racionalizaciji delovanja omrežja. Vseeno pa se je tudi podatkovno usmerjena revolucija soočala z določenimi izzivi. V luči vse resnejših groženj kibernetiki varnosti so bili za varnost energetske infrastrukture potrebni zanesljivi ukrepi in protokoli za zaščito podatkov. Ker je zaradi širitve razpršenih virov energije prostora za napad vse več, kibernetika varnost postaja zapleten ples varovanja in odpornosti. Na področju zaščite podatkov se je oblikovalo tudi regulativno okolje, saj so na zbiranje in uporabo podatkov v energetske sektorju vplivali strogi predpisi, kot sta GDPR in CCPA. Za uspešno krmarjenje po tem dinamičnem prostoru je potrebno doseči občutljivo ravnovesje med spodbudami za inovacije in ohranjanjem načel zasebnosti podatkov. V letu 2023 je prišlo do spremembe paradigme, ko podatki niso le blago, temveč katalizator, ki energetske industrijo usmerja v varnejšo, učinkovitejšo in zasebnosti bolj naklonjeno prihodnost.

E-mobilnost: elektrifikacija transporta prihodnosti.

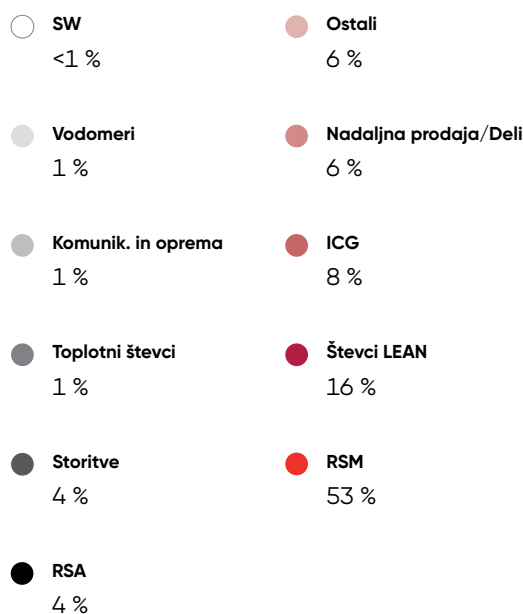
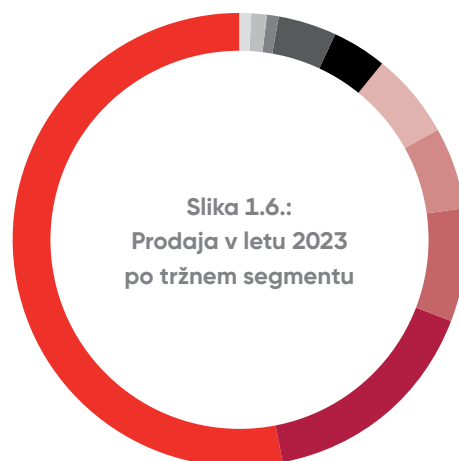
Leta 2023 je sektor e-mobilnosti doživel rekordno rast in se uveljavil kot pomemben akter na svetovnem prometnem prizorišču. Trg, ocenjen na približno 384,71 milijarde USD, bo do leta 2032 dosegel izjemno 24,6-odstotno letno stopnjo rasti in ustvaril osupljivih 2,78 trilijona ameriških dolarjev. Izjemna rast je posledica vse večjega povpraševanja po baterijskih električnih vozilih (BEV), ki temelji na nižjih operativnih stroških, okoljskih koristih in vladnih spodbudah. Kljub pozitivnim trendom pa nekateri izzivi, predvsem visoki začetni stroški uporabe električnih vozil (EV) in neustrezna infrastruktura polnilnih postaj, ostajajo nerešeni. Trenutno oviro predstavljajo tudi motnje v dobavni verigi in naraščajoči stroški surovin. Dolgoročni obeti za e-mobilnost so pozitivni, saj je panoga gospodarsko zanimiva za nove udeležence na trgu in prelomne tehnologije ter zagotavlja širitve na nove trge ter pomembno prispeva k ustvarjanju delovnih mest in gospodarski rasti. Razmah uporabe električnih vozil je opazen zaradi vse nižjih stroškov baterij, vladnih spodbud in vse boljše mreže polnilnic, čeprav so še vedno prisotni pomisleki glede cenovne dostopnosti in razpoložljivosti polnilnic. Povečala so se vlaganja v polnilno infrastrukturo, zasebni subjekti in vlade pa pri vzpostavljanju robustnih javnih polnilnih omrežij sodelujejo z inovacijami, kot so postaje za hitro polnjenje in tehnologije zamenjave baterij. Vključitev milijonov električnih vozil v omrežje je bila izziv, ki je zahteval nadgradnjo pametnih omrežij in izvajanje strategij za upravljanje povpraševanja. Kot potencialna rešitev se je uveljavila tehnologija V2G (vehicle-to-grid), ki uravnava obremenitve omrežja in vrača energijo v omrežje. Kljub oviram je področje e-mobilnosti pripravljeno na trajno rast in inovacije, ki bodo zaznamovale prihodnost transporta.

1.7. Prodaja

Skupina Iskraemeco je v poslovnem letu 2023 dosegla pomemben finančni uspeh, saj je z raznolikim portfeljem izdelkov in storitev ustvarila skupno 166 milijonov EUR prihodkov, kar je približno 5 % več kot prejšnje leto. Ta mejnik je najboljši dokaz predanosti in neutrudnih prizadevanj celotne Iskraemecove ekipe v zadnjih nekaj letih.

Strateška usmeritev v storitve in programsko opremo se je izkazala za pravilno in je pomembno prispevala k celoviti rasti podjetja. S to preišljeno spremembo poslovne strategije se je Iskraemeco uveljavil kot pomemben akter v omenjenih segmentih. S produktnega vidika so pomemben del prodaje še vedno pametni gospodinjiski števeci (RSM) ter števeci za industrijski in komercialni odjem ter omrežja (ICG), znatno pa se je povečala tudi prodaja števcov LEAN. Tudi leta 2023 smo bili osredotočeni na razvoj "pametnih vodnih rešitev", saj smo v tem segmentu okrepili nabor izdelkov in svojo globalno prisotnost.

Kljub gospodarskim in političnim izzivom, ki so privedli do energetske krize, ki je imela precejšnje posledice za dobavo pametnih števcov na različnih energetskih trgih, je podjetje Iskraemeco ponovno dokazalo svojo odpornost na različne izzive. S strateškim načrtovanjem in učinkovitim izvajanjem zadanega smo se z izzivi uspešno spoprijeli ter celo preseгли zastavljene poslovne cilje in izboljšali rezultate preteklega leta. Naša sposobnost obvladovanja zunanjih vplivov potrjuje robustnost našega poslovnega modela in zmožnost prilagajanja naše ekipe, ki je uspela postaviti trdne temelje za leto 2024. S strateško širitvijo smo si zagotovili položaj za nadaljnjo rast in uspeh v prihodnjem letu. Prodaja v letu 2023 po tržnem segmentu je prikazana na sliki 1.6.

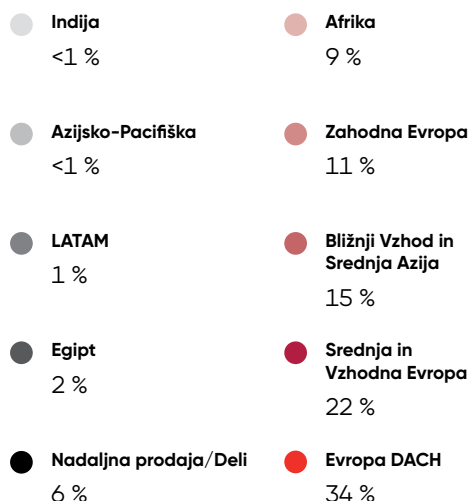
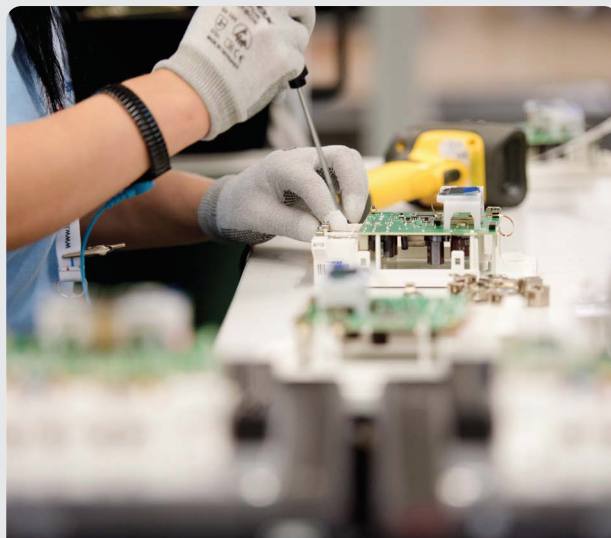

1.8. Trgi

V preteklem letu je naše poslovanje zaznamoval viden razmah v vseh regijah, ki je temeljil na pridobivanju novih strank in uvajanju inovativnih projektov. Posebej uspešni smo bili predvsem na strateških trgih Bližnjega vzhoda in Afrike, kjer smo v tem obdobju dosegli pomembne mejnike. Ohranili smo tesno sodelovanje z elektrogospodarskimi družbami in pričakujemo, da bomo tudi v prihodnjih letih igrali ključno vlogo pri pobudah za obsežne projekte na področju merjenja.

Trenutno izvajamo projekte tudi na različnih evropskih lokacijah, kar dokazuje našo zavezanost k zagotavljanju učinkovitih rešitev na svetovni ravni. Na evropskih trgih smo v primerjavi z letom 2022 zabeležili 23-odstotno rast prihodkov. Hkrati smo uspeli pridobiti pomembne pogodbe na ključnih trgih, kar nas uvršča med vodilne akterje in poudarja naš potencial za nadaljnje uspehe tudi v prihodnjih letih.

V poslovnem letu 2023 je Skupina Iskraemeco učinkovito tržila svoje izdelke in storitve v skoraj 60 državah v šestih prodajnih regijah. Spodnji graf prikazuje členitev podatkov po regijah in daje vpogled v geografsko porazdelitev naših prodajnih aktivnosti. Prodaja skupine Iskraemeco v letu 2023 po prodajnih regijah je prikazana na sliki 1.7.

V regiji DACH, ki zajema Nemčijo, Avstrijo in Švico, smo dosegli izjemno 48-odstotno rast v primerjavi z letom 2022, kar je utrdilo položaj DACH-a kot naše največje regije. Prodajo smo povečali tudi na ostalih evropskih trgih, pri čemer smo bili posebej uspešni na Poljskem, Hrvaškem in v Romuniji. Iskraemeco je dosegel rekordno prodajo predvsem v zahodni Evropi, kjer nam je uspelo prodajo skoraj podvojiti. Pričakujemo, da bomo nadaljevali z uspešnim delom in si na podlagi trdnih temeljev, ki smo jih zgradili v preteklih letih z aktivno prisotnostjo na trgu in tesnim sodelovanjem z različnimi deležniki, zagotovili postopno rast prodaje na celotnem evropskem trgu.

Iskraemecov strateški vstop na trg Južne Amerike se nadaljuje. Naša lokalna ekipa pospešeno gradi tesne odnose z glavnimi energetske družbami v regiji.

Iskraemecova regionalna pisarna v Dubaju je dosegla zavidljive uspehe. Tudi v letu 2023 je ekipi uspelo prihodke obdržati na visoki ravni, tako da je Bližnji vzhod za evropskimi regijami zdaj tretja največja prodajna regija našega podjetja. Precejšnja zaloga naročil je zagotovilo, da bomo v prihodnjih letih videli močno rast. Združeni arabski emirati, Bahrajn in Katar so še naprej najpomembnejši trgi, ki krojijo in usmerjajo naše delovanje na Bližnjem vzhodu.

1.9. Tehnološki design center

Znotraj Skupine, ki je predmet konsolidacije izvajamo raziskave in razvoj v okviru Tehnološkega design centra v matični družbi Iskraemeco, d.d. Na področju razvoja novih izdelkov je bil v letu 2023 glavni cilj oddelka Tehnološki design center nadaljevanje projektov v okviru nove platforme Yoda, razvoj zahtevanih funkcionalnosti na izdelkih iz skupine Lean in nove funkcionalnosti na področju programske opreme za podporo rešitvam za Veitur.

Poleg tega sta bila cilja tudi dokončanje razvojnih projektov za nove trge ter projektov, katerih rezultat sta optimizacija in dopolnitev trenutnega portfelja družbe Iskraemeco d.d.

Družina sistemskih števecv

V letu 2023 smo uspešno nadaljevali projekte iz nove platforme Yoda, ki vključuje tudi platformo vgrajene programske opreme Elektra. Projekti:

- IE.x 1.1.0 – Prepayment – zaključen projekt podpore za predplačniško funkcionalnost;
- IE.x 1.1.1 – zaključen projekt podpore s funkcionalnostjo za nemški trg;
- Yoda 1.2 – zaključen razvoj števecv za PGE Poland;
- IE.x 1.3 G3PLC – razvoj števecv z integrirano komunikacijo G3PLC predvsem za slovenski in hrvaški trg;
- IE.x Arewal – projekt na podlagi platforme Yoda za belgijskega kupca Arewal;

- IE.x 1.4 MEA and CA – začel se je razvoj števecv za Bližnji vzhod in Azijo;
- IE.5 TD3 120A – razvoj variante trifaznega števecv za tokovno območje 120A;
- IE.x Events as Alarms – dodatna zahtevana funkcionalnost za švedski trg;

V letu 2023 je oddelek Tehnološkega design centra namenjal veliko časa reševanju problematike zalog. V ta namen smo začeli projekt »AM550 NXP stock consumption«, ki je omogočil porabo komponent s platforme AM550.

V letu 2023 je oddelek Tehnološkega design centra nekaj časa namenil tudi zaključevanju projekta Jica, ki je usmerjen v razvoj celotne rešitve za egipčevski trg. Ta vključuje pet tipov električnih števecv, data koncentrador in programsko opremo, kar smo decembra uspešno demonstrirali na kupčevi lokaciji. V zadnjem četrtletju smo začeli pripravljati tudi rešitev, ki bo omogočila dodatno zahtevano funkcionalnost s področja varnosti – SS1.

- Jica IE.5/7 – v letu 2023 je bil zaključen razvoj še zadnje variante števecv – Tip 5;
- Jica SW – zaključen;
- Jica AC750 – zaključen;
- Symbiot FieldAssist 3.4 – zaključen;
- Jica solution;
- Jica SS1.

V letu 2023 smo v okviru projekta Veitur-IE.x zaključili razvoj števecov izdelanih za islandski trg na podlagi platforme Yoda/Elektra – Veitur (3P3W). Nadaljujemo z razvojem posameznih programskih produktov, ki jih potem skupaj s števci povezujemo v celotno rešitev:

- SEP2W_Upgrade_for_Energy_and_Water_Solutions – zaključen;
- Veitur HES (Symbiot 3.18) – zaključen;
- Veitur MDM (Symbiot 3.18) – zaključen;
- New ON Demand tariff – zaključen;
- Symbiot 3.20.

Projekt SMR5

- Projekt SMR5 V4 smo začeli zaradi materialne problematike in tudi na števcu za nizozemski trg omogočili uporabo glavnega procesorja s platforme Yoda, zamenjali eno od aktivnih komponent v napajalniku in uporabniškem vmesniku (P1 port) ter podprli wM-Bus z novim procesorjem »wM-Bus MCU«. Projekt je bil leta 2023 zaključen po uspešno opravljenih testih na kupčevi lokaciji.
- SMR5 LTE-M Multiband – na števcu za SMR smo zaključili razvoj podpore novega komunikacijskega modula, ki omogoča povezavo števca tako v javno kot privatno omrežje. Izdelani so bili prvi števci, ki se sedaj v okviru pilota že testirajo na terenu.
- SMR5 – EMI detection – za kupca smo razvili dodatno funkcionalnost za števec, ki distributerju električne energije omogoča detekcijo in alarmiranje v primeru anomalij v električnem omrežju.

Industrijski števci

Dokončal se je projekt MT880 0.2S, v okviru katerega smo razvili rešitev za bistveno izboljšanje merilne točnosti in omogočili izdelavo števca za razred merilne točnosti 0.2S.

Komunikacijske naprave

V letu 2023 so se nadaljevali razvoji komunikacijskih modulov:

- Program AM550
 - AC150-A5 – podpora za nov modem Sierre Wireless in Quectel;
- Program IE.x
 - AC160-A5 – razvita dva nova modula z 2G4G komunikacijo za različna frekvenčna območja.

V letu 2023 smo se ukvarjali tudi s podatskovnim koncentradorjem AC750.

- G3-PLC vzdrževanje (odprava ključnih odstopanj in izboljšav) – zaključeno;
- AC750 Vzdrževanje
 - Izdaja za Slovenijo in Hrvaško – zaključeno;
 - Izdaja z vključenimi zahtevami za švicarski trg – zaključeno;
 - Izdaja s podporo za Jica FAT – zaključeno.

Generalno

Nadaljevali so se projekti za prilagoditev vseh števecov Lean na zahteve EMS in novega varnostnega standarda:

- MT175, MT681, MT691, MT631.

V letu 2022 smo izvedli kar nekaj modifikacij in dopolnitev funkcionalnosti za števce iz različnih družin:

- MT880
 - izdelali smo več manjših sprememb in dopolnitev tako na strojni kot vgrajeni programski opremi za različne kupce: Fluvius, PGE, ENEA, itd.
 - izvedli smo posodobitve zaradi pomanjkanja komponent.
- AM550
 - Dewa – dodana funkcionalnost »energy delta values«.
 - Bližnji vzhod – dodana podpora za IP V6.
 - Švica – implementirana nova zahtevana funkcionalnost v zvezi z nivoji dostopov in komunikacijo G3-PLC.

Projekti programske opreme

V letu 2023 je bil največji poudarek na nadaljevanju razvoja Symbiot HES in MDM za kupca Veitur. Sredi leta smo kupcu dostavili izdajo 3.18, ki je vsebovala naslednji velik paket funkcij. Hkrati pa smo se lotili še zadnjega paketa funkcionalnosti za Veitur v okviru projekta Symbiot 3.20.

Lotili smo se tudi prenove celotne platforme, ki nam bo omogočila podporo za nove zahtevane funkcionalnosti, ki jih pričakujemo v naslednjih letih. Predvsem želimo povečati uspešnost delovanja in omogočiti Symbiotu podporo tudi za največje projekte z več kot pet milijoni uporabnikov, izboljšati kibernetiko varnost, vključiti ponudbo za servisne storitve in narediti celotno platformo primerno tudi za oblačne storitve.

- Symbiot 4.0 – nova tehnologija.

V letu 2023 se je končal tudi razvoj dopolnitev Symbiot za posamezne trge/funkcionalnosti na produktih:

- Symbiot HES:
 - Symbiot Smart Water (podpora za vodne števec) – zaključeno;
 - Symbiot – merjenje več energentov prek AC750 – zaključeno;
 - Symbiot Meter drivers Morocco – zaključeno;
- Symbiot Field Assist:
 - Symbiot FA 3.5-6 (števeci Jica in Water) – zaključeno;
 - Symbiot FA 3.7 (Jica podpora) – zaključeno;
 - Symbiot FA 3.8 (podpora EWA in PGE) – zaključeno;
 - Symbiot FA 3.9 (Symbiot – licenciranje in izboljšave) – zaključeno;
 - Symbiot FA 3.10 (EWA Bahrain dodatne funkcionalnosti);
- Symbiot Meter Configurator: izvedeni dve manjši dopolnitvi za kupca EWA Bahrain in WienerNetze Avstrija.

Še posebej lahko izpostavimo tudi projekt za razvoj funkcionalnosti za indijski trg.

Raziskovalne dejavnosti

V letu 2023 smo imeli naslednje raziskovalne naloge in aktivnosti:

- DC merilnik električne energije: zaključili smo z razvojem senzorja in prešli v predrazvojno fazo z integracijo v prve izdelke.
- ANSI števec: razvili smo prototip števca za uporabo v severni Ameriki, kjer podjetje do sedaj ni bilo prisotno.
- Nadzor transformatorske postaje: razvili smo prototip merilnika za nadzor delovanja distribucijske transformatorske postaje, ki omogoča naknadno vgradnjo; projekt teče na zahtevo kupca.

- Elektro mobilnost: Pričeli smo z razvojem integriranega krmilnika za polnjenje električnih vozil, ki združuje polnilne in merilne funkcije. V razvoju je še sistem za plačilo porabljene energije s plačilno kartico.
- eloT: nadgradili smo eloT EDGE krmilnik za uporabo v javnih in domačih energetske omrežjih.
- Elumia: nadaljevali smo za razvojem rešitev za nadzor sistema javne razsvetljave, ki temelji na eloT EDGE modulu, postavili prvi projekt na Hrvaškem in ga ponovno predstavili na sejnih Enlit in E-World, pričeli smo z aktivnim internim in eksternim marketingom.
- Nadgradili smo prototip upravljanja distribucijskega omrežja iz lokalnega v celovito rešitev in ga predstavili na delavnici CIGRE/CIREC na Bledu, na sejnih E-World v Essnu in Enlit 2023 v Parizu.

Subvencionirani projekti

- Raziskovalni projekt BRIGHT v sklopu H2020: zaključili smo vse raziskovalno/razvojne aktivnosti ter postavili pilotno okolje v DSO Lenart. Projekt je zaključen.
- »Lighthouse« projekt ENFIELDS v sklopu Horizon Europe (HEU): projekt se je začel v septembru, pričeli smo z začetnimi aktivnostmi; imamo vlogo kovodje ene od vertikal.

1.10. Upravljanje s človeškimi viri

Naš pristop k iskanju in izbiri novih talentov temelji na različnih pričakovanjih posameznih oddelkov v organizaciji. S poudarkom na notranjem zaposlovanju dajemo prednost usklajevanju želja zaposlenih z razpoložljivimi priložnostmi, s čimer spodbujamo poklicno napredovanje s prehodi med vlogami.

Jeseni 2023 smo v portugalskem mestu Porto ponosno ustanovili novo podjetje Iskraemeco Portugal, ki se ukvarja z e-mobilnostjo. Naš cilj je postati pionir inovativnih izdelkov in s tem znatno vplivati na trg. Trenutno našo ekipo na Portugalskem sestavlja 5 predanih članov, aktivno pa zaposlujemo izkušene strokovnjake, ki se nam bodo pridružili pri razvoju najsodobnejših rešitev za polnjenje električnih vozil.

Letni razgovori nam omogočajo, da se vodja pogovori s sodelavcem o doseženih in načrtovanih ciljih, delovni uspešnosti, osebnem razvoju in potrebnem izobraževanju, torej o vsem, kar bi utegnilo izboljšati delovno uspešnost sodelavca, pogoje za delo in njun odnos. Z letnimi razgovori v Iskraemecu sledimo izpostavljenim vrednotam podjetja ter omogočamo sistematičen pristop k načrtovanju delovnih aktivnosti in zastavljanju ciljev.

Slika 1.8.: Število zaposlenih po družbah v letih 2023 in 2022

Število zaposlenih
31. 12. 2023

671

Število družb
v skupini

24

Število zaposlenih
31. 12. 2022

694

Število družb
v skupini

29

Izobraževanja

Prepričani smo, da so naši visoko usposobljeni zaposleni ključnega pomena za obvladovanje dinamičnega mednarodnega multikulturnega okolja v energetski in vodni industriji. S širitvijo fokusa na programske rešitve je naša zavezanost stalnemu in celovitemu strokovnemu razvoju naših kadrov še naprej neomajna. Skozi vse leto skrbimo za aktivno pridobivanje novega strokovnega znanja in stremimo k izpopolnjevanju kompetenc, tudi na področju osebne rasti. Zaradi situacije v podjetju smo v lanskem letu organizirali manj izobraževanj kot smo načrtovali, predvsem na področju jezikovnih in mehkih vsebin. Z ukrepi zmanjševanja stroškov pa nismo želeli vplivati na osvajanje nujno potrebnih, specifičnih, strokovnih vsebin.

V letu 2023 smo uspešno zaključili tako imenovano šolanje Akademija talentov. Mladi in perspektivni zaposleni so bili vključeni v več usposabljanj strokovnih vsebin z različnih področij in s tem pridobili vpogled v širše poslovno delovanje.

Vseskozi izvajamo razne aktivnosti za pridobitve mladih kadrov, ena izmed teh je tudi štipendiranje. Štipendiranje je tudi ena od oblik zadrževanja kadrov, saj so s pogodbo zavezani, da se po zaključku formalnega izobraževanja zaposlijo v podjetju. Trenutno imamo v Iskraemecu 20 štipendistov, s katerimi sodelujemo že v času študija. Omogočimo jim opravljanje strokovne prakse, počitniške prakse ali študentskega dela. Nekateri študenti zaključne naloge za potrebe študija opravijo iz gospodarstva, torej pripravljajo delo s somentorjem iz podjetja.

Tabela 1.4.: Izobrazbena struktura zaposlenih na dan 31. decembra 2023

Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih na dan 31. decembra 2023	Delež v %
I.	1	0,15 %
II.	109	16,24 %
III.	31	4,62 %
IV.	90	13,41 %
V.	153	22,80 %
VI.	48	7,15 %
VII.	213	31,74 %
VIII.	17	2,53 %
IX.	9	1,34 %
Skupaj	671	100,00 %

Tabela 1.5.: Izobrazbena struktura zaposlenih na dan 31. decembra 2022

Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih na dan 31. decembra 2022	Delež v %
I.	4	0,58 %
II.	129	18,59 %
III.	31	4,47 %
IV.	95	13,69 %
V.	160	23,05 %
VI.	52	7,49 %
VII.	195	28,10 %
VIII.	19	2,74 %
IX.	9	1,30 %
Skupaj	694	100,00 %

Slika 1.9.: Statistika izobraževanj v letu 2023

Projekti za zaposlene

Skrb za zaposlene je v ospredju našega delovanja, zato z aktivnostmi na področju varstva in zdravja pri delu ustvarjamo varno in aktivno delovno okolje. V letu 2023 na področju varstva pri delu in varstva pred požarom inšpekcijskega nadzora ni bilo, pri presoji standardov pa je bilo ugotovljenih 11 priporočil, neskladnosti pa niso bile ugotovljene. Med presojami kupcev niso bila ugotovljena nobena priporočila in neskladnosti.

Ker se zavedamo, da so naši zaposleni temelj našega razvoja in uspeha, jim stojimo ob strani in nudimo solidarnostno pomoč tudi v težkih razmerah. Te lahko prevzemajo oblike nudenja daljše bolniške odsotnosti, pomoči v težkih socialnih razmerah, pomoči v elementarnih nesrečah in druge. V letu 2023, ko so med drugimi tudi naši zaposleni utrpeli škodo poplav, se je z zbiranjem denarne pomoči lahko pokazala skupna humanitarna moč zaposlenih in podjetja.

Zadovoljstvo zaposlenih

V Iskraemecu smo še naprej zavezani spodbujanju rasti športnega in kulturnega udejstvovanja naših zaposlenih. Zaposlenim ponujamo široko ponudbo rekreacijskih storitev, udeležbo na raznih športnih tekmovanjih, uporabo športnih igrišč ter uporabo abonmajskih kart za gledališke predstave, koncerte in podobno. Ta pobuda ne spodbuja le druženja in socializacije med zaposlenimi zunaj delovnega

mesta, temveč bogati tudi njihovo splošno dobro počutje. Raznolike dejavnosti privabljajo visoko število zaposlenih, kar pripore tudi k nenehni širitvi naših dejavnosti.

Dobro počutje spodbujamo tudi skozi organizacijo oddelčnih team buildingov, letno pa se vsi zaposleni srečamo na pikniku, ki je poln športnih in drugih zabavnih aktivnosti.

Kot ugodnost zaposlenim omogočamo dodatno pokojninsko zavarovanje in kolektivno nezgodno zavarovanje. V okviru promocije zdravja zaposlenim nudimo pregled pri okulistu, vsak teden pa v podjetju nudimo tudi sveže sadje. S tem ne želimo zagotoviti le dobrega telesnega počutja zaposlenih, temveč spodbujati tudi kulturo oskrbe in vitalnosti v naši organizaciji.

V Iskraemecu trenutno ne izvajamo uradne politike raznolikosti v upravnem odboru. Kljub temu dosledno spoštujemo vse predpise o raznolikosti, saj je to ena izmed naših ključnih vrednot. Spodbujamo kulturno raznolikost, sodelovanje in ekipno delo, saj verjamemo, da to povečuje uspešnost, ustvarjalnost in strast naših zaposlenih. Združujemo posameznike z različnimi kulturnimi ozadji, delovnimi izkušnjami in perspektivami, kar prispeva k naši skupni rasti in uspehu. Ker se zavedamo pomena vseh vidikov raznolikosti, še posebej enakosti spolov, načrtujemo oblikovanje celovite politike raznolikosti, kar bo še bolj podprlo naše vrednote in prizadevanja za vključenost.

1.11. Obvladovanje tveganj

V podjetju redno spremljamo poslovna, finančna in druga tveganja, ocenjujemo potencialne možnosti za nastanek škode in višino le-teh ter skrbimo za ustrezno zavarovanje.

Med poslovna tveganja uvrščamo tveganje glede spremembe prodajnih cen produktov, nakupnih cen materiala in storitev, tveganje glede novih konkurentov in novih produktov ter druga poslovna tveganja, ki jih prevzema vsako drugo podjetje na trgu in jih je praviloma težko zavarovati s klasičnimi zavarovalnimi produkti. Ob rasti cen materiala in proizvodnih stroškov usklajujemo prodajne cene v dolgoročnih pogodbah z javnih razpisov na podlagi vezave na različne cenovne indekse ali z ad hoc pogajanj.

Med finančna tveganja uvrščamo likvidnostna tveganja, tveganja glede zamude ali neplačila terjatev do kupcev, valutna in blagovna tveganja, obrestna tveganja in tveganja zaradi spremembe cen vrednostnih papirjev.

Likvidnostna tveganja obvladujemo z načrtovanjem denarnih tokov, s spremljanjem odmikov od realizacije in s sprejemanjem korektivnih ukrepov. Proces kontinuirano poteka na letnem, mesečnem, tedenskem in dnevnem nivoju.

V skupini aktivno upravljamo tudi kreditno in valutno tveganje.

Kar zadeva kreditno tveganje, že v fazi sklepanja posla preverjamo vsa relevantna dejstva v zvezi s kupcem in posledično individualno strukturiramo ključne vidike transakcij. Bolj tvegane terjatve lahko zavarujemo pri kateri od specializiranih zavarovalnic. Terjatve, ki niso plačane na rok, aktivno izterjujemo (prek sodišč ali izvensodno) in zanje pravočasno oblikujemo popravke v skladu z interno politiko.

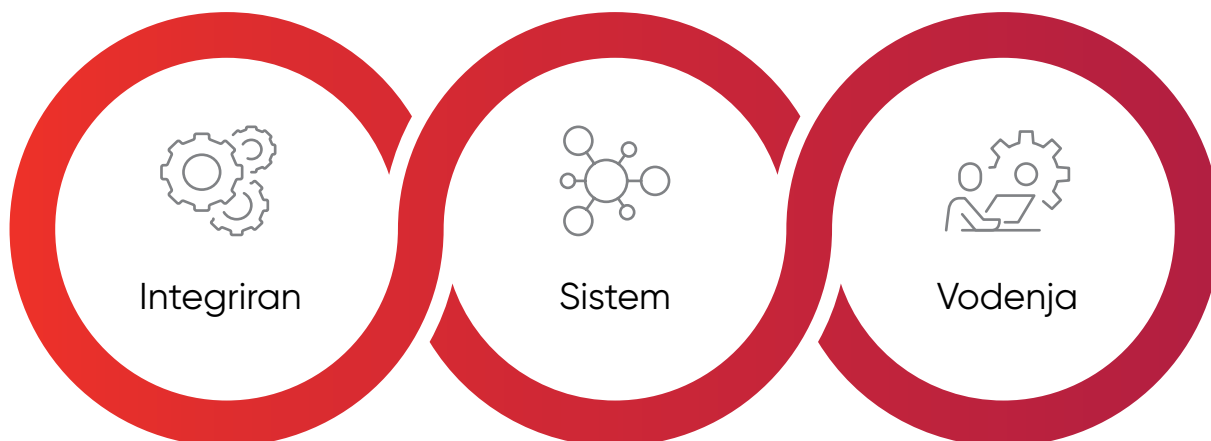
Na področju valutnega tveganja redno vsak teden skrbimo, da se neto izpostavljenost Skupine za vse valute, v katerih poslujemo, giblje znotraj vnaprej določenih okvirov. V ta namen imamo z bankami sklenjene pogodbe za opravljanje terminskih poslov.

Kar zadeva obrestno tveganje, imamo dve posojili vezani na EURIBOR in smo v tem delu izpostavljeni morebitnemu višanju obrestnih mer, vendar glede na višino posojila to ne pomeni znatnega poslovnega tveganja. Nova posojila so bila namenjena zniževanju likvidnostnega tveganja, ki se je pojavilo s povišano vezavo sredstev v zaloge. Aktivno tudi usklajujemo plačilne pogoje v prodajnih in nabavnih pogodbah.

Med druga oziroma tako imenovana slučajnostna tveganja uvrščamo požarna tveganja, splošno odgovornost, transportna in avtomobilska tveganja. Vsa omenjena tveganja imamo zavarovana pri slovenski zavarovalnici. V mednarodnih razpisih kupcev se vedno pogosteje pojavlja tudi pogoj, da imamo kot dobavitelj sklenjeno produktno in garancijsko zavarovanje. Na takšne zahteve se odzivamo s sklepanjem tovrstnih zavarovanj za posamezni posel.

Z motnjami v oskrbni verigi so se materializirala operativna tveganja, predvsem tveganje nedobave materiala. Za obvladovanje tega tveganja smo večjo pozornost posvetili varnostnim zalogam in stalni komunikaciji z dobavitelji na strateškem in operativnem nivoju.

1.12. Celovito vodenje kakovosti poslovanja

Integrirani sistem vodenja v Iskraemecu, d. d., je certificiran po zahtevah sistemskih standardov, ki so osnova za zagotavljanje in nenehno izboljševanje kakovosti proizvodov in storitev, varovanja okolja, varnosti in zdravja pri delu, varovanja informacij in upravljanja z energijo.

Sistem je usklajen s sistemskimi standardi:

- ISO 9001:2015 – vodenje sistema kakovosti,
- ISO 14001:2015 – ravnanje z okoljem,
- ISO 45001:2018 – varnost in zdravje pri delu,
- ISO 27001:2013 – varovanje informacij,
- ISO 27017:2015 – varovanje informacij v oblaku,
- ISO 27018:2019 – varovanje podatkov v javno oblačnih storitvah,
- ISO 50001:2018 – upravljanje z energijo,
- ISO 33061:2021 – proces življenjskega cikla programske opreme,
- Pravilnik o merilnih instrumentih, poglavje MI-003, dodatek H1,
- Pravilnik o merilnih instrumentih, poglavje MI-003, dodatek B+D.

Na področju laboratorijske dejavnosti je sistem kakovosti akreditiran po zahtevah standardov za laboratorije:

- ISO 17025:2017 Splošne zahteve za usposobljenost preizkuševalnih in kalibracijskih laboratorijev,
- ISO 17020:2012 Ugotavljanje skladnosti – zahteve za delovanje različnih tipov organov, ki izvajajo kontrolo.

Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (SIQ) vsako leto z redno presojo preverja skladnost integriranega sistema vodenja s pripadajočimi standardi, vsako tretje leto pa opravi obnovitveno certifikacijsko presojo.

V oktobru leta 2023 je bila izvedena certifikacijska presoja. Na presoji je bila pregledana dokumentacija integriranega sistema vodenja ter poročilo najvišjemu vodstvu o izpolnjevanju zahtev standardov, po katerih smo certificirani (Management Review). Na presoji je SIQ podal 27 pozitivnih ugotovitev. Poleg tega smo razširili obseg certifikatov tudi na razvoj in trženje vodomeroev ter sistemov za krmiljenje, registracijo in obračun vode. Certificirali smo se tudi po treh novih standardih: ISO 27017:2015, ISO 27018:2019 in ISO 33061:2021.

Presojo integriranega sistema vodenja smo prestali uspešno, kar je zadosten razlog, da nam je certifikacijski organ podaljšal veljavnost certifikatov za obdobje enega leta. Uspešno opravljene presoje in podaljšanje veljavnosti certifikatov dokazujejo, da vpeljeni sistem vodenja deluje ustrezno.

Akreditacijska presoja v laboratoriju končne kontrole je bila izvedena v decembru 2023. Na presoji Slovenske akreditacije v laboratoriju končne kontrole nam je uspelo dokazati stabilnost sistema kakovosti, zato nam je SA po implementaciji korektivnih ukrepov podaljšal veljavnost akreditacijskega certifikata za petnajst mesecev, torej do marca 2025.

Sistem kakovosti nenehno izboljšujemo tudi s stalnimi delavnicami vitke proizvodnje, metodologije six sigma in z malimi izboljšavami, izvedenimi na predlog zaposlenih. V letu 2023 smo začeli s projektom Six sigma 0 rework, s katerim smo zmanjšali količino predelav na SMT, THT in montažnih linijah.

Na področju upravljanja kakovosti dobaviteljev smo nadaljevali z izboljševanjem obstoječih postopkov dela in vpeljevanjem primerov dobre prakse iz industrije.

V letu 2023 smo izboljševali sistem ocenjevanja dobaviteljev, ki se izvaja v sistemu Infor. Nadaljevali smo z obvladovanjem reklamacij in zbiranja stroškov slabe kakovosti dobaviteljev skozi Infor. Nadaljevali smo z implementacijo metode PPAP za vzorčenje ter odobritev ključnih novih dobavljenih komponent. V letu 2023 smo izvajali presoje dobaviteljev in s tem zagotovili boljše sodelovanje z njimi. Poleg tega smo presojali tudi nove proizvajalce na Kitajskem.

Pomembno gibalno nenehnega izboljševanja sistema kakovosti so tudi presoje sistema kakovosti, izvedene interno z izšolanimi internimi presojevalci, ali pa jih opravijo naši kupci v našem podjetju. V letu 2023 je bilo izvedenih 8 internih presoj, 6 presoj s strani certifikacijskih organov ter 5 presoj s strani kupcev. Poudarek presoj je bil na preverjanju stalnega izboljševanja integriranega sistema vodenja ter delovanja procesov. Vse interne presoje, presoje certifikacijskih organov ter presoje od kupcev so bile opravljene uspešno, brez večjih neskladnosti.

Uspešno opravljene interne presoje, presoje certifikacijskih organov ter presoje od kupcev dokazujejo, da sistem kakovosti v podjetju stalno izboljšujemo in ga uspešno prilagajamo zahtevam kupcev.

Tudi v letu 2023 smo se intenzivno ukvarjali z reorganizacijo in popisom procesov. Procese smo dopolnjevali z opisi posameznih aktivnosti. Tudi v letu 2023 so bili glavni poudarki reorganiziranja procesov določitev odgovornih oseb za posamezen proces, določitev ključnih kazalnikov uspešnosti delovanja procesov, vključevanje ocenjevanja tveganj v procese ter izboljševanje delovanja procesov z analiziranjem kazalnikov in tveganj. Poleg tega smo omogočili uporabo ARIS portala, preko katerega imajo vsi zaposleni dostop do procesov celotnega podjetja.

1.13. Skrb za trajnostni razvoj

Iskraemeco na trajnost ne gleda kot na koncept, ampak kot na filozofijo in vizijo, ki jo je treba živeti in udeležati, kot na nekaj, kar mora biti globoko vraščeno v kulturo podjetja in njegovo strateško ogrodje.

Verjamemo, da lahko z vpeljavo trajnostnih praks v svoje delovanje, izdelke ter odnose s skupnostjo in deležniki ustvarimo boljšo prihodnost za vse.

Inovativnost je vogelni kamen naše vizije trajnostnega razvoja, ki nas nenehno sili v iskanje novih rešitev in pristopov, ki izzivajo trenutni status quo in premikajo meje mogočega.

Trajnostni razvoj je filozofija, ki jo vključujemo v svoja prizadevanja in poslanstvo, da skupaj s skupnostjo gradimo bolj pravično in pametnejšo prihodnost.

Energetski sektor je sprejel zavezo, da bo igral ključno vlogo v investicijah, ki bodo vodile v ogljično nevtralno družbo precej pred 2050. Še vedno pa ostaja odprto vprašanje, kako se bo to zgodilo.

Digitalna transformacija je ključni dejavnik v boju proti podnebnim spremembam in doseganju zelenega prehoda. Energetska učinkovitost, obnovljivi viri energije in e-mobilnost, pametno mesto, pametni dom, pametno omrežje z vsemi mogočimi podatki in analitiko so vsa orodja, ki jih imamo v rokah za boj proti podnebnim vprašanjem in jih moramo pametno uporabiti.

Obveze

Naša naloga je omogočiti trajnost in uspeh v hitro spreminjajočem se svetu.

Naš cilj je inovirati poslovne modele in razviti rešitve za globalne izzive na način, da pomagamo:

- strankam uspeli,
- globalnemu okolju se obnavljati,
- skupnostim ohranjati in izboljšati kakovost življenja.

Strategija trajnostnega razvoja

V podjetju Iskraemeco smo zavezani k skrbi za okolje, družbeni odgovornosti in ekonomski trajnosti. Verjamemo, da lahko soustvarjamo boljšo prihodnost za vse, zato v svoje poslovanje, izdelke in odnose s skupnostjo in deležniki vnašamo trajnostna načela in prakse. Trajnosten razvoj je pomemben del strategije našega podjetja.

Ekonomska trajnost

Iskraemeco si prizadeva za dobičkonosno poslovanje, ki ustvarja dolgoročno vrednost in prinaša koristi delničarjem, zaposlenim, strankam in vsem deležnikom.

Okoljska trajnost

Podjetje Iskraemeco se trudi zmanjšati svoj okoljski vpliv in tako ohraniti naš planet za prihodnje generacije.

Družbena trajnost

V Iskraemecu se zavedamo svoje korporativne odgovornosti do družbe in okolja in zato predano izvajamo najvišje standarde etičnega poslovanja, trajnostnih načel in krožnega gospodarstva.

S poudarkom na dobrobiti zaposlenih, strank in skupnosti se podjetje Iskraemeco trudi zagotoviti pozitiven družbeni vpliv.

Najpomembnejši dejavniki doslednega izboljševanja našega socialnega in okoljskega odtisa so izvajanje načel trajnostnega razvoja in krožne ekonomije na nivoju vsakodnevnih odločitev in procesov, kompetence in vrednote zaposlenih ter partnerski odnosi s kupci in dobavitelji. Zaradi vseh dosedanjih prizadevanj in rezultatov smo v regiji in industriji prepoznani tudi kot mentorji in oblikovalci smernic trajnostnega razvoja.

Vpeljali smo tristopenjsko trajnostno strategijo s tremi ključnimi področji:

1. Notranji procesi: Trajnosten razvoj se začne v podjetju.

Prijazen odnos do našega planeta temelji na spoštljivih medosebnih odnosih in močnih kompetencah. Če skrbimo za ljudi, s katerimi delamo, bodo ti bolj zavzeto sledili našim skupnim ciljem. Zeleno življenje je za naše zaposlene vrlina, saj se zavedamo pozitivnih posledic svojih dejanj. To vključuje razvoj zelenih rešitev, iskanje dodatnih priložnosti za optimizacijo virov v naših procesih in zmanjševanje vplivov na okolje.

Aktivnosti te stopnje zajemajo krožnost, vitko proizvodnjo, optimizacijo procesov, nadgradnjo skladnosti z EU in slovenskimi predpisi, okoljska poročila

in presoje za naše izdelke, storitve in podjetje ter delovne pogoje za vse zaposlene.

V letu 2023 smo implementirali ali nadaljevali s stalnimi ukrepi v okviru zdravja in varnosti na delovnem mestu:

- usposabljanje zaposlenih – 1240 ur usposabljanja na področju VZD in VPP;
- preventivni obdobjni zdravstveni pregledi zaposlenih – 247 preventivnih zdravstvenih pregledov;
- premeščanje invalidov na ustrezna delovna mesta ter pravočasno premeščanje delavcev, pri katerih bi lahko prišlo do invalidnosti;
- promocija zdravega načina življenja, gibanja na delovnem mestu;
- projekti podpiranja in spodbujanja športnih aktivnosti za zaposlene;
- redni pregledi delovne opreme, periodične meritve v delovnem okolju in pregledi aktivne požarne zaščite, pregledanih je bilo 45 kosov delovne opreme, redne meritve v delovnem okolju;
- skrb za varno in zdravo delovno okolje, izboljšanje ergonomije delovnih mest;
- vzdrževanje standarda ISO 45001,
- zamenjava stolov v proizvodnji,
- presoje in stalni nadzor.

Odsotnosti z dela zaradi bolezenskih razlogov ter pogostost in resnost poškodb pri delu spremljamo mesečno. Tudi tako želimo izboljšati varnost in zdravje zaposlenih.

V letu 2023 so se zgodile 3 nezgode pri delu. V letu 2023 smo zaradi bolniške odsotnosti skupno izgubili 103.449 delovnih ur ali 7,75 % odsotnosti z dela, kar je 17,1 % manj kot v preteklem letu. (Povprečna odsotnost z dela zaradi bolniške na zaposlenega je bila 154 ur ali 19,25 delovnih dni na zaposlenega.)

Pomembni vprašanji sta tudi Iskraemecovo upravljanje z energijo in CO₂ odtis. Pri našem proizvodnem procesu uporabljamo tehnologije, ki zmanjšujejo negativne vplive na okolje in imajo nizko porabo energije. Od leta 2023 del naših energetske potreb pokriva lastna sončna elektrarna. Zaradi večjih renovacij, ki so bile končane leta 2021, v letu 2023 nismo imeli večjih načrtov za dodatno zmanjšanje porabe toplote, prav tako ni bilo pričakovati opaznih sprememb vzorcev porabe. Kljub temu je bila poraba toplote v 2023 kar 3 % nižja kot v letu prej, poraba na kvadratni meter pa je ostala na enaki ravni. Skupna poraba električne energije je v primerjavi z letom 2022 upadla za opaznih 12 %. Čeprav je bilo v letu 2023 opaziti 4-odstotno

povečanje porabe stisnjenega zraka, nam je uspelo zmanjšati specifično porabo na 1000 izdelkov za 15 % v primerjavi z prejšnjim letom. Poleg tega smo uspeli za 2 % zmanjšati skupni CO₂ odtis (vključno z emisijami 1 in 2). Dodatno smo leta 2023 zabeležili zmanjšanje proizvodnje odpadkov, zlasti lesene in plastične embalaže.

V letu 2023 smo uspešno obnovili naslednje certifikate: ISO 9001, ISO 14001, ISO 27001, ISO 45001 in ISO 50001. Nadaljevali smo tudi z delom v skladu z ISO 26000.

2. Partnerski procesi: Preglednost je ključnega pomena pri zagotavljanju, da za našo dobavno verigo veljajo enaki standardi kot za nas same.

Naše rešitve zahtevajo uporabo konfliktnih mineralov, zato sta popolna preglednost oskrbe in racionalna raba ključnega pomena. Prizadevamo si, da bi čim več materialov pridobili iz urbanega rudarjenja. Predvsem pa na vsakem koraku vztrajamo pri zagotavljanju etičnih delovnih pogojev.

V letu 2023 smo nadaljevali aktivnosti, usmerjene v preglednost celotne nabavne verige. Glavni poudarek je bil na preverjanju delavskih standardov in transparentnosti uporabljenih materialov (pri čemer smo posebno pozornost posvetili konfliktnim in kritičnim materialom in izvoru materialov). V sodelovanju s partnerji si želimo razviti višje standarde v industriji, znižati izpostavljenost tveganju na globalnih trgih materialov in nenazadnje ustvariti boljši svet, kjer ni prekomernega izkoriščanja virov in ljudi.

V pogodbah z dobavitelji in distributerji vztrajamo pri višjih zahtevah in poudarjamo zavezanost spoštovanju načel trajnostnega razvoja (okolje, človekove pravice,

delavski standardi in protikorupcijske klavzule) in vzpostavljamo nadzor nad temi tematikami z letnim vprašalnikom, ki je tudi del presoje. Za namen transparentnosti na nivoju materialov, komponent in dobaviteljev uporabljamo tudi licenčna orodja in v svojem orodju za upravljanje življenjskega cikla podjetja združujemo podatke iz vseh virov, kar nam omogoča podrobne analize porabe materialov, okoljske ocene izdelkov in inovacijske projekte z dobavitelji.

Pri tem uživamo močno podporo pri več naših kupcih, z enim največjih smo celo skupaj razvili projekt Fair Meter ali 'pravični števec'. Projekt se zavzema za transparentnost nabavne verige in izboljšave števca, kjer želimo implementirati kar največ načel pravične trgovine in krožnega gospodarstva.

3. Partnerstvo: Industrijski akterji vodijo spremembe v smeri bolj zelenih in trajnostnih praks.

Z industrijskimi partnerji in organizacijami radi izmenjujemo znanje. Skupaj z njimi v okviru panožnih dogodkov in konferenc spodbujamo spremembe. Najpomembneje je, da smo v sodelovanju pregledni in odprti, da poudarjamo pomen napredka in odkrito razpravljamo o zahtevnih ovirah na naši poti ter iščemo načine za izboljšave.

Ker je naš cilj razvijati pametne števce, ki so še bolj trajnostno naravnani in skladni z načeli pravične trgovine, svoje partnerje vključujemo v ta proces že v začetni fazi, še zlasti ker je partnerstvo ključni element naših prizadevanj. Povezujemo se tudi z drugimi podjetji, združenji in nevladnimi organizacijami in skrbimo za izmenjavo znanj ter izobraževanje dobaviteljev ter podpiramo načela trajnostnega razvoja in krožnega gospodarstva.

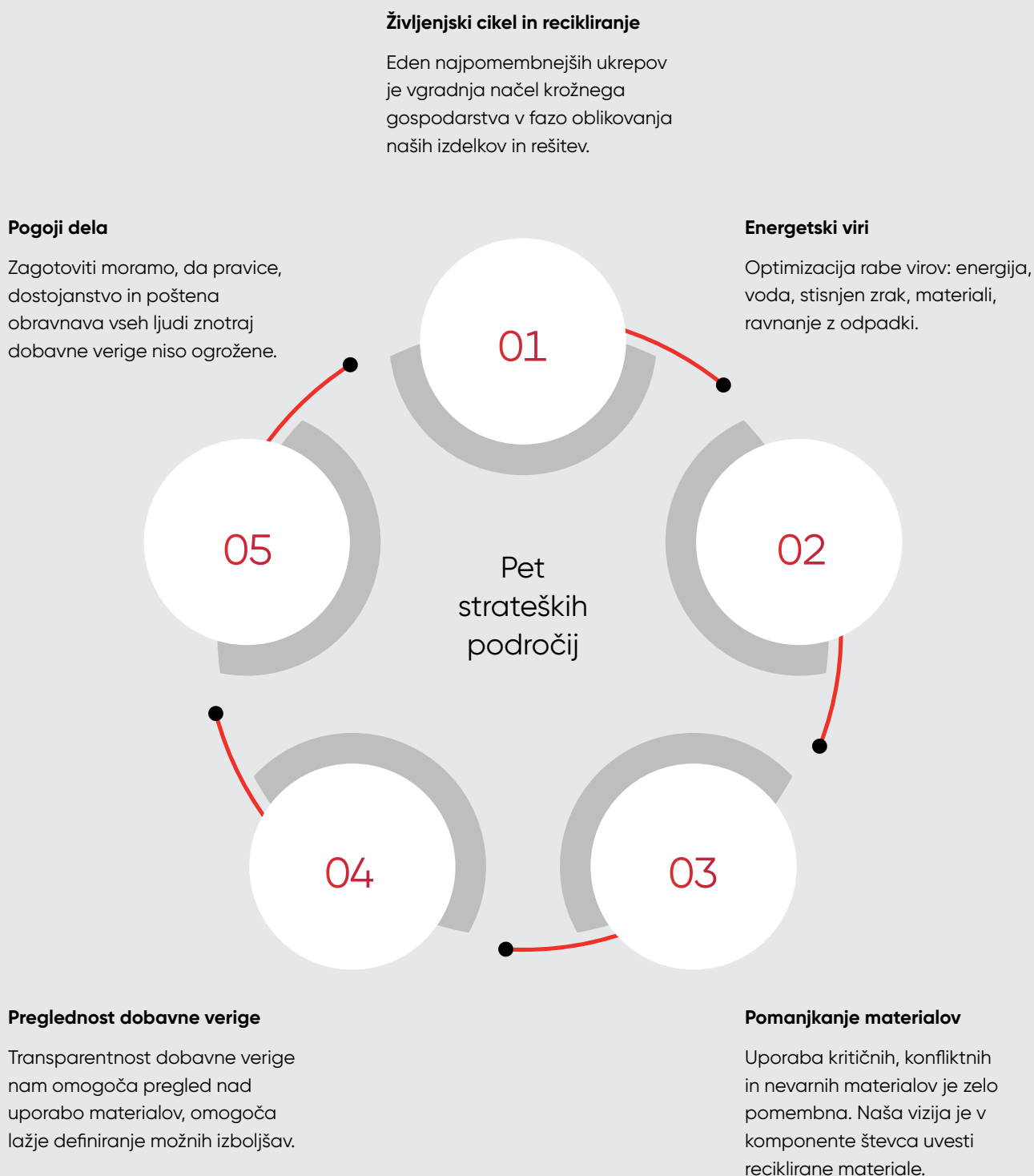
OKOLJE, DRUŽBA IN UPRAVLJANJE (ESG): okolje, družba in upravljanje so vse pomembnejši vidiki odgovornosti podjetij.

Zavezani smo k upoštevanju okoljskih, družbenih in upravljalnih vplivov našega delovanja in odločitev.

To vključuje upoštevanje interesov deležnikov, kot so zaposleni, stranke, dobavitelji in širša skupnost, da bi ustvarili pozitiven vpliv na družbo.

Slika 1.10.: Pet strateških področij

Trajnostne pobude

Iskraemeco kot eno vodilnih podjetij v panogi nudi rešitve za pametna mesta, ki upoštevajo vse hujše pritiske podnebnih sprememb in siromašenja zalog virov. Zavedamo se resnosti situacije, zato v Iskraemecu poudarjamo, da morajo mesta uvajati nove tehnologije in strategije, s katerimi se bodo učinkoviteje spopadala z učinki podnebnih sprememb in trdno stopala po poti ogljične nevtralnosti.

Trajnostni izdelki in storitve

- Rezultat naših vlaganj v razvoj in raziskave so številni novi izdelki in storitve, ki našim strankam pomagajo zmanjšati porabo energije ter emisije toplogrednih plinov.
- Vlagamo v obnovljive vire energije in projekte za izboljšanje energetske učinkovitosti v svojih poslovnih prostorih in proizvodnih obratih.
- Ustvarjamo nova delovna mesta in tako prispevamo k gospodarskemu razvoju skupnosti, v katerih delujemo.

Zmanjševanje okoljskega vpliva

- Ambiciozni cilji za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, porabe vode in proizvodnje odpadkov.
- Pobude za izboljšanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje uporabe nevarnih snovi.
- Iskraemeco razvija novo generacijo pametnih rešitev za upravljanje energije in vode, ki bodo strankam pomagala pri nadaljnjem zmanjšanju porabe energije in emisij toplogrednih plinov.

Vlaganja v zaposlene in skupnost

- Ustvarjamo varno in zdravo delovno okolje.
- Podpiramo rast in razvoj zaposlenih.
- Vključujemo se v dobrodelne in socialne projekte lokalnih skupnosti.

Iskraemeco ponuja kakovostne izdelke, rešitve in storitve, ki omogočajo učinkovito rabo energije in vode po vsem svetu. Digitalizirane rešitve, ki temeljijo na IoT, digitalnih omrežjih in pametnih mestih, javnih službah, infrastrukturi in skupnostih zagotavljajo podatke, potrebne za upravljanje porabe energije in vode, napovedovanje povpraševanja in optimizacijo stroškov.

Velik prispevek k zmanjšanju vpliva na Zemljo predstavlja tudi uporaba pametnega števca. Pametni števci so osnova, ki posameznikom omogoča, da

lahko upravljajo svojo porabo energije. V Iskraemecu smo prepričani, da si vsak potrošnik želi optimizirati svojo porabo energije. Da bi to dosegli, morajo imeti potrošniki na voljo informacije v realnem času in naučiti se jih morajo razumeti. Če potrošniki nimajo dostopa do podatkov, ne morejo razumeti koristi, ki jih ti prinašajo in jih uporabiti sebi v prid.

Pametni sistem merjenja je elektronski sistem, ki lahko meri električno energijo, ki prihaja v omrežje, ali porabljeno električno energijo iz omrežja, in zagotavlja več informacij kot običajni števci. Takšen sistem je sposoben prenašati in sprejemati podatke za namene obveščanja, spremljanja in nadzora z uporabo oblike elektronske komunikacije in ima vrsto prednosti za energetski sistem in njegove uporabnike.

Pametni števci lahko zagotovijo povratne informacije o porabi energije skoraj v realnem času in zainteresiranim potrošnikom omogočijo boljše upravljanje porabe, varčevanje z energijo in znižanje računov.

Iskraemeco je del iniciative United Nations Global Compact, mreže podobno mislečih podjetij, ki delujejo po desetih splošno sprejetih načelih na področju človekovih pravic, dela, okolja in ukrepov proti korupciji.

V Iskraemecu podpiramo prakse trajnostnega razvoja, ki zagovarjajo gospodarsko rast v sožitju z okoljem in si prizadevajo izboljšati kakovost življenja po vsem svetu, tako danes kot v prihodnosti.

Naši izdelki in storitve spodbujajo odgovorno rabo naravnih virov in spodbujajo končne uporabnike k trajnostnim izbiram pri vsakodnevni porabi energije. Naše izdelke in poslovne procese oblikujemo tako, da čim bolj zmanjšamo vplive odpadkov na okolje, varčujemo z uporabo vode in čim bolj ublažimo emisije.

Vsi zaposleni v Iskraemecu spoštujejo in delujejo v skladu z našo okoljsko in varnostno politiko. Delavce v podjetju redno izobražujemo, pri čemer skrbimo, da je okolje vedno v ospredju.

Raziskave, razvoj in inovacije so bistvenega pomena za naše poslovanje. So temelj, na katerem je zgrajen trajnostni gospodarski uspeh.

Smo ponosni sponzor izobraževalnih, kulturnih in medicinskih projektov. Na družbeno odgovoren način se tako oddolžimo skupnosti, ki nas podpira že vsa leta in nam omogoča, da stopamo po poti k ogljično nevtralnim mestom.

Dosežki 2023

- V letu 2023 se je poraba električne energije v primerjavi z letom 2022 zmanjšala za 12 %.
- V letu 2023 smo zmanjšali porabo energije za ogrevanje za 3 % v primerjavi z letom 2022.
- Zmanjšanje CO₂ odtisa za 70 % od leta 2013 (obseg 1 in obseg 2).
**obseg 1 – emisije obsega 1 so neposredne emisije toplogrednih plinov (GHG), ki nastanejo iz virov, ki so pod nadzorom ali v lasti organizacije.*
**obseg 2 - Emisije obsega 2 so posredne emisije TGP, povezane z nakupom električne energije, pare, toplote ali hlajenja.*
- Leta 2023 se je odtis CO₂ zmanjšal za 2 % na izdelek v primerjavi z letom 2022.
- Od leta 2023, del naših energetskih potreb pokriva lastna sončna elektrarna.
- Nadaljevali smo s projektom Zeleni pingvin. Zeleni pingvin je rešitev namenjena pametnim mestom, saj jih podpira pri doseganju ogljične nevtralnosti z izobraževanjem in vključevanjem prebivalcev.
- Objavljena je bila 8. izdaja poročila Fairmeter.
- Prejeli smo prestižno srebrno EcoVadis oceno za trajnostna prizadevanja.
- V letu 2023 smo pridobili certificirano okoljsko deklaracijo proizvoda za števec MT880. Okoljska deklaracija proizvoda pregledno predstavi objektivne, primerljive in s strani tretje osebe preverjene podatke o okoljskem vplivu izdelkov in storitev v času njihovega življenjskega cikla.
- Uvrstili smo se med najboljših 10 ESG podjetij po oceni družbe A.T. Kearney Slovenija, kar je dokaz naše zaveze izpolnjevanju načel ESG (okolje, družba in upravljanje).
- Objavljen članek v reviji ESG Zelena Slovenija: »Iskraemeco prejel srebrno oceno EcoVadis za trajnostna prizadevanja«.

1.14. Izjava o upravljanju družbe v skladu s kodeksom upravljanja za nejavne družbe

Družba Iskraemeco d.d. (v nadaljevanju: Družba) podaja v skladu z določilom petega odstavka 70. člena ZGD-1 Izjavo o upravljanju družbe. Družba je v letu 2023 sledila usmeritvam osnovne ravni Kodeksa upravljanja za nejavne družbe, ki so ga izdali Gospodarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Združenje nadzornikov Slovenije (v nadaljevanju: Kodeks), katerega celotna vsebina je dostopna na spletni strani Gospodarske zbornice Slovenije (www.gzs.si). Pri svojem poslovanju Družba spoštuje navedeni Kodeks, v nadaljevanju pa razkriva in pojasnjuje odstopanja od posameznih določb.

I. Uporaba kodeksa

Upravljanje v družbi Iskraemeco, d. d., deluje po enotirnem sistemu, po katerem Družbo vodi upravni odbor. Temelji na zakonodaji Republike Slovenije, internih aktih Družbe in ustaljeni dobri praksi.

II. Okvir korporativnega upravljanja

1. V poslovnem letu 2023 Družba ni sprejela kodeksa o upravljanju, vendar ga pripravlja. Zaradi navedenega predmetno letno poročilo ne vsebuje izjave o skladnosti s kodeksom. Organi upravljanja Družbe so: skupščina družbe, upravni odbor (predsednik upravnega odbora s tremi člani).
2. Pristojnosti organov upravljanja so določene v statutu Družbe.
3. O vseh vprašanih, ki niso v pristojnosti upravnega odbora, odloča skupščina Družbe.

III. Sestava organa nadzora

Družba Iskraemeco, d. d., ima enotirni sistem upravljanja.

IV. Organi vodenja

Upravni odbor zastopa, predstavlja in vodi Družbo ter nadzoruje izvajanje njenih poslov. Upravni odbor je imenoval dva izvršna direktorja. Izvršna direktorja lahko opravljata v skladu z zakonodajo prenesene naloge.

V. Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v Družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Sistem notranjih kontrol je skupek različnih usmeritev in politik, ki jih vzpostavi in sprejme organ upravljanja z namenom, da bi Družba kar najbolje upravljala s tveganji, povezanimi z računovodskim poročanjem. Namen notranjih kontrol je zagotoviti učinkovitost in uspešnost delovanja, zanesljivost računovodskega poročanja in skladnost z veljavnimi zakoni ter drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi.

Pravilnost, popolnost in resničnost računovodskega poročanja zagotavljamo z izvajanjem naslednjih notranjih kontrol:

- kontrola pravilnosti računovodskih podatkov, ki jih zagotavljamo na različne načine, kot na primer z usklajevanjem postavk s kupci in dobavitelji,
- kontrole popolnosti zajemanja podatkov (npr. zaporedje dokumentacije, številčenje dokumentov),
- kontrola razmejitev dolžnosti in odgovornosti (npr. ločeno izvajanje evidentiranja in plačevanja),
- kontrola omejitve dostopa (pravice dostopa do računovodskih evidenc so selektivno dodeljene),
- kontrola nadziranja.

Proces računovodenja je informacijsko podprt, zato so vse predhodno našete notranje kontrole povezane tudi s kontrolami, vgrajenimi v okvir informacijske tehnologije, kar obsega tako kontrole omejitev dostopa do omrežja, podatkov, aplikacij kot tudi kontrole točnosti in popolnosti zajemanja in obdelovanja podatkov.

VI. Javno poročanje

Izjava o upravljanju je del Letnega poročila, ki je objavljeno na spletnih straneh AJPES.

V Kranju, 18. julij 2024

Bahaaeldin Baioumy

*Višji podpredsednik & Izvršni direktor
za finance (Izvršni član uprave)*

Maks Prokop

*Globalni direktor za Pravo in skladnost
poslovanja (Izvršni član uprave)*

1.15. Izjava o oškodovanju

Izvršna direktorja družbe Iskraemeco, d. d., Kranj, potrjujeta, da Družba v poslovnem obdobju 2023 ni sklenila nobenega pravnega posla z obvladujočo družbo ali z njo povezano družbo ali na pobudo ali v interesu teh družb oziroma v preteklem poslovnem letu ni storila ali opustila nobenih dejanj na pobudo ali v interesu teh družb, katera bi lahko pomenila prikrajšanje za družbo Iskraemeco, d. d.

To je izjava o oškodovanju v razmerju z obvladujočo družbo skladno z določbo tretjega odstavka in v povezavi s petim odstavkom 545. člena ZGD-1.

V Kranju, 18. julij 2024

Bahaaeldin Baioumy

*Višji podpredsednik & Izvršni direktor
za finance (Izvršni član uprave)*

Maks Prokop

*Globalni direktor za Pravo in skladnost
poslovanja (Izvršni član uprave)*

2.

Računovodsko poročilo skupine Iskraemeco

2.1.	Izjava o odgovornosti izvršnih direktorjev obvladujoče družbe	44
2.2.	Konsolidirani računovodski izkazi skupine Iskraemeco	45
2.3.	Sestava poslovne skupine in podatki o poslovanju odvisnih družb	51
2.4.	Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom	52

V današnjem spreminjajočem se svetu se nenehno pojavljajo nove in vznemirljive priložnosti. S prehodom na bolj trajnostno prihodnost postajajo rešitve na področju energije in vode vse pomembnejše.

Z vključevanjem industrijskih trendov v našo strategijo na trg uvajamo rešitve in tehnologije, ki našim strankam in partnerjem zagotavljajo pomembne koristi.

2.1. Izjava o odgovornosti izvršnih direktorjev obvladujoče družbe

Izvršna direktorja sta odgovorna za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov skupine Iskraemeco (v nadaljevanju: Skupine) za leto 2023 s pripadajočimi usmeritvami in pojasnili, ki po njenem mnenju vključujejo pošten prikaz poslovanja Skupine ter njenega finančnega položaja vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki jim je Skupina izpostavljena.

Izvršna direktorja obvladujoče družbe v celoti potrjujeta konsolidirane računovodske izkaze Skupine za leto 2023 s pripadajočimi usmeritvami in pojasnili.

Izvršna direktorja potrjujeta:

- da so računovodski izkazi pripravljeni ob predpostavki neomejenega delovanja Skupine v prihodnosti,
- da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, morebitne spremembe računovodskih usmeritev pa ustrezno razkrite,
- da so bile računovodske ocene pripravljene pošteno in preiščljeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarjenja,
- da so računovodski izkazi s pojasnili za skupino pripravljene po veljavni zakonodaji in skladno z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju: MSRP) in po Zakonu o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD-1),
- da je v poslovno poročilo vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja Skupine ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganja, ki jim je Skupina kot celota izpostavljena.

Izvršna direktorja sta tudi odgovorna za ustrezno vodeno računovodstvo, sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonnosti.

Davčne oblasti lahko v petih letih po poteku leta, v katerem je bilo treba odmeriti davek, kadar koli preverijo poslovanje Skupine. To lahko povzročil dodatne obveznosti za plačilo davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO) ali drugih davkov in dajatev. Izvršna direktorja nista seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznosti iz tega naslova.

Izvršna direktorja obvladujoče družbe s to izjavo odobrita konsolidirane računovodske izkaze Skupine za objavo.

V Kranju, 18. julij 2024

Bahaeldin Baioumy

*Višji podpredsednik & Izvršni direktor
za finance (Izvršni član uprave)*

Maks Prokop

*Globalni direktor za Pravo in skladnost
poslovanja (Izvršni član uprave)*

2.2. Konsolidirani računovodski izkazi skupine Iskraemeco

2.2.1. Konsolidirani izkaz poslovnega izida

v EUR	Pojasnila	2023	2022
Čisti prihodki od prodaje	2.4.4.1.	166.364.479	157.945.292
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov	2.4.4.2.	136.750.632	123.616.276
Kosmati poslovni izid iz prodaje		29.613.847	34.329.017
Stroški prodaje	2.4.4.2.	9.563.646	10.840.185
Stroški splošnih dejavnosti	2.4.4.2.	20.875.419	20.824.489
Čisti izid iz drugih poslovnih dejavnosti		3.336.413	1.515.420
Drugi poslovni prihodki	2.4.4.3.	5.162.499	3.135.981
Drugi poslovni odhodki	2.4.4.4.	1.826.085	1.620.561
• od tega neto popravki poslovnih terjatev		954.126	828.684
Poslovni izid iz poslovanja		2.511.195	4.179.763
Čisti finančni izid		(571.059)	(220.888)
Finančni prihodki	2.4.4.5.	381.910	110.776
• od tega delež poslovnih izidov naložb, vrednotenih po kapitalski metodi		44.475	80.560
Finančni odhodki	2.4.4.6.	952.969	331.664
Poslovni izid pred davki		1.940.137	3.958.875
Davek od dobička	2.4.4.7.	(172.989)	(98.843)
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		1.767.147	3.860.031
• od tega za lastnike obvladujoče družbe		1.756.704	3.866.835
• od tega za neobvladujoč delež		10.443	(6.804)
Čisti poslovni izid poslovnega leta		1.767.147	3.860.031

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

2.2.2. Konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v EUR	2023	2022
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	1.767.147	3.860.031
Drugi vseobsegajoči donos	(319.411)	2.296.240
Postavke, ki bodo prerazvrščene v poslovni izid	(1.595)	(1.742)
Prevedene tečajne razlike	(1.595)	(1.742)
Postavke, ki ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	(317.816)	2.297.983
Sprememba poštene vrednosti zgradb in zemljišč	(339.289)	2.354.389
Aktuarski dobički ali izgube	(58.118)	255.497
Sprememba odloženih davkov	79.591	(311.904)
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	1.447.736	6.156.271
Celotni vseobsegajoči donos – obvladujoči del	1.437.293	3.866.835
Celotni vseobsegajoči donos – manjšinski del	10.444	(6.804)

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

2.2.3. Konsolidirani izkaz finančnega položaja

v EUR	Pojasnila	31. december 2023	31. december 2022
Dolgoročna sredstva			
Nepremičnine, naprave in oprema	2.4.5.1.	31.713.053	31.943.806
Neopredmetena sredstva	2.4.5.2.	6.516.931	6.322.700
Poslovne terjatve		4.253	501
Finančne naložbe	2.4.5.3.	2.264.061	2.374.353
Terjatve za odložene davke	2.4.5.4.	4.210.708	4.131.121
Skupaj dolgoročna sredstva		44.709.006	44.772.481
Kratkoročna sredstva			
Zaloge	2.4.5.5.	33.895.919	49.915.161
Finančne naložbe – posojila	2.4.5.6.	4.230.836	3.009.450
Poslovne in ostale terjatve		67.712.621	59.666.142
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	2.4.5.7.	52.119.157	48.290.630
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	2.4.5.8.	14.172.183	10.160.248
Kratk. terj. za davek od dohodkov pravnih oseb		113.710	0
Druga kratkoročna sredstva	2.4.5.9	1.307.571	1.215.264
Denarna sredstva	2.4.5.10	5.731.620	8.008.872
Skupaj kratkoročna sredstva		111.570.997	120.599.625
Skupaj sredstva		156.280.003	165.372.106

v EUR	Pojasnila	31. december 2023	31. december 2022
Kapital			
Vpoklicani kapital	2.4.5.11.	15.833.572	15.833.572
Zakonske rezerve		1.583.357	1.583.357
Rezerve iz dobička		1.739.232	1.739.232
Rezerva za pošteno vrednost		10.103.964	10.536.284
Prevedbene razlike		564.446	593.316
Preneseni dobički		44.772.354	41.399.159
Čisti poslovni izid poslovnega leta		1.756.704	3.866.835
Skupaj kapital večinskih lastnikov		76.353.629	75.551.955
Kapital manjšinskih lastnikov		134.626	124.184
Skupaj kapital		76.488.255	75.676.139
Dolgoročne obveznosti			
Dolgoročne finančne obveznosti	2.4.5.12.	4.667.352	3.907.275
Posojila prejeta od bank		4.602.149	3.870.967
Druge finančne obveznosti		65.203	36.308
Dolgoročne rezervacije	2.4.5.13.	5.290.998	8.938.150
Rezervacije za ugodnosti zaposlenih		2.750.021	2.667.272
Druge rezervacije		2.540.976	6.270.878
Skupaj dolgoročne obveznosti		9.958.349	12.845.425
Kratkoročne obveznosti			
Finančne obveznosti	2.4.5.14.	12.795.479	13.882.665
Poslovne obveznosti	2.4.5.15.	46.013.044	54.769.615
Druge obveznosti	2.4.5.16.	11.024.875	8.198.263
Skupaj kratkoročne obveznosti		69.833.398	76.850.543
Skupaj obveznosti		79.791.749	89.695.967
Obveznosti in kapital skupaj		156.280.003	165.372.106

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

2.2.4. Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala

v EUR	Osnovni kapital	Rezerve iz dobička		Presežek iz prevrednotenja	Prevedbene razlike
		Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička		
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja 1. januar 2022	15.833.572	1.583.357	1.739.232	8.258.064	602.062
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	2.278.220	(8.546)
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0
Prevrednotovalni popravek kapitala zaradi prevrednotenja nepremičnin po poštenu vrednosti	0	0	0	2.291.860	0
Prevrednotovalni popravek kapitala – razlika med obračunano amortizacijo po poštenu in nabavni vrednosti	0	0	0	(266.564)	0
Aktuarski dobički ali izgube	0	0	0	252.924	0
Druge sestavine - prevedbene razlike	0	0	0	0	(8.546)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0
Razporeditev dela čistega dobička prejšnjih poročevalskih obdobj na preneseni čisti dobiček iz preteklih let	0	0	0	0	0
B.4. Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu	0	0	0	0	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja 31. december 2022	15.833.572	1.583.357	1.739.232	10.536.284	593.516
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja 1. januar 2023	15.833.572	1.583.357	1.739.232	10.536.284	593.516
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	(432.320)	(29.070)
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0
Prevrednotovalni popravek kapitala zaradi prevrednotenja nepremičnin po poštenu vrednosti	0	0	0	0	0
Prevrednotovalni popravek kapitala – razlika med obračunano amortizacijo po poštenu in nabavni vrednosti	0	0	0	(339.291)	0
Aktuarski dobički ali izgube	0	0	0	(93.029)	0
Druge sestavine - prevedbene razlike	0	0	0	0	(29.070)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0
Razporeditev dela čistega dobička prejšnjih poročevalskih obdobj na preneseni čisti dobiček iz preteklih let	0	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja 31. december 2023	15.833.572	1.583.357	1.739.232	10.103.964	564.446

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

v EUR		Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Kapital večinskega lastnika	Kapital manjšinskih lastnikov	Skupaj kapital
A.2.	Začetno stanje poročevalskega obdobja 1. 1. 2021	41.205.120	2.897.807	72.119.214	130.988	72.250.202
B.2.	Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	331.665	3.866.835	6.468.173	(6.804)	6.461.369
	Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	3.860.031	3.860.031	(6.804)	3.853.227
	Prevrednotovalni popravek kapitala zaradi prevrednotenja nepremičnin po poštenu vrednosti	0	0	2.291.860	0	2.291.860
	Prevrednotovalni popravek kapitala – razlika med obračunano amortizacijo po poštenu in nabavni vrednosti	329.091	0	62.527	0	62.527
	Aktuarski dobički ali izgube	2.573	0	255.497	0	255.497
	Druge sestavine - prevedbene razlike	0	0	(8.546)	0	(8.546)
B.3.	Spremembe v kapitalu	2.897.807	(2.897.807)	0	0	0
	Razporeditev dela čistega dobička prejšnjih poročevalskih obdobj na preneseni čisti dobiček iz preteklih let	2.897.807	(2.897.807)	0	0	0
B.4.	Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu	(3.035.432)	0	(3.035.432)	0	(3.035.432)
	Izplačilo dividend	(3.035.432)	0	(3.035.432)	0	(3.035.432)
C.	Končno stanje poročevalskega obdobja 31. december 2022	41.399.159	3.866.835	75.551.955	124.184	75.676.139
A.2.	Začetno stanje poročevalskega obdobja 1. januar 2023	41.399.159	3.866.835	75.551.955	124.184	75.676.139
B.2.	Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	(493.640)	1.756.704	801.674	10.443	812.117
	Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	1.756.704	1.756.704	10.443	1.767.147
	Prevrednotovalni popravek kapitala zaradi prevrednotenja nepremičnin po poštenu vrednosti	0	0	0	0	0
	Prevrednotovalni popravek kapitala – razlika med obračunano amortizacijo po poštenu in nabavni vrednosti	418.878	0	79.587	0	79.587
	Aktuarski dobički ali izgube	34.912	0	(58.117)	0	(58.117)
	Druge sestavine - prevedbene razlike	(947.430)	0	(976.501)	0	(976.501)
B.3.	Spremembe v kapitalu	3.866.835	(3.866.835)	0	0	0
	Razporeditev dela čistega dobička prejšnjih poročevalskih obdobj na preneseni čisti dobiček iz preteklih let	3.866.835	(3.866.835)	0	0	0
C.	Končno stanje poročevalskega obdobja 31. december 2023	44.772.354	1.756.704	76.353.629	134.626	76.488.255

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

2.2.5. Konsolidirani izkaz denarnih tokov

Obdobje	2023	2022
Denarni tok iz poslovnih aktivnosti		
Poslovi izid pred davki	1.940.137	3.958.875
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	(172.989)	(98.843)
Čisti poslovni izid	1.767.147	3.860.031
Prilagoditve za:	6.405.493	4.910.529
Amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev	5.452.629	5.379.050
Prevrednotovalni poslovni prihodki/odhodki	502.836	(259.266)
Prihodki od obresti	(87.374)	(204.764)
Odhodki od obresti	710.392	115.135
Odložena terjatev za davek	0	163.165
Davek od dobička	(172.989)	(282.791)
Izid poslovanja po prilagoditvah	8.345.630	8.869.404
Sprememba poslovnih in drugih terjatev	(8.863.423)	(21.841.707)
Sprememba zalog	12.622.140	(14.254.436)
Sprememba poslovnih in drugih obveznosti	(6.026.695)	14.925.731
Sprememba rezervacij	547.979	8.536.757
Sprememba terjatev za odloženi davek	(79.587)	311.904
Plačani davek od dobička	(300.599)	(241.446)
Neto denarni tok iz poslovnih aktivnosti pred davki	6.245.446	(4.693.793)
Čisti denarni tok iz poslovanja	6.245.446	(4.693.793)
Denarni tokovi pri naložbenju		
Plačila za nakup neopredmetenih sredstev	(1.744.774)	(249.319)
Plačila za nakup opredmetenih osnovnih sredstev	(3.800.446)	(6.919.309)
Zmanjšanje/povečanje finančnih naložb in posojil	(2.035.628)	(2.878.607)
Prejete obresti	87.374	204.764
Neto denarni tok iz naložbenja	(7.493.474)	(9.842.471)
Denarni tok iz financiranja		
Odplačila prejetih posojil	(28.026.689)	(18.003.624)
Prejeta posojila	27.707.857	35.634.736
Plačane dividende	0	(3.035.432)
Plačane obresti	(710.392)	(114.112)
Neto denarni tok iz financiranja	(1.029.224)	14.481.568
Neto spremembe denarnih sredstev	(2.277.251)	945.305
Denarna sredstva v začetku obdobja	8.008.872	7.063.567
Denarna sredstva ob koncu obdobja	5.731.621	8.008.872

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

2.3. Sestava poslovne skupine in podatki o poslovanju odvisnih družb

Sestava poslovne skupine in podatki o poslovanju odvisnih družb za leti 2023 in 2022.

Odvisne družbe	2023			2022		
	Prihodki od prodaje	Vrednost kapitala	Poslovni izid	Prihodki od prodaje	Vrednost kapitala	Poslovni izid
Odvisne družbe						
Iskraemeco Energy Service AG	654.241	139.622	33.200	483.336	106.422	4.557
Iskraemeco Nordic AB	1.613.013	64.785	5.412	750.837	59.235	(60.967)
Iskraemeco (UK) Ltd.	1.558.698	659.866	(70.506)	1.030.642	719.154	(67.934)
Iskraemeco Benelux nv	2.690.256	207.296	87.649	1.683.580	119.647	(32.733)
Iskraemeco Schweiz AG	246.965	(203.716)	149.620	1.449.100	(50.871)	155.245
Iskraemeco Nederland BV	7.062.392	897.510	59.176	3.405.431	827.891	(38.561)
Vulcano S.A.	0	1.633.458	(23.380)	0	1.558.070	(21.229)
Data 2050, d. o. o.	34.635	20.606	931	99.500	19.675	636
Iskraemeco SP, z. o. o.	173.651	(170.385)	1.204	0	10.000	0
Iskraemeco S. R. L. (Italy)	273.127	(333.740)	17.735	6.706	35.000	(342.853)
Iskraemeco Smart Metering Solutions	455.622	(345.923)	32.290	145.578	85.000	(26.351)
Iskraemeco Facility Services, d. o. o.	316.173	43.085	(15.557)	0	0	0
Iskraemeco Smart Energy d.o.o.	103.424	(8.272)	(6.843)	0	(1.430)	(578)
Iskraemeco France s. a. s.	2	(19.612)	(12.849)	3	(6.763)	(5.248)
Iskraemeco Kosovo, d. o. o.	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco TRK Ltd.	0	(83.741)	(33.365)	0	(80.463)	(32.582)

2.4. Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom

Družba Iskraemeco, d. d., Kranj (v nadaljevanju: Družba), je podjetje, s sedežem v Sloveniji na naslovu Savska loka 4, 4000 Kranj, katere večinski lastnik, ki tudi obvladuje Družbo je podjetje El Sewedy Electric, s sedežem na naslovu Plot No. 27, 1st District, 5th Settlement, New Cairo, Kairo, Egipt. Konsolidirano letno poročilo skupine El Sewedy Electric je mogoče dobiti na sedežu obvladujoče družbe.

V nadaljevanju so predstavljeni konsolidirani računovodski izkazi skupine Iskraemeco (v nadaljevanju »Skupine«) za leto, ki se je končalo 31. decembra 2023. Konsolidirani računovodski izkazi vključujejo računovodske izkaze obvladujoče družbe Iskraemeco d.d. in izkaze njenih odvisnih družb v Sloveniji in tujini. Podrobnejši pregled sestave Skupine je prikazan v poglavju 1.4. poslovnega dela tega poročila.

Konsolidirani računovodski izkazi Skupine Iskraemeco za leto, ki se je končalo 31. decembra 2023, so bili potrjeni 30. avgusta 2024.

2.4.1. Podlage za pripravo računovodskih izkazov

Poročajoča družba

Obvladujoča družba je podjetje s sedežem v Republiki Sloveniji. Konsolidirani računovodski izkazi skupine Iskraemeco so sestavljeni za leto, ki se je končalo 31. decembra 2023. Družba Iskraemeco d.d. sestavlja ločene računovodske izkaze, kot jih definira Mednarodni računovodski standard (MRS 27), »konsolidirani in ločeni računovodski izkazi«, in kot zahteva slovenska zakonodaja. Za skupino Iskraemeco se sestavljajo konsolidirani izkazi, ki so dostopni na sedežu obvladujoče družbe Plot no. 27, 1st District, 5th Settlement, New Cairo, Kairo.

Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju: MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija, in s pojasnili, ki jih je sprejel Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in jih je sprejela tudi Evropska unija, ter v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD).

Upravni odbor obvladujoče družbe je konsolidirane računovodske izkaze Skupine odobril 30. avgusta 2024.

Podlaga za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljani na osnovi izvirnih vrednosti razen nepremičnin, ki so izkazane po pošteni vrednosti.

Funkcijska in predstavitevna valuta

Konsolidirani računovodski izkazi so predstavljeni v evrih (EUR) brez centov, torej v funkcijski valuti matične družbe. Zaradi zaokroževanja vrednosti podatkov se lahko pojavijo nepomembna odstopanja v seštevkih v preglednicah. Računovodski izkazi predstavljajo primerljive informacije glede na preteklo obdobje.

Uporaba ocen in predpostavk

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov v skladu z MSRP podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev in obveznosti ter prihodkov in odhodkov. Dejanski rezultati lahko odstopajo od teh ocen.

Ocene in predpostavke se redno pregledujejo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, v katerem so bile ocene spremenjene, če sprememba vpliva zgolj na to obdobje, ali v obdobju spremembe in za vsa prihodnja obdobja, če sprememba vpliva tudi na prihodnja obdobja.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in ključnih predpostavkah, ki jih je poslovodstvo uporabilo v procesu priprave računovodskih izkazov, so opisani v naslednjih pojasnilih:

- Pojasnilo št. 2.4.5.1.: Nepremičnine, naprave in oprema. Ocena poštene vrednosti nepremičnin temelji na oceni pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Pri izdelavi ocene vrednosti so bile uporabljene predpostavke povezane z razmerami na trgu nepremičnin in makroekonomskim okoljem v Sloveniji.
Ocene življenjske dobe sredstev temeljijo na pričakovanem fizičnem izrabljanju, tehničnem zastaranju in drugih omejitvah uporabe.
- Pojasnilo št. 2.4.5.4.: Odložene terjatve za davek. Pripoznavanje odloženih terjatev za davek temelji na oceni višine bodočih obdavčljivih dobičkov, v breme katerih bo odložene terjatve za davek v prihodnje mogoče porabiti.
- Pojasnilo št. 2.4.5.5.: Zaloge. Iztržljiva vrednost zalog dokončanih proizvodov temelji na oceni njihove udenarljivosti ob prodaji končnim kupcem. Iztržljiva vrednost materiala in polproizvodov temelji na oceni njihove porabe pri proizvodnji končnih proizvodov ob upoštevanju njihovih fizikalnih in tehničnih lastnosti.
- Pojasnilo št. 2.4.5.13.: Rezervacije. Rezervacije se oblikujejo na podlagi verjetnosti uresničitve tveganj, ki jim je Skupina izpostavljena na podlagi preteklega poslovanja. Rezervacije Skupina oblikuje:
 - za obveznosti iz naslova danih jamstev kupcem za delovanje proizvodov. Rezervacije so oblikovane na podlagi podatkov o številu reklamiranih proizvodov in stroških popravil v preteklih letih ter oceni števila reklamiranih proizvodov v prihodnjih letih do izteka garancijske dobe in ostalih obveznosti iz pogodbenih zavez, danih kupcem, ki presegajo okvire garancij;
 - za obveznosti iz naslova pozaposlitvenih zaslužkov zaposlenih. Obveznosti so evidentirane v višini sedanje vrednosti odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad. Pripoznane so na osnovi aktuarskega izračuna, ki temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna.
- Pojasnilo št. 2.4.5.18.: Finančni instrumenti in povezana tveganja. Ključna ocena in presoja je določitev iztržljive vrednosti terjatev in finančnih naložb. Oblikuje se na osnovi preverbe in ocene izterljivosti v skladu s politiko matične družbe. Popravki vrednosti terjatev so oblikovani na osnovi individualnih ocen izterljivosti posameznih terjatev. Kot pomoč pri individualni presoji se uporabi tudi dneve zapadlosti.

Ocenjevanje poštene vrednosti

Skupina vrednoti nepremičnine po pošteni vrednosti. Pošteno vrednost predstavlja cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji na glavnem ali najugodnejšem trgu med udeleženci na trgu na datum merjenja po trenutnih tržnih pogojih, ne glede na to, a je ceno mogoče neposredno opazovati ali oceniti z uporabo druge tehnike ocenjevanja vrednosti. Poštena vrednost nepremičnin se glede na okoliščine oziroma razmere izmeri z uporabo ene ali več tehnik vrednotenja, kot so: tržni način, stroškovni način in na donosu zasnovani način. Glede na raven vhodnih podatkov, ki so podlaga za izračun poštene vrednosti nepremičnin, Skupina nepremične razvršča v drugo raven, za katero se uporabljajo modeli vrednotenja, ki neposredno ali posredno temeljijo na tržnih podatkih. Skupina prevrednotenje izvaja vsaka tri leta, oziroma pogosteje, če obstajajo pokazatelji pomembne spremembe poštene vrednosti (npr. sprememba cen na trgu nepremičnin v državi, sprememba cen na lokalnem trgu nepremičnin, sprememba primerljivih oglaševalnih cen, bistvena sprememba uporabnosti in namembnosti zemljišča, sprememba doseženih transakcijskih cen nepremičnin).

Spremembe računovodskih usmeritev

Skupina v letu 2023 ni spreminjala računovodskih usmeritev.

Poslovno leto

Poslovno leto za Skupino je enako koledarskemu letu in se prične 1. januarja ter traja do 31. decembra.

2.4.2. Pomembne računovodske usmeritve Skupine

V nadaljevanju predstavljene računovodske usmeritve so Skupina in družbe v skupini dosledno uporabljale za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

Primerjalne informacije so usklajene s predstavitvijo informacij v tekočem letu. Kadar je bilo potrebno, smo primerjalne podatke prilagodili tako, da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

Uporabljene računovodske usmeritve so enake kot pri zadnjem letnem poročanju, razen novih sprejetih standardov in pojasnil v nadaljevanju.

Novi sprejeti standardi in pojasnila za Skupino, ki so začeli veljati 1. januarja 2023

- **MSRP 17: Zavarovalne pogodbe**

Standard velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. To je celovit nov računovodski standard za zavarovalne pogodbe, ki zajema priznanje in merjenje, predstavljanje in razkrivanje. MSRP 17 se uporablja za vse vrste izdanih zavarovalnih pogodb ter za nekatera jamstva in finančne instrumente s pogodbami o diskrecijski udeležbi. Skupina ne izdaja pogodb na podlagi MSRP 17, zato uporaba tega standarda nima vpliva na finančno uspešnost, finančni položaj in denarne tokove Skupine.

- **MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov in Napotki za uporabo MSRP v praksi št. 2: Razkrivanje računovodskih usmeritev (spremembe)**

Spremembe veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Spremembe zagotavljajo smernice za uporabo presojanja pomembnosti za razkritja računovodskih usmeritev. Predvsem spremembe MRS 1 nadomeščajo zahtevo po razkritju »bistvenih« računovodskih usmeritev z zahtevo po razkritju »pomembnih« računovodskih usmeritev. V napotkih za uporabo so dodani tudi napotki in ponazoritveni primeri za pomoč pri uporabi koncepta pomembnosti pri presojanju razkrivanja računovodskih usmeritev. Skupina je preverila svoje računovodske usmeritve za razkritja in ocenila, da sprememba standarda nima pomembnega vpliva na vsebino razkritij računovodskih usmeritev v letnem poročilu Skupine.

- **MRS 12 Davek iz dobička: Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz ene transakcije (spremembe)**

Spremembe veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Spremembe omejujejo področje uporabe in dodatno pojasnjujejo področje izjem pri začetnem pripoznanju skladno z MRS 12 in določajo, kako bi morala podjetja obračunati odloženi davek, povezan s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz ene transakcije, kot so najemi in obveznosti razgradnje. Spremembe pojasnjujejo, da je pri plačilih, s katerimi se poravna obveznost, odbitna za davčne namene, ob upoštevanju veljavne davčne zakonodaje potrebna presoja, ali se takšni odbitki za davčne namene pripišejo obveznosti ali povezani komponenti sredstev. Glede na to, da Skupina v izkazih ne izkazuje sredstev ali obveznosti, ki izhajajo iz ene transakcije, sprememba standarda nima vpliva na računovodske izkaze Skupine.

- **MRS 12 Davek od dohodka: Mednarodna davčna reforma – vzorčna pravila drugega stebra (spremembe)**

Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) je decembra 2021 objavila vzorčna pravila drugega stebra, da bi zagotovila, da bi za velika multinacionalna podjetja veljala najmanj 15-odstotna davčna stopnja. Odbor za mednarodne računovodske standarde je 23. maja 2023 izdal Mednarodno davčno reformo – drugi steber – vzorčna pravila – spremembe MRS 12. Spremembe uvajajo obvezno začasno izjemo pri obračunavanju odloženih davkov, ki izhajajo iz izvajanja vzorčnih pravil drugega stebra v posameznih državah, in zahteve po razkritju za zadevna podjetja glede morebitne izpostavljenosti davkom iz dobička iz drugega stebra. Spremembe zahtevajo, da se za obdobja, v katerih je zakonodaja drugega stebra (vsebinsko) sprejeta, vendar še ne velja, razkrijejo znane ali razumno ocenljive informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov pomagajo razumeti izpostavljenost podjetja, ki izhaja iz davka od dohodka drugega stebra. Za izpolnjevanje teh zahtev mora podjetje razkriti kvalitativne in kvantitativne informacije o svoji izpostavljenosti davkom od dohodka v okviru drugega stebra ob koncu obdobja poročanja. Razkritje tekočih davčnih odhodkov, povezanih z davki od dohodka po drugem stebru, in razkritja v zvezi z obdobji pred začetkom veljavnosti zakonodaje se zahtevajo za letno obdobje poročanja, ki se začne teči 1. januarja 2023 ali pozneje, vendar se ne zahteva za nobeno medletno obdobje, ki se konča 31. decembra 2023 ali pozneje.

Skupina na 31.12.2023 ni izpolnjevala kriterijev, ki bi jo uvrščali med multinacionalna podjetja, za katera bodo veljale sprejete spremembe davčne zakonodaje, zaradi česar navedene spremembe nimajo vpliva na računovodske izkaze Skupine.

Podlaga za konsolidacijo

Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje Skupina. Obvladovanje obstaja, ko ima obvladujoča družba možnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja, v katerega izkazuje naložbo in je upravičena do spremenljivih donosov, ki iz naložbe izhajajo. Pri ocenjevanju vpliva se upoštevata obstoj in učinek potencialnih glasovalnih pravic, ki jih je trenutno moč uveljaviti oziroma zamenjati. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne, do datuma, ko preneha. Presoja obvladovanja se opravi ob nakupu naložbe in ob pripravi računovodskih izkazov. Računovodske usmeritve odvisnih družb so usklajene z usmeritvami Skupine.

Naložbe v pridružene družbe

Pridružene družbe so podjetja, v katerih ima Skupina pomemben vpliv, ne obvladuje pa njihove finančne in poslovne usmeritve. Naložbe v pridružene družbe se ob začetnem pripoznanju merijo po nabavni vrednosti, nato pa se obračunajo po kapitalski metodi. Računovodski izkazi pridruženih družb so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze Skupine po kapitalski metodi od datuma, ko podjetje vsaj dve leti zapored dosega 100.000 evrov dobička ali izgube.

Posli, izvzeti iz konsolidacije

V konsolidiranih računovodskih izkazih so izločena stanja, nerealizirani dobički in izgube oziroma prihodki in odhodki, ki izhajajo iz poslov znotraj Skupine. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički, s pogojem, da ne obstaja dokaz o slabitvi.

Privedba tujih valut

Posli v tuji valuti

Posli (transakcije in stanja), izraženi v tuji valuti, se preračunajo v evre (funkcijsko valuto matične družbe) po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti, se preračunajo v evre po veljavnem menjalnem tečaju na datum poročanja. Nedenarne postavke in obveznosti, katerih izvirna vrednost je izražena v tuji valuti, se pretvorijo v evre po menjalnem tečaju ECB na datum poročanja. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Družbe v tujini

Konsolidirani računovodski izkazi Skupine so predstavljeni v evrih. Postavke vsake družbe v Skupini, ki so vključene v računovodske izkaze, se za potrebe konsolidiranih računovodskih izkazov prevedejo v poročevalsko valuto in sicer: sredstva in obveznosti ob upoštevanju tečaja ECB na datum poročanja, prihodki in odhodki pa ob upoštevanju povprečnih tečajev v obdobju, za katerega so izdelani izkazi.

Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu, se neposredno pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in izkazane v postavki tečajne razlike znotraj kapitala.

Finančna sredstva

Finančna sredstva Skupine vključujejo denar in denarne ustreznike, terjatve in dana posojila ter finančne naložbe. Med finančnimi naložbami Skupina izkazuje naložbe v odvisne in pridružene družbe.

Skupina pripozna dana posojila in terjatve na podlagi izdanih računov, obračunov ali sklenjenih pogodb na dan njihovega nastanka. Finančne naložbe so pripoznane na datum nakupa, oziroma ko Skupina postane stranka v pogodbenih določilih instrumenta.

Skupina odpravi pripoznanje finančnega sredstva, na podlagi poravnave ali z izteka pogodbene pravice do denarnih tokov iz tega sredstva, s prenosom pravice do pogodbenih denarnih tokov iz sredstva na podlagi posla, v katerem se prenesejo vsa tveganja in koristi iz lastništva na drugega upravičenca.

Finančna sredstva Skupine se ob začetnem pripoznanju razvrstijo v eno izmed naslednjih skupine: denar in denarni ustrezniki, finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti in finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa. Skupina v svojih izkazih v letu 2023 ni izkazovala za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev ter finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Denar in denarni ustrezniki

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki zajemajo gotovino, bančne depozite do treh mesecev in druge kratkoročne, hitro unovčljive naložbe s prvotno dospelostjo treh mesecev ali manj.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)

Finančna sredstva, pripoznana po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, ki imajo naravo kapitalskega instrumenta, so tista finančna sredstva, ki izpolnjujejo opredelitev kapitala v skladu z MRS 32: finančni instrumenti, za katere se Skupina odloči za nepreklicno razvrstitev v skupino kapitalskih instrumentov po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa ter jih ne poseduje za namen trgovanja. Razvrstitev se določi po posameznem finančnem instrumentu.

Dobički in izgube iz naslova teh finančnih sredstev se nikoli ne prerazporedijo v izkaz poslovnega izida. Dividende iz naslova kapitalskih instrumentov se pripoznajo kot drugi prihodki v izkazu poslovnega izida ob vzpostavitvi pravice Skupine do plačila.

Finančna sredstva po odplačni vrednosti

Med finančna sredstva po odplačni vrednosti Skupina razvršča finančna sredstva, ki jih poseduje v okviru poslovnega modela za pridobivanje pogodbenih denarnih tokov in če denarni tokovi predstavljajo izključno plačila glavnice in obresti od neporavnane glavnice. Skupina med finančna sredstva po odplačni vrednosti razvršča posojila in terjatve. Glede na zapadlost so razvrščena med kratkoročna finančna sredstva (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročna finančna sredstva (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja).

Na začetku od pripoznana po izvorni vrednosti, povečani za neposredne stroške posla, po začetnem pripoznanju pa po odplačni vrednosti z uporabo pogodbene obrestne mere. Dobički iz naslova obresti so pripoznani v izkazu poslovnega izida kot finančni prihodek. Skupina odpravi pripoznanje finančnih sredstev po odplačni vrednosti ob njihovi poravnavi.

Terjatve iz poslovanja obsegajo terjatve do kupcev iz naslova prodanih proizvodov ali storitev, do dobaviteljev za dane predujme, do države in druge terjatve. Terjatve se pripoznajo v vrednosti izdanih računov, obračunov ali sklenjenih pogodb in se merijo po odplačni vrednosti. Terjatve, izražene v tuji valuti, se na dan izkaza finančnega položaja preračunajo v domačo valuto. Tovrstno povečanje terjatev povečuje finančne prihodke, zmanjšanje terjatev pa finančne odhodke. Glede na zapadlost v plačilo se terjatve razčlenjujejo na dolgoročne in kratkoročne.

Finančne obveznosti

Med finančne obveznosti Skupina vključuje prejeta posojila, pridobljena za financiranje lastnih sredstev. Prejeta posojila se na začetku pripoznajo po izvorni (pogodbeni) vrednosti, kasneje pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo veljavne obrestne mere. Posojila z zapadlostjo do 12 mesecev se v izkazu finančnega položaja izkazujejo kot med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi, posojila z zapadlostjo nad 12 mesecev pa kot dolgoročne finančne obveznosti. Obračunane obresti se izkazujejo kot finančni odhodek obdobja za katerega so obračunane.

Obračunane obresti povečujejo vrednost finančnih obveznosti in se izkazujejo kot finančni odhodek v izkazu poslovnega izida v obdobju, na katerega se nanašajo.

Skupina odpravi pripoznanje finančne obveznosti, na podlagi poravnave ali na podlagi zastaranja.

Poslovne obveznosti

Poslovne obveznosti zajemajo obveznosti do dobaviteljev, zaposlenih, države in drugih. Ob začetnem pripoznanju so izkazane po pošteni vrednosti, ki izhajajo iz ustreznih listih ob njihovem nastanku (prejeti računi za blago, material ali storitve ali obračuni davčne obveznosti). Obveznosti za plače se prikazujejo kot obveznosti do posameznih zaposlencev v obračunanih znesku čistih plač in kot odtegnjene obveznosti za dajatve, vštete v njihovih kosmatih plačah. Kasneje so izkazane po odplačni vrednosti.

Obveznosti z zapadlostjo do 12 mesecev so v izkazu finančnega položaja izkazane kot kratkoročne poslovne obveznosti, obveznosti z zapadlostjo nad 12 mesecev pa kot dolgoročne poslovne obveznosti. Skupina odpravi pripoznanje poslovnih obveznosti ob njihovi poravnavi ali na podlagi zastaranja.

Obračunane obresti in druga dogovorjena povečanja povečujejo vrednost poslovnih obveznosti in se izkazujejo kot odhodek v izkazu poslovnega izida v obdobju, na katerega se nanašajo.

Skupina odpravi pripoznanje poslovne obveznosti, na podlagi poravnave ali na podlagi zakonskega zastaranja.

Opredmetena osnovna sredstva

V okviru opredmetenih osnovnih sredstev Skupina izkazuje zemljišča, zgradbe, opremo in investicije v teku. Zemljišča in zgradbe so vrednotenje po modelu prevrednotenja in oprema pa po modelu nabavne vrednosti. Opredmetena osnovna sredstva se na začetku pripozna po nabavni vrednosti. Zemljišča in zgradbe so kasneje merjena po pošteni vrednosti, oprema pa po nabavni vrednosti, zmanjšani za obračunano amortizacijo.

Nabavno vrednost osnovnega sredstva sestavljajo nakupna cena, nevrčljive dajatve, neposredni stroški usposobitve ter ocena stroškov razgradnje, odstranitve in obnovitve. V nabavno vrednost se všttevajo stroški izposojanja v zvezi s pridobitvijo opredmetenega osnovnega sredstva do njegove usposobitve za uporabo.

Prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti zaradi uporabe modela prevrednotenja in zmanjšanje njihove knjigovodske vrednosti zaradi slabitve. Poštene vrednosti temeljijo na ocenah zunanjega pooblaščenega ocenjevalca nepremičnin in opreme, vpisanega v register pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Ocena preverjanja ustreznosti poštene vrednosti se izvede najmanj vsaka tri leta, zadnja cenitev nepremičnin je bila izvedena po stanju na dan 31. 12. 2022.

Povečanja knjigovodske vrednosti iz prevrednotenja se izkažejo v kapitalu, v povečanju rezerv za pošteno vrednost. Slabitve predhodno okrepljenih sredstev neposredno zmanjšujejo vrednost oblikovanih rezerv za pošteno vrednost. Amortizacija, ki temelji na nabavni vrednosti sredstev, bremeni stroške. Ob prodaji prevrednotenega sredstva se zneski, ki so izkazani v rezervah za pošteno vrednost, prenesejo na preneseni poslovni izid.

Stroški v lastnem okvirju izdelanega sredstva zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve opredmetenih osnovnih sredstev ter obnovitev mesta, na katerem je bilo to sredstvo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja.

Skupina med osnovnimi sredstvi izkazuje tudi drobní inventar, katerega doba uporabnosti je krajša kot eno leto in katerega posamična vrednost ne presega 500 evrov.

Stroški vzdrževanja, popravila, zamenjave in izboljšave manjšega pomena se pripoznajo med odhodke v obdobju, ko se pojavijo. Stroški večjih popravil ali zamenjave posameznega dela opreme povečujejo knjigovodske vrednost opreme, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane s opremo, pritekale v družbo. Amortizirajo se v preostali dobi koristnosti povezanega sredstva ali do datuma naslednje večje obnove oz. zamenjave.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva.

Nepremičnine, naprave in oprema niso več predmet knjigovodskega evidentiranja, če so prodane, odtujene ali uničene. Dobiček ali izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo ter izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi poslovnimi odhodki oziroma med drugimi poslovnimi prihodki.

Amortizacija se obračunava z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti posameznega osnovnega sredstva. Amortizacijske stopnje so bile v letu 2023 in v letu 2022 naslednje:

v %	2023	2022
Zgradbe	2,44 - 5,00	2,44 - 5,00
Proizvodna oprema	10,00 - 33,33	10,00 - 33,33
Računalniška oprema	25,00 - 50,00	25,00 - 50,00
Druga oprema	10,00 - 25,00	10,00 - 25,00
Motorna vozila	12,50 - 20,00	12,50 - 20,00

Amortizacija se začne obračunavati, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Zemljišča in sredstva v pridobivanju se ne amortizirajo.

Dobički in izgube pri prodaji ali izločitvi se določijo tako, da se prihodki od prodaje primerjajo s knjigovodsko vrednostjo. Vključeni so v izkaz poslovnega izida.

Nepremičnine, naprave in oprema, pridobljene z razpisi, se pripoznajo kot sredstvo, vendar se za vrednost pridobljene subvencije oblikuje pasivno časovno razmejitev, ki se na mesečni osnovi zmanjšuje v višini amortizacije.

Neopredmetena sredstva

V okviru neopredmetenih osnovnih sredstev Skupina izkazuje materialne pravice, kapitalizirane stroške razvijanja in dolgoročno razmejene stroške. Neopredmetena sredstva se začetno merijo po nabavni vrednosti. V izkazu finančnega položaja so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in za izgube, nabrane zaradi oslabitve.

Skupina stroške razvijanja posameznega projekta pripozna kot neopredmeteno sredstvo. Osnova za izračun so opravljene ure pri posameznem projektu, ovrednotene z bruto urno postavko posameznega zaposlenega, povečano za prispevke delodajalca in regres za letni dopust.

Skupina med neopredmetena sredstva zajema tudi dolgoročno odložene stroške razvijanja za posamezne razvojne projekte. Stroški razvijanja so stroški prenašanja ugotovitev ali znanja v načrt ali projekt proizvodnje novih ali bistveno izboljšanih proizvodov, preden se začne njihovo proizvodnjo.

Pogoj, da se posamezni razvojni projekt pripozna kot neopredmeteno sredstvo, je strateška pomembnost proizvoda, ki je podkrepljena z izračunom diskontiranih denarnih tokov, ki dokazujejo verjetnost prihodnjih gospodarskih koristi projekta, med drugim obstoj trga za učinke projekta.

Materialne pravice, ki jih je pridobila Skupina in katerih dobe koristnosti so omejene, se začetno merijo po nabavni vrednosti. V izkazu finančnega položaja so izkazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in za izgube, nabrane zaradi oslabitve.

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev in se začne takoj, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so ostale nespremenjene glede na leto 2022 in so naslednje:

v %	2023	2022
Materialne pravice	20,00–50,00 %	20,00–50,00 %
Usredstveni stroški razvoja	20,00–33,00 %	20,00–33,00 %

Zaloge

Med zalogami Skupina izkazuje material, polproizvode, nedokončane in dokončane proizvode ter trgovsko blago v skladišču, material v dodelavi in predelavi, na poti ter proizvode v konsignacijskem skladišču.

Zaloge materiala in trgovskega blaga so ob nabavi vrednotene po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve in neposredni nabavni stroški. Kupna cena je zmanjšana za dobljene popuste.

Zaloge nedokončane proizvodnje, polproizvodov in dokončanih proizvodov so izvirno vrednotene po proizvodjalnih stroških, ki vsebujejo neposredne stroške materiala, dela, storitev, amortizacije in posredne proizvodjalne stroške.

Neposredni stroški materiala predstavljajo stroške, ki so nastali v okviru proizvodnega procesa in jih je mogoče neposredno povezati z proizvedenimi nedokončani proizvodi, polproizvodi ali dokončanimi proizvodi. Posredni proizvodni stroški so stroški materiala, storitev, dela in amortizacije, ki so obračunani v okviru proizvodnega procesa, a jih ni mogoče neposredno povezovati z nastajajočimi poslovnimi učinki.

Za obračun zalog, stroškov in odhodkov je uporabljena metoda planskih cen z odmiki in je konsistentna metodi preteklega leta.

Skupina za porabo materiala iz zalog uporablja metodo tehtanih povprečnih cen. Enako metodo uporablja tudi za zmanjševanje količin proizvodov, polproizvodov in blaga na zalogi.

V izkazu finančnega položaja so zaloge izkazane po izvorni ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po nižji izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost zalog se preverja enkrat letno. Za zaloge, pri katerih izvirna vrednost presega čisto iztržljivo vrednost, se oblikujejo popravki vrednosti in sicer v odstotku glede na njihovo starost, za pomembnejše postavke zalog pa Skupina potrebo po popravkih vrednosti presoja tudi individualno.

Politika vrednotenja zalog v letošnjem letu je enaka politiki, ki jo je Skupina vodila v preteklih letih.

Najemi

Na osnovi sklenjenih pogodb Skupina daje v najem lastne poslovne prostore in opremo. Sredstva dana v najem Skupina izkazuje med osnovnimi sredstvi. Zaračunane najemnine Skupina pripoznava med prihodki od storitev v obdobju, za katerega so bile zaračunane.

Najem, pri katerem Skupina prevzame vse pomembne oblike tveganja in koristi povezane z lastništvom sredstva, se obravnavajo kot finančni najem. Po začetnem pripoznanju je najeto sredstvo izkazano v znesku, ki je enak pošteni vrednosti ali (če je ta nižja) sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin. Po začetnem pripoznanju se sredstvo iz finančnega najema amortizira enako kot druga opredmetena osnovna sredstva. Drugi najemi se obravnavajo kot poslovni najemi.

Oslabitve sredstev

Finančna sredstva

V skladu z MSRP 9 Skupina uporablja model pričakovanih izgub, v skladu s katerim pripoznava nastale izgube in izgube, za katere se pričakuje, da bodo nastale v prihodnosti.

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih prihodnjih denarnih tokov iz naslova tega sredstva, ki jih je mogoče zanesljivo izmeriti.

Objektivni dokazi o oslabitvi finančnih sredstev so lahko naslednji: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika; prestrukturiranje zneska, ki so ga drugi dolžni Skupini, če se ta strinja; znaki, da bo dolžnik šel v stečaj; izginotje delujočega trga za tovrstni instrument. V primeru naložbe v lastniške vrednostne papirje je objektivni dokaz o oslabitvi pomembno ali dolgotrajno znižanje poštene vrednosti pod nabavno vrednost.

Oslabitev terjatev in danih posojil

Skupina oceni dokaze o oslabitvi terjatev individualno ali skupno. Vse pomembne terjatve se posamezno izmerijo za namen posebne oslabitve. Če se oceni, da knjigovodska vrednost terjatve presega njeno pošteno, to je udenarljivo vrednost, se terjatev slabi. Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, se štejejo kot dvomljive, v primeru, da se je začel sodni postopek, pa kot sporne terjatve.

Ocena slabitev temelji na pričakovanih kreditnih izgubah, povezanih z verjetnostjo neplačil terjatev in posojil v naslednjih 12 mesecih, razen če se je kreditno tveganje bistveno povečalo od začetnega pripoznanja. V teh primerih ocena slabitev temelji na verjetnosti neplačila v obdobju celotnega trajanja finančnega sredstva (LECL). Pričakovane kreditne izgube predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi in vsemi denarnimi

tokovi, za katere Skupina pričakuje, da jih bo prejela. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja.

Skupina pripozna odpis finančnega sredstva, kadar utemeljeno pričakuje, da pogodbenih denarnih tokov ne bo uspela izterjati.

Skupina oceni dokaze o oslabitvi posojil posebej za vsako pomembno posojilo.

Nefinančna sredstva

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev Skupine (razen zalog in odloženih terjatev za davke), da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve.

Nepremičnine Skupina vrednoti po modelu poštene vrednosti. Ob pojavu znakov slabitve pri nepremičninah Skupina z neodvisno cenitvijo preveri njihovo pošteno vrednost. Morebitna razlika med knjigovodsko in ocenjeno pošteno vrednostjo se pripozna v breme prevrednotovalnega popravka v kapitalu ali pa kot odhodek v izkazu poslovnega izida, če v preteklosti ni bilo pripoznanih krepitev vrednosti.

Ostala nefinančna sredstva Skupina vrednoti po modelu nabavne vrednosti. Ob pojavu znakov slabitve pri ostalih nefinančnih sredstvih Skupina preveri njihovo nadomestljivo vrednost. Nadomestljiva vrednost sredstva je njegova vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namene preizkusa oslabitve se sredstva združijo v najmanjše družbe sredstev, ki ustvarjajo denarne pritoke iz trajne uporabe, v veliki meri neodvisne od tistih iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Morebitna razlika med knjigovodsko in ocenjeno nadomestljivo vrednostjo se pripozna kot odhodek v izkazu poslovnega izida.

Na datum finančnega poročila Skupina preveri, ali razlogi, zaradi katerih so bila v preteklosti sredstva oslabljena, še obstajajo ali ne. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe razmer, na podlagi katerih je Skupina izračunala nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi največ do višine knjigovodske vrednosti pred slabitvijo.

Skupina slabi zaloge na podlagi koeficienta obračanja zalog enkrat letno, na dan izkaza finančnega položaja in na podlagi ocene iztržljive vrednosti ter starosti zalog med letom, po posameznih postavkah. Odpisi in slabitve poškodovanih, neustreznih in/ali neuporabnih zalog se opravljajo redno med letom po posameznih postavkah.

Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko ima Skupina zaradi preteklih dogodkov sedanjo pravno ali posredno obvezo, če je verjetno, da bo za poravnanje obveze potreben odliv dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi in se lahko znesek obveze zanesljivo oceni. Vrednost rezervacij Skupina oceni kot sedanjo vrednost prihodnjih plačil potrebnih za poravnavo obveznosti. Pri oceni rezervacij se Skupina opira na aktuarske ali statistične izračune.

Med rezervacijami Skupina izkazuje rezervacija pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluge zaposlencev in rezervacije za dana jamstva.

Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluge zaposlencev

Skupina je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internimi pravili zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan izkaza finančnega položaja. Ocena rezervacij temelji na individualnem izračunu za vsakega zaposlenega. V izračunu so upoštevani stroški odpravnine ob upokojitvi ter stroški vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun opravi pooblaščen aktuar. Plačila za odpravnine ob upokojitvi ob zapadlosti zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov iz naslova odpravnin pa v drugem vseobsegajočem donosu kapitala.

Rezervacije za dana jamstva ob prodaji proizvodov

Rezervacije za dana jamstva za prodane izdelke in storitve se pripoznajo ob prodaji izdelkov ali storitev, za katere je bilo jamstvo dana. Rezervacija se oblikuje na osnovi podatkov o višini stroškov popravil reklamiranih izdelkov prodanih v preteklih letih in oceni stroškov popravil ter verjetnosti nastanka reklamacijskih zahtevkov pri prodanih proizvodih znotraj jamstvenega obdobja v prihodnosti.

Rezervacije za dana jamstva se zmanjšujejo za stroške popravil reklamiranih proizvodov v obdobju, ko so ti stroški nastali. Ob koncu garancijske dobe se neporabljeni del rezervacij prenese med druge poslovne prihodke.

Rezervacije za tveganja v zvezi s podaljšanim jamstvom

Rezervacije za tveganja v zvezi s podaljšanim jamstvom se pripoznajo na podlagi pogodbenih obveznosti izven osnovnega garancijskega roka. Oblikujejo se na osnovi tovrstnih pogodbenih obveznosti in ocenjeni verjetnosti nastanka dogodkov, katerih posledica so stroški popravil, ki bremenijo Skupino.

Kapital

Osnovni kapital

Osnovni kapital družbe Iskraemeco, d.d. predstavlja delniški kapital v višini 15.833 tisoč EUR in je nominalno opredeljen v statutu družbe, registriran na sodišču ter je bil v celoti vplačan s strani lastnikov. Dividende za navadne delnice se pripoznajo v kapitalu v obdobju, v katerem so bile odobrene na skupščini.

Rezerve

Zakonske rezerve se oblikujejo v breme zadržanega dobička iz predhodnih let in koristijo skladno z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1). Skupaj s kapitalskimi rezervami morajo znašati najmanj 10 % osnovnega kapitala.

Rezerve za pošteno vrednost vsebujejo učinke prevrednotenja nepremičnin in se na letni ravni prenašajo v preneseni dobiček sorazmerno z amortizacijo na podlagi razlike med obračunano amortizacijo zgradb merjenih po poštenu in nabavni vrednosti.

Druge rezerve se oblikujejo iz dobička in se lahko uporabijo na namene skladno z zakonom, statutom, poslovno politiko ali sklepi skupščine.

Dividende

Dividende se pripoznajo kot obveznost v finančnem obdobju, za katero so dividende odobrene s sklepom skupščine.

Čisti dobiček na delnico

Delniški kapital družbe Iskraemeco, d.d. je razdeljen na navadne imenske kosovne delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu.

Prihodki

Prihodki od prodaje proizvodov

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo ob prenosu obvladovanja blaga ali storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katero Skupina meni, da bo do njega upravičena v zameno za to blago ali storitve. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo po poštenu vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel obvladovanje nad blagom oziroma koristi iz dobavljenih storitev.

V nadaljevanju sledi, kako se prihodki pripoznajo.

Prodaja proizvodov

Prihodki od prodaje proizvodov se pripoznajo ob prenosu obvladovanja nad sredstvom na kupca, kar je običajno ob dobavi proizvoda. Običajni rok plačila je od 30 do 120 dni po datumu dobave.

Skupina presodi, ali pogodba vsebuje tudi druge obljube, ki predstavljajo ločene izvršitvene obveze, na katere mora razvrstiti del transakcijske cene (npr. jamstva). Pri ugotavljanju transakcijske cene prodane opreme Skupina upošteva učinke variabilnega nadomestila, obstoj pomembnih sestavin financiranja v pogodbi, nedenarno nadomestilo in nadomestilo kupcu (kot je ustrezno).

Variabilno nadomestilo

Če je pogodbeno nadomestilo variabilno, Skupina oceni znesek nadomestila, do katerega bo upravičena v zameno za prenos blaga na kupca. Omejeno variabilno nadomestilo, ki ga podjetje oceni ob začetku pogodbe, ostane omejeno, dokler ni več zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska pripoznanih skupnih prihodkov, ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom.

Po nekaterih pogodbah za prodajo izdelkov imajo kupci pravico količinskih popustov, ki predstavljajo variabilno nadomestilo.

Količinski popusti

Skupina določenim kupcem naknadno odobri količinske popuste, ko količina kupljenih izdelkov v določenem obdobju presega mejno vrednost, ki je določena v pogodbi. Popusti se pobotajo z zneski, ki jih je dolžan poravnati kupec. Za oceno variabilnega nadomestila za naknadno odobritev pričakovanih količinskih popustov Skupina uporablja metodo najverjetnejšega zneska za pogodbe z enotno mejno vrednostjo in metodo pričakovane vrednosti za pogodbe z več mejnimi vrednostmi. Izbrana metoda, ki najbolje odraža variabilno nadomestilo, temelji predvsem na številu količinskih mejnih vrednosti v pogodbi. Skupina nato na podlagi zahtev pri omejeni oceni variabilnega nadomestila pripozna obveznost vračila zaradi naknadne odobritve pričakovanih količinskih popustov.

Obveznosti iz danih jamstev

V skladu z zakonom in uveljavljeno poslovno prakso Skupina običajno kupcem nudi jamstvo za odpravo napak, ki so obstajale ob prodaji. Tovrstna jamstva se obračunajo v skladu z MRS 37: Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva. Skupina nudi garancijo za popravilo napak po datumu prodaje. Tovrstna storitvena jamstva nudi podjetje skupaj v paketu ob prodaji proizvodov. Pogodbe o paketni prodaji proizvoda in storitve garancije vsebujejo eno izvršitveno obvezo, saj obljube o prenosu proizvoda in zagotavljanju storitvene garancije ni možno ločiti.

Sredstva iz pogodb s kupci

Sredstva iz pogodb s kupci so pravice do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki so prenesene na kupce. Med sredstvi iz pogodb s kupci Skupina s izkazuje nezaračunane prihodke za dobavljeno blago in storitve kupcem.

Obveznosti iz pogodb s kupci

Obveznost iz pogodbe je obveznost prenosa blaga ali storitev na kupca v zameno za nadomestilo, ki ga je Skupina prejela od kupca. V okviru obveznosti iz pogodb s kupci Skupina izkazuje obveznosti za prejete predujme. Obveznosti iz pogodb s kupci se pripoznajo kot prihodki, ko Skupina izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Državne podpore

Državne podpore se v začetku pripoznajo kot odloženi prihodki, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo Skupina podpore prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznavajo kot zmanjšanje stroškov v obdobjih, v katerih so stroški, ki naj bi jih podpore nadomestile, nastali. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

Drugi poslovni prihodki

Drugi poslovni prihodki zajemajo prihodke, ki niso povezani s prodajo proizvodov, storitev, trgovskega blaga ali materiala.

Stroški in odhodki

Poslovni stroški in odhodki zajemajo nabavno vrednost prodanega blaga in materiala, stroške materiala in storitev, stroške dela, amortizacijo, odhodke iz naslova prevrednotenja obratnih sredstev ter druge poslovne odhodke, ki so nastali v poslovnem procesu podjetja.

Stroški materiala so cenovno izraženi po stroških neposrednega materiala. Stroški storitev so stroški proizvodnih stopenj, ki jih opravijo zunanji kooperanti, komunalnih storitev, telekomunikacijskih storitev, najemnin, storitev plačilnega prometa in podobnih stroškov. Med stroške storitev štejejo tudi stroški po pogodbah o delu, pogodbah o avtorskem delu oziroma stroški storitev iz drugih pravnih razmerij, razen delovnih razmerij, nastalih s fizičnimi osebami.

Stroški dela vključujejo obračunane kosmate plače, inovacije in racionalizacije, odpravnine, jubilejne nagrade, prehrano, prevoze delavcev na delo ter regres za letni dopust, ki jih Skupina obračunava v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi. Dodatno se prikazujejo stroški pokojninskega zavarovanja, stroški socialnih zavarovanj in drugi stroški dela. Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje je za zaposlene urejeno v okviru kolektivnega pokojninskega zavarovanja pri izvajalcu pokojninskega načrta, ki je odobren in vpisan v poseben register.

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z znižanjem vrednosti sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti. Poslovni odhodki se pripoznajo, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje oziroma ko je trgovsko blago prodano. Stroški, ki se ne morejo zadrževati v zalogah proizvodov in nedokončani proizvodnji, so ob svojem nastanku že pripoznani kot poslovni odhodki. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pripoznajo, ko je opravljeno ustrezno prevrednotenje.

Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo pozitivne tečajne razlike, finančne prihodke iz deležev, finančne prihodke iz danih posojil in finančne prihodke iz poslovnih terjatev. Finančni prihodki so prihodki od naložbenja. Pojavljajo se v zvezi z nekratkoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami pa tudi v zvezi s terjatvami. Prihodki od dividend se pripoznavajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila. Prihodki iz obresti se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere.

Finančni odhodki zajemajo odhodke od obresti, negativne tečajne razlike in ostalo. Finančni odhodki od obresti se obračunavajo po metodi efektivne obrestne mere. Oslabitve finančnih naložb nastanejo na osnovi slabitev nekratkoročnih in kratkoročnih finančnih naložb.

Skupina ima velik del svojih nabavnih in prodajnih tokov v tujini v različnih valutah. Zaradi tega se pojavljajo tečajne razlike, ki jih je Skupina obračunala 31. decembra 2023 in jih ustrezno zabeležila v svojih poslovnih knjigah.

Davek od dohodka in odloženi davki

Davek od dohodka poslovnega leta vključuje odmerjeni in odloženi davek. Davek od dohodka se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajo začasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti za potrebe finančnega poročanja ter vrednostmi za potrebe davčnega poročanja. Pri tem so izvzete naslednje začasne razlike: začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti v poslu, kjer gre za poslovne združitve in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček, ter razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti višini, za katero obstaja verjetnost, da ne bo popravljena v predvidljivi prihodnosti. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povračila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, veljavnih na dan poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na voljo prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Odložena obveznost za davek se oblikuje ob prevrednotenju sredstev z nabavne na pošteno vrednost. Razlika med knjigovodskim zneskom prevrednotenega (revaloriziranega) sredstva in njegovo davčno osnovo je začasna razlika in povzroči odloženo obveznost za davek.

Poročanje po odsekih

Skupina nima poslovnih odsekov.

Izkaz denarnih tokov

Oblika izkaza denarnih tokov, izbranega za skupino, je sestavljena po posredni metodi.

Izkaz denarnih tokov prikazuje vpliv pritokov in odtokov na stanje denarnih sredstev v obračunskem obdobju. Sestavljen je na podlagi postavk v izkazu finančnega položaja in izkazu poslovnega izida ter njihove dodatne obdelave in pojasnjuje vpliv notranjega financiranja, investiranja, definciranja in dezinvestiranja na spremembo stanj denarnih sredstev od začetka do konca obračunskega obdobja. Skupina obravnava med denarnimi sredstvi in njihovimi ustrezniki poleg stanja na transakcijskih računih tudi bančne depozite (na odpoklic).

Izdani standardi, ki še niso postali veljavni in jih Skupina ni predčasno sprejela

- **MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov: Razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne (spremembe).**

Spremembe veljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom, in jih je treba skladno z MRS 8 uvesti za nazaj. Cilj sprememb je pojasniti načela iz MRS 1 za razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne. Spremembe pojasnjujejo pomen pravice do odložitve poravnave, zahteve, da ta pravica obstaja ob koncu obdobja poročanja, da namen upravljanja ne vpliva na razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne, da možnosti nasprotne stranke, ki bi lahko privedle do poravnave s prenosom lastnih kapitalskih instrumentov subjekta, ne vplivajo na razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne. Spremembe tudi določajo, da bodo na razvrstitev obveznosti vplivale samo zaveze, ki jih mora subjekt izpolniti na datum poročanja ali pred njim. Dodatna razkritja se zahtevajo tudi za nekratkoročne obveznosti iz naslova posojilnih aranžmajev, za katere veljajo zaveze, ki jih je treba izpolniti v 12 mesecih po obdobju poročanja

Skupina pregleduje vpliv dopolnitev standarda in jih bo upoštevala ob njihovi uveljavitvi.

- **MSRP 16 Najemi: Obveznost iz najema pri prodaji in povratnem najemu (spremembe).**

Spremembe veljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom. Namen sprememb je izboljšati zahteve, ki jih prodajalec – najemnik uporablja pri merjenju obveznosti iz najema pri poslih prodaje in povratnega najema iz MSRP 16, hkrati pa se s tem ne spreminja obračunavanje najemov, ki niso povezani s prodajo in povratnim najemom. Prodajalec – najemnik predvsem določi »plačila najemnin« ali »popravljenplačila najemnin«, tako da prodajalec – najemnik ne bi pripoznal nobenega

zneska dobička ali izgube, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo ohrani. Z uporabo teh zahtev se prodajalcu – najemniku v poslovnem izidu ne prepreči pripoznanja dobička ali izgube v zvezi z delno ali popolno prekinitvijo najema. Prodajalec – najemnik skladno z MRS 8 uporablja spremembo za nazaj za posle prodaje in povratnega najema, sklenjene po datumu začetne uporabe, pri čemer je to začetek letnega obdobja poročanja, v katerem je subjekt prvič uporabil MSRP 16.

Skupina ne pričakuje, da bodo navedene dopolnitve vplivale na njene konsolidirane računovodske izkaze.

- **MRS 7 Izkaz denarnih tokov in MSRP 7 Razkritje finančnih instrumentov – Dogovori o financiranju dobaviteljev (spremembe).**

Spremembe veljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom. Spremembe dopolnjujejo zahteve iz MSRP in zahtevajo, da podjetje razkrije pogoje dogovorov o financiranju dobaviteljev. Poleg tega morajo podjetja na začetku in koncu poročevalskega obdobja razkriti knjigovodske vrednosti finančnih obveznosti iz dogovorov o financiranju dobaviteljev in postavke, v katerih so te obveznosti predstavljene, ter knjigovodske vrednosti finančnih obveznosti in postavk, za katere so ponudniki financiranja že poravnali ustrezne poslovne obveznosti. Podjetja morajo razkriti tudi vrsto in učinek nedenarnih sprememb knjigovodskih vrednosti finančnih obveznosti iz dogovorov o financiranju dobaviteljev, zaradi katerih knjigovodske vrednosti finančnih obveznosti niso primerljive. Poleg tega spremembe zahtevajo, da podjetje na začetku in koncu obdobja poročanja razkrije razpon datumov plačil za finančne obveznosti do ponudnikov financiranja in za primerljive poslovne obveznosti, ki niso del teh dogovorov. Evropska unija teh sprememb še ni potrdila.

Skupina ne pričakuje, da bodo navedene dopolnitve vplivale na njene konsolidirane računovodske izkaze.

- **MRS 21 Vplivi sprememb deviznih tečajev: Nezmožnost menjave (spremembe).**

Spremembe veljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2025 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom. Spremembe določajo, kako naj subjekt oceni, ali je valuto mogoče menjati, in kako naj v primeru nezmožnosti menjave določi promptni menjalni tečaj. Šteje se, da je valuto mogoče zamenjati v drugo valuto, če lahko podjetje drugo valuto pridobi v obdobju, v katerem je dopuščena običajna upravna zamuda, in s tržnim ali menjalnim mehanizmom, pri katerem bi ob menjavi valut nastale izvršljive pravice in obveznosti. Če valute ni mogoče zamenjati v drugo valuto, mora podjetje oceniti promptni menjalni tečaj na datum merjenja. Cilj podjetja pri ocenjevanju promptnega menjalnega tečaja je odražati tečaj, po katerem bi bil na datum merjenja izveden redni menjalni posel med udeleženci na trgu v prevladujočih gospodarskih razmerah. V spremembah je navedeno, da lahko podjetje uporabi opazovani menjalni tečaj brez prilagoditve vrednosti ali druge tehnike ocenjevanja. Evropska unija teh sprememb še ni potrdila.

Skupina pregleduje vpliv dopolnitev standarda in jih bo upoštevala ob njihovi uveljavitvi.

- **Sprememba MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Prodaja ali prispevek sredstev med naložbenikom in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom**

Spremembe naslavlja priznana neskladje med zahtevami MSRP 10 in tistimi iz MRS 28 pri obravnavanju prodaje ali prispevka sredstev med vlagateljem in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom. Glavna posledica sprememb je, da se celotni dobiček ali izguba pripozna, ko transakcija vključuje podjetje (ne glede na to, ali je nastanjeno v odvisnem podjetju ali ne). Delni dobiček ali izguba se pripozna, če transakcija vključuje sredstva, ki ne predstavljajo podjetja, tudi če so ta sredstva deponirana v odvisnem podjetju. Upravni odbor UOMRS je decembra 2015 odložil datum začetka veljavnosti te spremembe za nedoločen čas do zaključka svojega raziskovalnega projekta o kapitalski metodi. Evropska unija teh sprememb še ni potrdila.

Skupina ne pričakuje, da bodo navedene dopolnitve vplivale na njene konsolidirane računovodske izkaze.

2.4.3. Obvladovanje finančnega tveganja

Skupina ne uporablja finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji. Skupina ocenjuje finančna tveganja v okviru naslednjih skupin:

- kreditno tveganje,
- likvidnostno tveganje,
- tržno tveganje,
- valutno tveganje in
- tveganje spremembe obrestne mere.

Ta točka obravnava skupino in njeno izpostavljenost posameznim omenjenim tveganjem, njene cilje, usmeritve in postopke za merjenje in obvladovanje tveganj ter njeno ravnanje s kapitalom. Druga kvantitativna razkritja so zajeta v nadaljevanju pojasnil k računovodskim izkazom.

Poslovodstvo je v celoti odgovorno za vzpostavitev sistema upravljanja s tveganji v Skupini. Znotraj finančnega in računovodskega oddelka se spremljajo in upravljajo tveganja. Direktor financ sproti poroča poslovodstvu o izvajanju dejavnosti.

Usmeritve za upravljanje s tveganji so oblikovane za opredelitev in analize tveganj, katerim je Skupina izpostavljena. Na podlagi tega se določijo ustrezne omejitve in kontrole ter spremljajo tveganja in upoštevanje vzpostavljenih omejitev. Usmeritve in sistemi upravljanja s tveganji se redno preverjajo in tako sproti posredujejo informacije o spremenjenih tržnih razmerah ter izpostavljenosti Skupine tveganjem. Z izobraževanjem ter tudi s standardi in postopki upravljanja s tveganji si Skupina prizadeva razviti disciplinirano in konstruktivno okolje, v katerem se vsi zaposleni zavedajo svoje vloge in svojih obveznosti.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da bo Skupina utrpela finančno izgubo, če stranka ali pogodbenica, vključena v pogodbo o finančnem instrumentu, ne bo izpolnila pogodbenih obveznosti. Kreditno tveganje nastane predvsem iz naslova terjatev Skupine do strank in naložbenih vrednotnic. Tveganje ocenjujemo kot nizko.

Izpostavljenost Skupine kreditnemu tveganju je odvisna zlasti od značilnosti posameznih strank. Z geografskega vidika koncentracija kreditnega tveganja ne obstaja.

Oddelek za finance in računovodstvo oblikuje kreditno politiko, v skladu s katero se za vsako novo stranko izvede analiza njene kreditne sposobnosti, preden ji Skupina ponudi standardne pogoje plačila in dobave. Pregled zajema zunanje ocene, če obstajajo, v nekaterih primerih pa tudi reference banke. Nabavne omejitve, ki se določijo v obliki najvišjega odprtega zneska, ki ni predmet potrditve, se vzpostavijo za vsako stranko posebej in te omejitve se preverjajo vsake štiri mesece. Poslovanje Skupine s stranko, ki ne izpolnjujejo norme kreditne sposobnosti, poteka na osnovi predplačil ali ustreznih instrumentov zavarovanja plačil.

Skupina oblikuje slabitve, ki predstavljajo višino ocenjenih izgub iz poslovnih in drugih terjatev ter naložb. Glavna elementa tega popravka sta posebni del izgube, ki se nanaša na posamezna pomembna tveganja, in skupni del izgube, ki se oblikuje za družbe podobnih sredstev zaradi izgub, ki so nastale, a še niso opredeljene. Popravek za skupni znesek izgube se določi ob upoštevanju podatkov iz preteklosti, ki se nanašajo na statistiko plačila podobnih finančnih sredstev.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da Skupina ne bo zmožna poravnati svojih finančnih obveznosti ob njihovi dospelosti. Likvidnostna tveganja obvladujemo z načrtovanjem denarnih tokov, s spremljanjem odmikov od realizacije in s sprejemanjem korektivnih ukrepov. Proces kontinuirano poteka na letnem, mesečnem, tedenskem in dnevnem nivoju.

Valutno tveganje

Skupina je izpostavljena valutnemu tveganju na prodajnem, nabavnem in posojilnem področju, in sicer pri poslih v valutah, ki niso funkcijske valute družb v Skupini. Valute, v katerih Skupina največ posluje, so EUR in USD, v manjšem obsegu tudi PLN, GBP in CHF.

Na vseh trgih poskušamo izpostavljenost zmanjšati z integriranjem tečaja v razliko v ceni, z naravnim varovanjem, torej uravnavanjem prodaje in nabave, s terminsko čim bolj optimalnim valutnim pokrivanjem prilivov z odlivi ter z najemanjem kreditov v lokalni valuti. Tveganje ocenjujemo kot nizko.

Tržno tveganje

To je tveganje, da bodo spremembe v tržnih cenah, kot so devizni tečajji, obrestne mere in lastniški instrumenti, vplivale na prihodke Skupine ali na vrednost finančnih instrumentov. Cilj obvladovanja tržnega tveganja je obvladovanje in nadzor nad izpostavljenostjo tržnim tveganjem v razumnih mejah ob hkratni optimizaciji dobička.

Tveganje spremembe obrestne mere

Kar zadeva obrestno tveganje, imamo dve posojili vezani na EURIBOR in smo v tem delu izpostavljeni morebitnemu višanju obrestnih mer, vendar glede na višino posojila (izvajamo tudi simulacije na bilanci stanja z vidika absorpcije financiranja v povezavi s spremembami obrestnih mer) to ne pomeni znatnega poslovnega tveganja.

2.4.4. Pojasnila k izkazu poslovnega izida

2.4.4.1. Čisti prihodki od prodaje

v EUR	2023	2022
Prihodki od prodaje blaga	19.165.548	21.462.887
Prihodki od prodaje proizvodov	136.999.439	133.224.947
Prihodki od prodaje storitev	10.153.722	3.250.259
Ostali prihodki	45.771	7.200
Skupaj	166.364.479	157.945.292

Prihodki od prodaje po programih v %

v EUR	2023	2022
Sistemiški pametni števeci – RSM	53 %	56 %
Lean števeci	16 %	8 %
Enostavni gospodinjinski števeci – RSA	4 %	5 %
Industrijski števeci – IGC	8 %	13 %
Rezervni in sestavni deli namenjeni za preprodajo	11 %	13 %
Programska oprema in ostale storitve	6 %	3 %
Vodomeri – Water meters	1 %	manj kot 1 %
Toplotni števeci – Heat meters	manj kot 1 %	1 %
Skupaj	100 %	100 %

Prihodki po trgih

v EUR	2023	2022
Prihodki od prodaje na domačem trgu	9.509.020	8.692.321
Prihodki od prodaje v Evropsko unijo	79.348.237	61.189.136
Prihodki od prodaje v tujino – ostalo	77.507.223	88.063.835
Skupaj prihodki	166.364.479	157.945.292

2.4.4.2. Stroški po naravnih vrstah

v EUR	2023	2022
Nabavna vrednost prodanega blaga	17.253.430	20.595.077
Stroški materiala	97.524.565	81.828.784
Stroški storitev in drugi stroški	20.867.632	22.958.978
Sprememba vrednosti zalog	(327.172)	(610.873)
Stroški amortizacije	5.452.629	5.378.987
Neopredmetena dolgoročna sredstva	1.551.911	1.587.320
Opredmetena osnovna sredstva	3.900.718	3.791.667
Stroški dela	26.418.614	25.129.996
Bruto plače in nadomestila	19.618.695	18.697.718
Stroški pokojninskih zavarovanj	1.928.075	1.857.683
Stroški drugih socialnih zavarovanj	1.660.740	1.519.455
Ostali stroški dela	3.211.104	3.055.141
Skupaj	167.189.698	155.280.950

Število zaposlenih je na dan 31. decembra 2023 znašalo 697 (31. decembra 2022 pa 720).

Glavnino stroškov storitev in drugih stroškov predstavljajo stroški vzdrževanja, logistični stroški, stroški intelektualnih storitev in stroški razvijanja.

Ostali stroški dela vključujejo regres za letni dopust, stroške prevoza na delo, stroške prehrane med delom ter stroške odpravnin in jubilejnih nagrad.

2.4.4.3. Drugi poslovni prihodki

v EUR	2023	2022
Prihodki od subvencij, donacij, kompenzacij	506.503	171.193
Odprava rezervacij	3.727.938	649.158
Plačane poslovne terjatve, slabljene v preteklih letih	871.959	1.487.792
Plačane poslovne terjatve, dokončno odpisane v preteklih letih	0	304.144
Plačane poslovne terjatve do drugih, slabljene v preteklih letih	0	207.351
Dobički od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev	8.036	36.434
Ostali poslovni prihodki	48.063	279.910
Skupaj	5.162.499	3.135.981

2.4.4.4. Drugi poslovni odhodki

v EUR	2023	2022
Slabitve terjatev	1.814.807	1.170.603
Oblikovanje rezervacij	0	447.766
Ostali odpisi sredstev	302	1.171
Ostali poslovni odhodki	100.976	1.022
Skupaj	1.826.085	1.620.561

2.4.4.5. Finančni prihodki

v EUR	2023	2022
Prihodki od obresti	211.556	110.444
Prihodki od deleža poslovnih izidov naložb, vrednotenih po kapitalski metodi	44.475	80.560
Pozitivne neto tečajne razlike	240.701	0
Ostalo	(114.822)	(80.228)
Skupaj	381.910	110.776

2.4.4.6. Finančni odhodki

v EUR	2023	2022
Odhodki od obresti	740.517	53.440
Oslabitve finančnih naložb	0	1.023
Neto negativne tečajne razlike	0	255.447
Ostalo	212.452	21.754
Skupaj	952.969	331.664

2.4.4.7. Davek od dohodka

Davek od dohodkov pravnih oseb se obračunava na temelju prihodkov in odhodkov, ki so vključeni v izkaz poslovnega izida v skladu z veljavno zakonodajo.

Prikaz efektivne stopnje davka od dohodka Skupine:

v EUR	2023	2022
Bruto poslovni izid pred davki	1.940.137	3.958.875
Davčna stopnja	19 %	19 %
Davek obračunan z uporabo splošne davčne stopnje	369.121	750.625
Učinek različnih davčnih stopenj v drugih državah	44.944	41.589
Učinek družb v skupini z davčno izgubo	23.535	0
Učinek davčno nepriznanih stroškov	407.109	321.773
Učinek neobdavčenih prihodkov	(507.337)	(432.428)
Učinek davčnih olajšav uporabljenih v davčnem obdobju	(48.298)	(112.095)
Davek od dohodka pravnih oseb	172.989	262.009
Odložene terjatve za davek preko izkaza poslovnega izida	0	(163.165)
Efektivna davčna stopnja	8,92 %	2,50 %

2.4.5. Pojasnila k izkazu finančnega položaja

2.4.5.1. Nepremičnine, naprave in oprema

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Zemljišča	4.974.632	4.974.632
Zgradbe	17.981.201	17.683.160
Oprema	7.040.518	6.957.693
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	1.716.702	2.328.321
Skupaj opredmetena osnovna sredstva	31.713.053	31.943.805

Največje investicije v letu 2023 so bile v proizvodilno opremo.

V skladu z računovodskimi usmeritvami Skupina enkrat letno preverja ali obstajajo indikatorji slabitve nepremičnin, pošteno vrednost pa oceni vsake tri leta. Nepremičnine so bile s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti zadnjič ocenjene 31. decembra 2022. Pri oceni vrednosti je ocenjevalec vrednosti uporabil način tržnih primerjav in na donosu zasnovani način (metoda kapitalizacije donosa). V letu 2023 je Skupina pri poslovanju uporabljala vse razpoložljive nepremičnine. Izkoriščenost teh je bila v letu 2023 na enaki ravni kot v letu 2022. Glede na pozitivne trende na trgu nepremičnin za industrijsko rabo v letu 2023 poslovodstvo ocenjuje, da se poštene vrednosti nepremičnin do 31. decembra 2023 niso pomembno spremenile v primerjavi z ocenjenimi vrednosti iz leta 2022.

Tehnike vrednotenja in uporabljene predpostavke

Lokacija	Vrsta sredstev	Uporabljena metoda vrednotenja	Uporabljene predpostavke
Kranj	zemljišča	način tržnih primerjav	Ocena poštene vrednosti zemljišča v višini 136 EUR/m ² je bila ocenjena ob upoštevanju predpostavk, da je zemljišče prsto vseh zgradb, da je za zemljišče že plačan komunalni prispevek ter da je obstoječa raba tudi najgospodarnejša raba zemljišča. Pri določanju poštene vrednosti so bili upoštevani 2,5-odstotni stroški prodaje. Razpon cen primerljivih tržnih transakcij za nakup zemljišč, prilagojenih za primerljivost, ki so bila upoštevana v oceni, je znašal od 85 do 109 EUR/m ² .
Kranj	zgradbe	na donosu zasnovani način	Ocena poštene vrednosti zgradb je bila podana na podlagi aktualnih sklenjenih najemov za skladiščne in industrijske ter pisarniške prostore, ki se gibljejo od 1,4 do 8,7 EUR/m ² , s povprečjem 3,9 EUR/m ² za skladiščne in industrijske prostore in 5,0 do 15,0 EUR/m ² za pisarniške prostore. Mera kapitalizacije, uporabljena pri izračunu, znaša 7,70 % za pisarniške prostore ter 8,65 % za skladišče in industrijske prostore. Pri izračunu se je upoštevala 10 % prilagoditev za nezasedenost/neizterljivost, za obnovljen objekt 5 % in za objekt na slabši lokaciji 15 %, ter 5 EUR/m ² nadomestilne rezerve ter 0,3 % za stroške zavarovanja.

Vrednotenje po modelu nabavne vrednosti

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Zemljišča	1.090.496	1.090.496
Zgradbe	8.559.271	7.846.190

Tabela gibanja nepremičnin, naprav in opreme za leto 2023

v EUR	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in ostala sredstva	Ostala oprema	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. januarja 2023	4.974.632	28.315.507	59.517.719	1.441.948	2.328.321	96.578.127
Neposredna povečanja	0	0	1.011	11.330	3.648.784	3.661.126
Prenos s sred. v pridobivanju	0	1.120.095	3.107.845	32.462	(4.260.402)	0
Odtujitve	0	(5.870)	(4.726.370)	(117.985)	0	(4.850.225)
Tečajne razlike	0	0	226	0	0	226
Stanje 31. decembra 2023	4.974.632	29.429.732	57.900.431	1.367.756	1.716.703	95.389.254
Popravek vrednosti						
Stanje 1. januarja 2023	0	10.632.347	52.603.937	1.398.038	0	64.634.322
Amortizacija v letu	0	822.054	3.038.941	38.273	0	3.899.267
Amortizacija – odtujitev	0	(5.870)	(4.725.968)	(125.774)	0	(4.857.612)
Tečajne razlike	0	0	224	0	0	224
Stanje 31. decembra 2023	0	11.448.531	50.917.133	1.310.537	0	63.676.201
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. januarja 2023	4.974.632	17.683.160	6.913.783	43.910	2.328.321	31.943.805
Stanje 31. decembra 2023	4.974.632	17.981.201	6.983.298	57.219	1.716.703	31.713.053

V letu 2014 je Skupina spremenila računovodsko usmeritev izkazovanja nepremičnin iz nabavne na pošteno vrednost. Če navedene spremembe računovodske usmeritve ne bi bilo in bi Skupina nepremičnine še vedno izkazovala po modelu nabavne vrednosti, bi knjigovodska vrednost zemljišč na dan 31. decembra 2023 znašala 1.090.496 evrov (na dan 31. decembra 2022 je 1.090.496 evrov), knjigovodska vrednost zgradb pa 8.559.271 evrov (na dan 31. decembra 2022 je 7.846.190 evrov). Sredstva niso zastavljena.

Skupina je imela na dan 31. decembra 2023 za 277.720 evrov (na dan 31. decembra 2022 je 660.772 evrov) obveznosti do dobaviteljev za opredmetena osnovna sredstva.

Neodpisana vrednost sredstev v finančnem najemu je na dan 31. 12. 2023 znašala 113.450 evrov (na dan 31. decembra 2022 je 89.152 evrov).

Na dan 31. decembra 2023 je stanje odloženih obveznosti za davek iz naslova prevrednotenja nepremičnin znašalo 2.326.688 evrov (na dan 31. 2022 je 2.406.274 evrov).

Nabavna vrednost v celoti amortiziranih opredmetenih osnovnih sredstev, ki so bila še vedno v uporabi, je na dan 31. decembra 2023 znašala 43.269.715 evrov (na dan 31. decembra 2022 je 45.022.192 evrov).

Znesek pogodbenih obveznosti za osnovna sredstva, naročena v letu 2023 in dobavljena v letu 2024, je na dan 31. decembra 2023 znašal 29.801 evrov (na dan 31. decembra 2022 je 131.806 evrov).

Tabela gibanja nepremičnin, naprav in opreme za leto 2022

v EUR	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in ostala sredstva	Ostala oprema	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. januarja 2022	4.527.176	25.779.755	58.464.292	1.475.353	1.200.752	91.447.327
Neposredna povečanja	0	0	2.192	7.970	3.820.703	3.830.865
Prenos s sred. v pridobivanju	0	153.751	2.491.203	48.180	(2.693.134)	0
Odtujitve	0	0	(1.435.360)	(89.555)	0	(1.524.915)
Prevrednotenje	447.456	2.382.001	0	0	0	2.829.457
Tečajne razlike	0	0	(4.608)	0	0	(4.608)
Stanje 31. decembra 2022	4.974.632	28.315.507	59.517.719	1.441.948	2.328.321	96.578.127
Popravek vrednosti						
Stanje 1. januarja 2022	0	9.952.250	50.975.709	1.439.702	0	62.367.661
Amortizacija v letu	0	680.098	3.058.577	47.891	0	3.786.566
Amortizacija – odtujitev	0	0	(1.425.739)	(89.555)	0	(1.515.294)
Tečajne razlike	0	0	(4.610)	0	0	(4.610)
Stanje 31. decembra 2022	0	10.632.347	52.603.937	1.398.038	0	64.634.322
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. januarja 2022	4.527.176	15.827.505	7.488.583	35.651	1.200.752	29.079.667
Stanje 31. decembra 2022	4.974.632	17.683.160	6.913.783	43.910	2.328.321	31.943.806

2.4.5.2. Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva sestavljajo:

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Druga neopredmetena sredstva	3.597.630	3.794.094
Dolgoročno odloženi stroški	2.919.301	2.528.606
Skupaj	6.516.931	6.322.700

Druga neopredmetena sredstva zajemajo usredstvene razvojne projekte in programske pravice, ki omogočajo informatizirano poslovanje obvladujoče družbe. Dolgoročno odloženi stroški predstavljajo odložene stroške razvijanja, ki se ob zaključku razvojnega projekta postopoma prenašajo v izkaz poslovnega izida. Življenjske dobe neopredmetenih sredstev so končne.

Neopredmetena sredstva niso obremenjena z zastavami oziroma drugimi pravnimi omejitvami. Na dan 31. decembra 2023 ima Skupina za 95.218 evrov (na dan 31. decembra 2022 ima 88.111 evrov) obveznosti do dobaviteljev za neopredmetena sredstva.

Tabela gibanja drugih neopredmetenih sredstev za leto 2023

v EUR	Premoženjske pravice	Usredstvenje razvojnih projektov	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januarja 2023	5.325.580	10.414.551	15.570.590
Nabave	0	1.356.248	1.356.248
Pridobitve	280.738	(280.738)	0
Odtujitve	(504)	0	(504)
Stanje 31. decembra 2023	5.605.814	11.490.061	17.095.875
Popravek vrednosti			
Stanje 1. januarja 2023	4.253.308	7.692.729	11.946.037
Amortizacija	319.432	1.233.279	1.552.711
Odtujitve	(504)	0	(504)
Stanje 31. decembra 2023	4.572.237	8.926.008	13.498.244
Neodpisana vrednost			
Stanje 1. januarja 2023	1.072.272	2.721.823	3.974.094
Stanje 31. decembra 2023	1.033.577	2.564.053	3.597.630

Tabela gibanja drugih neopredmetenih sredstev za leto 2022

v EUR	Premoženjske pravice	Usredstvenje razvojnih projektov	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januarja 2022	5.186.057	10.384.533	15.570.590
Nabave	219.301	30.018	249.319
Pridobitve	(79.778)	0	(79.778)
Odtujitve	0	0	0
Stanje 31. decembra 2022	5.325.580	10.414.551	15.740.131
Popravek vrednosti			
Stanje 1. januarja 2022	4.059.983	6.378.512	10.438.495
Amortizacija	273.103	1.314.217	1.587.320
Odtujitve	(79.778)	0	(79.778)
Stanje 31. decembra 2022	4.253.308	7.692.729	11.946.037
Neodpisana vrednost			
Stanje 1. januarja 2022	1.126.074	4.006.022	5.132.096
Stanje 31. decembra 2022	1.072.272	2.721.823	3.794.094

2.4.5.3. Dolgoročne finančne naložbe

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Dolgoročna finančna posojila	598.591	592.154
Dolgoročne finančne naložbe v kapital odvisnih družb	144.940	191.008
Dolgoročne finančne naložbe v kapital pridruženih družb	1.504.928	1.575.316
Druge dolgoročne naložbe v kapital	15.602	15.875
Skupaj	2.264.061	2.374.353

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne in pridružene družbe

Na dan 31. december 2023 je skupino sestavljalo 21 družb, od tega 17 družb šteje za odvisna podjetja. Izmed 17 navedenih družb se v letu 2023 konsolidira 8 družb.

Podatke o finančnih naložbah v odvisne družbe, ki niso vključene v konsolidiranih izkazih Skupine in deležih lastništva Skupine na dan 31. december 2023 in na dan 31. december 2022 prikazuje spodnja tabela:

Družba	Država	31. december 2023	31. december 2022
Iskraemeco Kosovo, d. o. o.	Kosovo	100 %	100 %
Iskraemeco France s. a. s.	Francija	100 %	100 %
Iskraemeco TRK Ltd.	Turčija	100 %	100 %
Iskraemeco BH d. o. o. Sarajevo*	Bosna in Hercegovina	/	100 %
Iskraemeco S.R.L.	Italija	100 %	100 %
Iskraemeco Smart Metering Solutions	Avstrija	100 %	100 %
Iskraemeco SP, z. o. o.	Poljska	100 %	100 %
Iskraemeco Facility Services, d. o. o.	Slovenija	100 %	100 %
Iskraemeco smart energy, d.o.o.	Srbija	100 %	100 %

* Družba Iskraemeco BH d.o.o. Sarajevo je bila v letu 2023 ukinjena.

Podatke o knjigovodski vrednosti kapitalov odvisnih družb na dan 31. decembra ter podatke o poslovnih izidih odvisnih družb v letu 2023 prikazuje spodnja tabela:

Družba	Kapital odv. družbe 31. decembra 2023	Poslovni izid odv. družbe leta 2023
Iskraemeco Kosovo, d. o. o.	0	0
Iskraemeco France s. a. s.	(19.612)	(12.849)
Iskraemeco TRK Ltd.	(83.741)	(33.365)
Iskraemeco BH d. o. o. Sarajevo*	1.023	0
Iskraemeco S.R.L.	(333.740)	(17.735)
Iskraemeco Smart Metering Solutions	(345.923)	32.290
Iskraemeco SP, z. o. o.	(170.385)	(1.204)
Iskraemeco Facility Services, d. o. o.	43.085	(15.557)
Iskraemeco smart energy, d.o.o.	(8.272)	(6.843)

* Družba Iskraemeco BH d.o.o. Sarajevo je bila v letu 2023 ukinjena.

Navedene odvisne družbe niso vključene v konsolidirane izkaze Skupine, ker njihove vrednosti postavk izkaza finančnega položaja in izkaza poslovnega izida nimajo pomembnega vpliva na pošteno predstavitev konsolidiranih računovodskih izkazov Skupine na dan 31. decembra 2023. Vrednost sredstev navedenih odvisnih družb nima pomembnega vpliva na pošteno predstavitev konsolidiranega izkaza finančnega položaja Skupine, zato podatkov o vrednosti sredstev za navedene odvisne družbe ne razkrivamo.

Skupina poleg navedenih odvisnih družb izkazuje tudi naložbe v naslednje pridružene družbe

Podatke o knjigovodski vrednosti naložb v pridružene družbe in knjigovodski vrednosti kapitalov pridruženih družb na dan 31. decembra 2023 prikazuje spodnja tabela:

Naziv pridružene družbe	Država	Lastniški delež 31. decembra 2023	Lastniški delež 31. decembra 2022
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	Malezija	30,00 %	30,00 %
Elektrokontrol, d. o. o.	Bosna in Hercegovina	42,86 %	42,86 %
Iskraemeco Sarajevo, d. o. o.	Bosna in Hercegovina	42,90 %	42,90 %
Namaste	Slovenija	/	/

Podatke o knjigovodski vrednosti naložb v pridružene družbe in knjigovodski vrednosti kapitalov pridruženih družb na dan 31. decembra 2023 prikazuje spodnja tabela:

Naziv pridružene družbe	Knjigovodska vrednost naložbe na 31. december 2023	Knjigovodska vrednost naložbe na 31. december 2022	Kapital pridr. družbe na 31. december 2023	Kapital pridr. družbe na 31. december 2022
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	0	0	76.333	(516.969)
Elektrokontrol, d. o. o.	0	0	42.616	44.243
Iskraemeco Sarajevo, d. o. o.	1.495.876	997.509	1.524.473	1.479.998
Namaste	500	500	/	/
Skupaj	1.496.376	998.009	1.643.422	1.007.272

Poslovni izid družbe Iskraemeco Sarajevo, d. o. o., je v letu 2023 znašal 103.671 evrov (v letu 2022 je znašal 189.115 evrov). Pripadajoči delež dobička je v letu 2023 znašal 44.475 EUR (v letu 2022 je znašal 81.130 evrov). Kapital družbe Iskraemeco Sarajevo je 31. decembra 2023 znašal 3.553.549 evrov (31. decembra 2022 je znašal 3.449.879 evrov). Pripadajoči delež kapitala je na dan 31. decembra 2023 znašal 1.524.473 evrov (31. decembra 2022 je znašal 1.479.998 EUR).

Spremembe naložb v pridružene in odvisne družbe, ki se ne konsolidirajo

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	1.766.324	1.689.443
Nova vlaganja	(46.152)	78.430
Slabitev naložb v druga podjetja	(1.853)	(989)
Dobiček oz. izguba povezane družbe	(68.450)	(560)
Tečajne razlike	0	19
Stanje 31. decembra	1.649.868	1.766.324

2.4.5.4. Odložene terjatve za davek

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Odložene obveznosti za davek	(2.326.688)	(2.406.275)
Odložene terjatve za davek	6.537.396	6.537.396
Neto odložene terjatve za davek	4.210.708	4.131.122

Za leto 2023 je Skupina znižala davčno osnovo do maksimalno dovoljene višine, vendar vseh olajšav, ki so zapadle 31. decembra 2023 ni porabila. Z nastalimi stroški za raziskave in razvoj ter za investicije v letu 2022 smo pridobili nove olajšave. Izračunane terjatve za odložene davke za leto 2023 so višje kot konec leta 2022. Skupina presoja olajšave znotraj zakonsko določenih zapadlosti – olajšave iz naslova raziskav in razvoja ter investicij znotraj verjetnosti uporabe v dobi petih let, olajšave iz naslova preteklih izgub pa brez zapadlosti.

Osnova za izračun odloženih terjatev za davek

v EUR	2023	2022
Neizkoriščene davčne izgube	6.697.446	6.697.446
Olajšave za investiranje	5.871.967	5.409.862
Olajšave za vlaganje v razvoj in raziskave	28.590.753	22.300.041
Skupaj davčne olajšave	41.160.165	34.407.349

Neizkoriščene davčne izgube so izgube iz leta 2011. Neizkoriščene davčne olajšave se nanašajo na olajšavo za vlaganje v raziskave in razvoj ter olajšavo za investiranje. Na dan 31. decembra 2023 je Skupina izkazovala terjatve za določeni davek v znesku, ki ga bo lahko v prihodnjih letih koristila, glede na višino pričakovani dobičkov. V kolikor bi Skupina lahko koristila celotno vrednost pridobljenih davčnih olajšav do 31. decembra 2023, bi znašala terjatev za odloženi davek 9.005.236 evrov.

Gibanje terjatev za odložene davke

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	6.537.396	6.374.230
Oblikovanje	0	163.165
Odprava	0	0
Stanje 31. decembra	6.537.396	6.537.396

Gibanje obveznosti za odložene davke

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	(2.406.275)	(1.931.205)
Oblikovanje – prevrednotenje nepremičnin	0	(537.597)
Odprava – amortizacija	79.587	62.527
Stanje 31. decembra	(2.326.688)	(2.406.275)

Osnovo za odložene obveznosti za davek predstavlja vrednost prevrednotenja nepremičnin.

2.4.5.5. Zaloge

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Material	24.435.420	39.339.062
Nedokončana proizvodnja	6.906.522	5.803.329
Končani proizvodi	2.310.799	3.086.913
Blago za prodajo	243.178	1.685.857
Skupaj	33.895.919	49.915.161

Skupina je imela na dan 31. decembra 2023 oblikovan popravek vrednosti zalog v znesku 8.600.000 evrov (na dan 31. decembra 2022 je bil znesek 5.250.000 evrov).

Gibanje popravka vrednosti zalog

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	5.250.000	3.935.142
Oblikovanje	3.350.000	1.314.858
Odprava	0	0
Stanje 31. decembra	8.600.000	5.250.000

Popravek vrednosti zalog je na dan 31. decembra 2023 znašal 8.600.000 evrov (na dan 31. decembra 2022 je znašal 5.250.000 evrov). Glede na vrsto zalog je bil oblikovan za:

- zaloge materiala v vrednosti 7.025.575 evrov (na dan 31. decembra 2022 je znašal 3.675.575 evrov),
- zaloge nedokončane proizvodnje v vrednosti 933.552 evrov (na dan 31. decembra 2022 je znašal 933.552 evrov),
- zaloge dokončanih proizvodov in blaga za prodajo v vrednosti 640.873 evrov (na dan 31. decembra 2022 je znašal 640.873 evrov).

Dodatno oblikovani popravek vrednost v letu 2023 temelji na strokovni presoji dobe uporabnosti materialov. Pri nekaterih materiali se je ta zaradi zunanjih naravnih in ekonomskih vplivov skrajšala, zaradi česar bodo posamezni materiali pred uporabo izgubili svojo primarno funkcionalnost. Ob visokih zalogah se je tveganje povezano z nezmožnostjo uporabe pri teh materialih močno povečalo.

Zmanjšanje vrednosti zalog v letu 2023 je posledica izboljšanja razmer v dobavnih verigah in boljšega upravljanja z zalogami. Iztržljiva vrednost zalog je višja od knjigovodske vrednosti zalog. Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti Skupine.

2.4.5.6. Finančne naložbe v posojila (kratkoročne)

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	3.064.450	390.000
Povečanje	2.767.460	3.423.516
Zmanjšanje	(1.601.073)	(804.066)
Stanje 31. decembra	4.230.836	3.009.450

Vsa posojila so dana povezanim osebam. Obrestne mere med povezanimi osebami so določene po Pravilniku o priznani obrestni meri.

2.4.5.7. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev

Terjatve iz poslovanja so razčlenjene na:

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Terjatve do povezanih oseb	18.932.647	20.595.778
Terjatve do drugih kupcev	33.186.511	27.694.852
Skupaj	52.119.157	48.290.630

Kratkoročne terjatve so izterljive. Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini so preračunane po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na dan 31. decembra 2023. Učinki sprememb v evrski protivrednosti na dan izkaza finančnega položaja kot tečajne razlike povečujejo finančne prihodke oziroma finančne odhodke.

Kratkoročne poslovne terjatve v večini primerov niso posebej zavarovane. Le pri nekaterih poslovnih partnerjih, predvsem pri tistih iz neevropskih držav, jih zavarujemo z akreditivi oziroma bančnimi garancijami ali pa s prejetimi menicami in meničnimi izjavami, izdanimi na naslov družbe Iskraemeco, d. d. Proti tveganju neplačil se zavarujemo s postavljenimi prodajnimi limiti po poslovnih partnerjih in tekočim spremljanjem terjatev po starostnih razredih. Pojasnilo glede starostne strukture je v pojasnilu 2.4.5.18.

Zastave terjatev za zavarovanje posojil Skupina na dan 31. decembra 2023 ni izkazovala.

2.4.5.8. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Druge kratkoročne terjatve	1.527.888	1.743.039
Dani avansi	8.051.477	4.038.599
Dani avansi do povezanih oseb	4.592.818	4.378.611
Skupaj	14.172.183	10.160.248

Med drugimi terjatvami Skupina na dan 31. decembra 2023 izkazuje terjatve za DDV v višini 989.850 evrov (31. decembra 2022 v višini 962.998 evrov).

2.4.5.9. Druga kratkoročna sredstva

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Kratkoročno odloženi stroški	1.307.064	1.198.471
Kratkoročno nezaračunani prihodki	506	16.793
Skupaj	1.307.571	1.215.264

Kratkoročno odloženi stroški so stroški zavarovanj, naročin in vzdrževanja. Kratkoročno nezaračunanih prihodkov na podlagi pogodb s kupci v letu 2023 niti v letu 2022 Skupina ni izkazovala.

2.4.5.10 Denar in denarni ustrezniki

V EUR	31. december 2023	31. december 2022
Bančni računi (domača valuta)	1.654.755	3.442.996
Bančni računi (tuje valute)	3.050.240	4.539.250
Depoziti (nad 24 ur)	1.000.000	0
Denarna sredstva v blagajni	26.625	26.625
Skupaj	5.731.620	8.008.872

2.4.5.11. Vpoklicani kapital in kapital manjšinskih lastnikov

Vrednost osnovnega kapitala je na dan 31. decembra 2023 je znašala 15.833.572 evrov in je razdeljena na 379.429 navadnih delnic z nominalno vrednostjo 41,73 evrov. Glede na preteklo poročevalsko obdobje se vrednost osnovnega kapitala ni spremenila. Delnice so bile v celoti vplačane.

Vrednost čistega dobička na vplačano navadno delnico je na dan 31. decembra 2023 znašala 4,66 evra (na dan 31. decembra 2022 je znašala 10,17 evra).

Rezerve za pošteno vrednost in sprememba odloženih davčnih obveznosti v povezavi s prevrednotenjem opredmetenih osnovnih sredstev

Rezerve za pošteno vrednost:

v EUR	Nepremičnine	Aktuarski dobički ali izgube	Skupaj
Stanje 1. januarja 2023	10.258.327	277.957	10.536.284
Prevrednotenje na pošteno vrednost	0	0	0
Amortizacija	(339.291)	(93.029)	(432.320)
Stanje 31. decembra 2023	9.919.036	184.928	10.103.964

v EUR	Nepremičnine	Aktuarski dobički ali izgube	Skupaj
Stanje 1. januarja 2022	8.233.031	25.033	8.258.064
Prevrednotenje na pošteno vrednost	2.291.860	0	2.291.860
Amortizacija	(266.564)	252.924	(13.640)
Stanje 31. decembra 2022	10.258.327	277.957	10.536.284

Odložene davčne obveznosti:

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	2.406.274	1.931.205
Prevrednotenje na pošteno vrednost	0	537.597
Prilagoditev	0	0
Amortizacija	(79.587)	(62.527)
Stanje 31. decembra	2.326.688	2.406.274

Izplačilo dividend

V letu 2023 Skupina delničarjem ni izplačevala dividend.

2.4.5.12. Dolgoročne finančne obveznosti

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Posojila dobljena pri bankah	4.602.149	3.870.967
Druge dolgoročne finančne obveznosti	65.203	36.308
Skupaj	4.667.352	3.907.275

Gibanje finančnih obveznosti (kratkoročnih)

v EUR	2023	2023
Stanje 1. januarja	3.907.275	0
Povečanje	5.000.000	0
Prenos iz kratkoročnih finančnih obveznosti	28.895	5.036.308
Prenos na kratkoročne finančne obveznosti	(4.268.818)	(1.129.033)
Stanje 31. decembra	4.667.352	3.907.275

Skupina se je v letu 2023 pri bankah dolgoročno zadolžila za 11.000.000 evrov (v letu 2022 za 3.870.967 evrov) z namenom financiranja povišanja obratnega kapitala.

2.4.5.13. Rezervacije

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	2.750.022	2.667.271
Rezervacije za dana jamstva	2.540.976	6.270.878
Skupaj	5.290.998	8.938.149

Gibanje rezervacij

v EUR	Rezervacije za odpravnine in jubilejnih nagrade	Rezervacije za dana jamstva	Skupaj
Stanje 1. januarja 2022	2.983.018	6.490.538	9.473.557
Oblikovane med letom	146.012	498.543	644.555
Uporabljene med letom	(364.236)	(118.170)	(482.406)
Odprava	(97.523)	(551.635)	(649.158)
Stanje 31. decembra 2022	2.667.271	6.270.878	8.938.149
Stanje 1. januarja 2023	2.667.271	6.270.878	8.938.149
Oblikovane med letom	298.051	290.199	588.250
Uporabljene med letom	(215.300)	(292.163)	(507.463)
Odprava	0	(3.727.938)	(3.727.938)
Stanje 31. decembra 2023	2.750.022	2.540.976	5.290.998

Skupina ločeno izkazuje rezervacije iz naslova pričakovanih stroškov jubilejnih nagrad in stroškov odpravnin od rezervacij za pričakovane stroške iz danih jamstev za prodane proizvode.

Ločeno se izkazujejo rezervacije na račun pričakovanih stroškov iz odpravnin ob odhodu v pokoj in jubilejnih nagrad, rezervacije za pričakovane izgube iz pravnih sporov, rezervacije za dana jamstva ob prodaji proizvodov ter druge rezervacije.

Pri izračunu rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade (izračun je pripravil pooblaščen aktuar) so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- število zaposlenih 31. decembra 2023 (za posameznika: datum rojstva, skupna delovna doba, pokojninska delovna doba, delovna doba v družbi, osnova za izračun odpravnine),
- pričakovana dolgoročna rast višine jubilejnih nagrad in neobdavčljivih zneskov v višini 3,50 %,
- pričakovana smrtnost delavcev v skladu s slovenskimi tablicami smrtnosti 2007,
- ocena fluktuacije,
- diskontna obrestna mera 3,20 %.

Rezervacije za dana jamstva Skupina izračunava na podlagi analize prejetih reklamacij za prodane proizvode v preteklih letih, pri čemer Skupina v izračunu upošteva le obveze, ki izhajajo iz napak pri proizvodnji produktov.

Analiza prejetih reklamacij je pokazala padajoči trend števila napak na proizvodih, ki so izhajale iz proizvodnje od leta 2021 naprej in zmanjšanje teh letu 2023 glede na povprečje preteklih štirih let. Razlog za to so sprejeti ukrepi in izboljšave v proizvodnem procesu od leta 2021 naprej. Zaradi padajočega trenda števila upravičeno reklamiranih proizvodov in nadaljnjega pričakovanja zmanjšanja stroškov reklamacij so bile rezervacije za dana jamstva v zadnjem kvartalu leta 2023 znižane za 3.727.938 EUR.

Analiza občutljivosti

Parametri	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za jubilejne nagrade
Znižanje disk. obr. mere za 0,5 %	83.143	15.495
Povečanje disk. obr. mere za 0,5 %	(78.271)	(14.739)
Povečanje rasti plač za 0,5 % letno	33.110	0
Zmanjšanje rasti plač za 0,5 % letno	(29.761)	0

2.4.5.14. Finančne obveznosti (kratkoročne)

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Posojila dobljena pri bankah	12.441.691	13.154.798
Posojila prejeta od povezanih družb	208.057	600.000
Druge kratkoročne finančne obveznosti	94.550	94.550
Finančni najemi	51.181	33.317
Skupaj	12.795.479	13.882.665

Skupina Iskraemeco se je v letu 2023 pri bankah kratkoročno zadolžila za 15.000.000 evrov z namenom financiranja povišanja obratnega kapitala.

Druge kratkoročne finančne obveznosti predstavljajo obveznosti za dividende do matičnega podjetja in finančni leasing. Vse spremembe so denarne.

Gibanje finančnih obveznosti (kratkoročnih)

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	13.882.665	167.106
Povečanje	22.707.857	35.634.736
Prenos iz dolgoročnih finančnih obveznosti	4.268.818	(3.907.275)
Prenos na dolgoročne finančne obveznosti	(37.173)	(8.278)
Odplačilo	(28.026.689)	(18.003.624)
Stanje 31. decembra	12.795.479	13.882.665

2.4.5.15. Poslovne obveznosti (kratkoročne)

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Kratkoročne obveznosti do domačih dobaviteljev	11.863.585	19.410.458
do povezanih družb*	30.500	2.550
do drugih	11.833.085	19.407.908
Kratkoročne obveznosti do tujih dobaviteljev	30.143.151	31.780.619
do povezanih družb*	6.959.098	1.154.424
do drugih	23.184.053	30.626.195
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	4.006.308	3.578.538
do povezanih družb	0	0
do drugih	4.006.308	3.578.538
Skupaj	46.013.044	54.769.615

* Glej pojasnilo št. 2.4.5.17.

Večje zneske kratkoročnih obveznosti do drugih predstavljajo predvsem obveznosti do zaposlenih iz plač, obveznosti do države iz obračunanih prispevkov na plače in drugih dajatev, obveznosti iz obresti ter obveznosti iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za zaposlene.

2.4.5.16. Druge obveznosti

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki	10.936.365	7.428.475
do povezanih družb	7.473.414	7.389
do drugih	3.462.951	7.421.086
Kratkoročno odloženi prihodki	88.511	769.788
Skupaj	11.024.875	8.198.263

Z vnaprej vračunanimi stroški oziroma odhodki so zajeti vnaprej vračunani stroški, ki bodo nastali v prihodnosti. V letu 2023 je bila Skupina vključena v nadaljevanje izvajanja večjega poslovnega projekta v tujini, pri katerem so sodelovali tudi podizvajalci, od katerih Skupina do 31. decembra 2023 še ni prejela vseh računov za opravljene storitve. Vrednost teh storitev je na dan 31. decembra 2023 ocenjena na 8.311.023 evrov (na dan 31. decembra 2022 je bila 4.640.915 evrov). Ostale večje zneske predstavljajo vračunani stroški storitev v višini 2.292.918 evrov (na dan 31. decembra 2022 so znašali 2.913.004 evrov), stroški neizkoriščenega dopusta zaposlenih v skupini v vrednosti 383.705 evrov (na dan 31. decembra 2022 so znašali 399.805 evrov), in vračunani stroški nerešenih reklamacij.

2.4.5.17. Transakcije s povezanimi nekonsolidiranimi družbami

Postavke sredstev na dan 31. decembra 2023

	31. december 2023									
	Dolg. naložbe	Popravki dolg. naložb	Dolg. dana posojila	Popravki dolg. danih posojil	Kratk. poslovne terjatve	Popravki kratk. posl. terjatve	Dani avansi	Kratk. dana posojila	Popr. kratk. danih posojil	Druge kratk. terjatve
Odvisne družbe										
Iskraemeco Kosovo d.o.o.	1.000	0	0	0	0	0	0	5.000	(5.000)	0
Iskraemeco France s.a.s.	193.973	(138.973)	0	0	14.506	(14.506)	0	5.000	0	0
Iskraemeco TRK Ltd.	3.080	0	100.000	(100.000)	5.887	(5.887)	0	0	0	0
Iskraemeco Facility services d.o.o.	85.000	0	0	0	0	0	15.000	0	0	0
Iskraemeco smart energy d.o.o.	860	0	0	0	1.963	(1.963)	112.797	0	0	0
Skupaj odvisne družbe	283.913	(138.973)	100.000	(100.000)	22.356	(22.356)	127.797	10.000	(5.000)	0
Pridružene družbe										
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	813.940	(813.940)	475.200	(238.600)	273.344	(255.166)	0	32.475	(27.950)	0
Elektrokontrol, d.o.o.	99.206	(99.206)	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Sarajevo, d.o.o.	997.710	201	0	0	1.354.159	(206.177)	0	0	0	0
Namaste	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj pridružene družbe	1.911.356	(913.347)	475.200	(238.600)	1.627.503	(461.343)	0	32.475	(27.950)	0
Skupni podvigi										
ARGE Siemens – Iskra	0	0	0	0	307.800	0	0	0	0	0
ARGE Siemens – Landis – Iskra	0	0	0	0	3.901.148	(44.270)	0	0	0	0
Skupaj skupni podvigi	0	0	0	0	4.208.948	(44.270)	0	0	0	0
Matične družbe										
Elsewedy Electric SAE	0	0	0	0	0	(343.161)	1.411.776	0	0	0
Elsewedy Technology Holding AG	0	0	0	0	100.315	(100.315)	0	0	0	0
Iskraemeco Holding Switzerland	0	0	254.000	0	0	0	4320	40.000	0	4.547.998
Iskraemeco Malta	0	0	107.991	0	122.334	(127.395)	0	0	0	44.977
Skupaj matične družbe	0	0	361.991	0	222.649	(570.872)	1.416.096	40.000	0	4.592.975
Sestrške družbe										
Iskraemeco Egypt	0	0	0	0	0	0	0	3.000.000	0	0
Holosys	0	0	0	0	630	0	75.000	310.000	0	0
GL Charge	0	0	0	0	31.248	(13.630)	0	505.000	0	0
Iskraemeco Portugal, unipessoal l.d.a	0	0	0	0	0	0	2.000	0	0	0
Iskraemeco (Shenzen) Trading co.	0	0	0	0	567	0	0	0	0	0
Elsewedy Electric for engineering	0	0	0	0	520	(520)	0	0	0	0
Elsewedy Electric Zambia LTD	0	0	0	0	2.355	0	2.550.559	0	0	0
Elsewedy Cables Egypt	0	0	0	0	10.648	(10.648)	0	0	0	0
Elsewedy Electric PSP	0	0	0	0	3.225	(1.612)	0	0	0	0
Elsewedy Electric International	0	0	0	0	0	0	1.175.471	0	0	0
PT Elsewedy Electric Indonesia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Middle East FZE	0	0	0	0	4.939.596	(761.583)	0	0	0	0
Iskraemeco Argentina	7.500	0	0	0	386.575	(246.014)	0	350.000	0	0
Iskraemeco India	7.602	0	0	0	504.900	(381.317)	5.404.620	0	0	0
Skupaj sestrške družbe	15.102	0	0	0	5.880.264	(1.415.325)	9.208.650	4.165.000	0	0
Skupaj povezane družbe	2.210.371	(1.052.320)	937.191	(338.600)	11.961.720	(2.514.165)	10.752.543	4.247.275	(32.950)	4.592.975

Postavke obveznosti do virov sredstev na dan 31. decembra 2023 in postavke izkaza poslovnega izida v letu 2023

31. december 2023

	Dolg. finan. obv.	Kratk. finan. obv.	Kratk. poslovne obv.	V naprej vračunani stroški	Prihodki od prodaje	Nakupi polizd.; izdelkov	Stroški materiala in storitev
Odvisne družbe							
Iskraemeco Kosovo d.o.o.	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco France s.a.s.	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco TRK Ltd.	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Facility services d.o.o.	0	0	30.500	(25.000)	0	0	348.258
Iskraemeco smart energy d.o.o.	0	0	26.802		0	0	0
Skupaj odvisne družbe	0	0	57.302	(25.000)	0	0	348.258
Pridružene družbe							
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	0	0	0	0	518	0	0
Elektrokontrol, d.o.o.	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Sarajevo, d.o.o.	0	0	0	(1.839)	5.225.257	0	0
Namaste	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj pridružene družbe	0	0	0	(1.839)	5.225.257	0	0
Skupni podvigi							
ARGE Siemens – Iskra	0	0	0	0	1.470.068	0	0
ARGE Siemens – Landis – Iskra	0	0	0	0	12.956.832	0	0
Skupaj skupni podvigi	0	0	0	0	14.426.900	0	0
Matične družbe							
Esewedy Electric SAE	0	0	1.070.164	0	0	0	0
Esewedy Technology Holding AG	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Holding Switzerland	208.057	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Malta	0	94.550	0	0	0	0	0
Skupaj matične družbe	208.057	94.550	1.070.164	0	0	0	0
Sestrške družbe							
Iskraemeco Egypt	0	0	5.394.995	0	6.949.526	16.800.840	0
Holosys	0	0	0	(88.246)	0	0	0
GL Charge	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Portugal, unipessoal l.d.a	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco (Shenzen) Trading co.	0	0	0	0	0	0	0
Esewedy Electric for engineering	0	0	0	0	0	0	0
Esewedy Electric Zambia LTD	0	0	0	4.506.205	0	0	0
Esewedy Cables Egypt	0	0	0	0	0	0	0
Esewedy Electric PSP	0	0	0	0	0	0	5.920
Esewedy Electric International	0	0	0	3.977.309	0	0	0
PT Elsewedy Electric Indonesia	0	0	249	0	0	0	0
Iskraemeco Middle East FZE	0	0	0		26.916.216	0	0
Iskraemeco Argentina	0	0	0	0	125.892	0	0
Iskraemeco India	0	0	9.768	(4.643)	400	0	44.625
Skupaj sestrške družbe	0	0	5.405.012	8.390.625	33.992.034	16.800.840	50.553
Skupaj povezane družbe	208.057	94.550	6.532.479	8.363.786	53.644.709	16.800.840	398.811

Postavke sredstev na dan 31. decembra 2022

31. december 2022

	Dolg. naložbe	Popravki dolg. naložb	Dolg. dana posojila	Popravki dolg. danih posojil	Kratk. poslovne terjatve	Popravki kratk. posl. terjatev	Dani avansi	Kratk. dana posojila	Popravki kratk. danih posojil	Druge kratk. terjatve
Odvisne družbe										
Iskraemeco Kosovo d.o.o.	1.000	0	0	0	0	0	0	5.000	(5.000)	0
Iskraemeco France s.a.s.	193.973	(138.973)	0	0	13.615	(10.615)	0	0	0	0
Iskraemeco S.R.L (IT)	10.000	0	0	0	135.497	(94.458)	0	192.465	0	0
Iskraemeco TRK Ltd.	3.080	0	0	0	3.060	0	0	0	0	0
IE BH D.O.O. SARAJEVO	1.023	(1.023)	0	0	8.206	(6.166)	0	0	0	6.000
Iskraemeco SP z.o.o.	1.068	0	0	0	29.728	(13.260)	0	112.829	0	0
Iskraemeco Smart metering solutions	35.000	0	0	0	77.330	(64.335)	0	0	0	0
Iskraemeco Facility Services d. o. o.	85.000	0	0	0	597	0	0	0	0	0
Iskraemeco smart energy d. o. o.	860	0	0	0	11.198	0	0	0	0	0
Skupaj odvisne družbe	331.004	(139.996)	0	0	279.229	(188.833)	0	310.293	(5.000)	6.000
Pridružene družbe										
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	813.940	(813.940)	0	0	2.427	(767)	120.600	27950	(27950)	0
Elektrokontrol, d. o. o.	99.206	(99.206)	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Sarajevo, d. o. o.	997.710	201	0	0	0	0	0	0	0	0
Namaste	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj pridružene družbe	1.911.356	(913.347)	0	0	2.427	(767)	120.600	27950	(27950)	0
Skupni podvigi										
ARGE Siemens – Iskra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ARGE Siemens – Landis – Iskra	0	0	0	0	6.845.105	(44.270)	0	0	0	0
Skupaj skupni podvigi	0	0	0	0	6.845.105	(44.270)	0	0	0	0
Matične družbe										
Esewedy Electric SAE	0	0	0	0	0	(50.958)	1.411.776	0	0	(157)
Esewedy Technology Holding AG	0	0	0	0	89.223	(66.976)	0	0	0	0
Iskraemeco Holding Switzerland	0	0	0	0	4.392.436	(279.758)	4.062	40.000	0	4.047.988
Iskraemeco Malta	0	0	0	0	161.445	(108.217)	0	0	0	44.977
Skupaj matične družbe	0	0	0	0	4.643.104	(505.910)	1.415.838	40.000	0	4.092.818
Sestrške družbe										
Iskraemeco Egypt	0	0	0	0	3.086.056	0	1.062.254	2.000.000	0	18.664
Holosys	0	0	0	0	7.260	0	0	0	0	0
GL Charge	0	0	0	0	21.048	0	0	0	0	0
Esewedy Cables Egypt	0	0	0	0	10.648	(10.648)	0	0	0	0
Esewedy Electric Zambia LTD	0	0	0	0	520	(520)	626.634	0	0	0
Iskraemeco Middle East FZE	0	0	0	0	5.184.513	0	0	0	0	0
Iskraemeco Argentina	0	0	0	0	418.832	(268.348)	0	350.000	0	0
Iskraemeco India	7.875	0	0	0	403.616	(240.033)	2.932.920	0	0	0
El Sewedy Electric PSP	0	0	0	0	4.596	0	0	0	0	0
Skupaj sestrške družbe	7.785	0	0	0	9.137.089	(519.549)	4.621.808	2.350.000	0	18.664
Skupaj povezane družbe	2.250.236	(1.053.343)	0	0	20.906.955	(1.259.330)	6.158.246	2.728.243	(32.950)	4.117.482

Postavke obveznosti do virov sredstev na dan 31. decembra 2022 in postavke izkaza poslovnega izida v letu 2022

31. december 2022

	Dolg. finan. obv	Druge kratk. finan. obv.	Kratk. poslovne obv.	V naprej vračunani stroški	Prihodki iz poslovanja	Nakupi polizdelkov; izdelkov	Stroški materiala in storitev
Odvisne družbe							
Iskraemeco Kosovo d.o.o.	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco France s.a.s.	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco S.R.L (IT)	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco TRK Ltd.	0	0	0	0	0	0	0
IE BH D.O.O. SARAJEVO	0	0	0	0	3.876.237	0	0
Iskraemeco SP z.o.o.	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Smart metering solutions	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Facility Services d. o. o.	0	0	2.550	0	587	0	141.135
Iskraemeco smart energy d. o. o.	0	0	0	0	0	0	12.768
Skupaj odvisne družbe	0	0	2.550	0	3.876.825	0	153.903
Pridružene družbe							
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	0	0	0	0	0	0	0
Elektrokontrol, d. o. o.	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Sarajevo, d. o. o.	0	0	0	0	0	0	0
Namaste	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj pridružene družbe	0	0	0	0	0	0	0
Skupni podvigi							
ARGE Siemens - Iskra	0	0	0	0	1.391.367	0	0
ARGE Siemens - Landis - Iskra	0	0	0	0	12.266.313	0	0
Skupaj skupni podvigi	0	0	0	0	13.657.680	0	0
Matične družbe							
Esewedy Electric SAE	0	0	0	0	0	0	0
Esewedy Technology Holding AG	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Holding Switzerland	0	600.000	0	0	0	0	0
Iskraemeco Malta	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj matične družbe	0	600.000	0	0	0	0	0
Sestrške družbe							
Iskraemeco Egypt	0	0	1.753.359	0	16.036.437	6.326.564	0
Holosys	0	0	3.292	0	7.260	0	3.742
GL Charge	0	0	0	0	88	0	3.605
Esewedy Cables Egypt	0	0	0	0	0	0	0
Esewedy Electric Zambia LTD	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Middle East FZE	0	0	0	0	26.069.240	0	5.502
Iskraemeco Argentina	0	0	0	0	108.410	0	0
Iskraemeco India	0	0	0	0	0	0	0
El Sewedy Electric PSP	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj sestrške družbe	0	0	1.756.651	0	42.221.434	6.326.564	7.347
Skupaj povezane družbe	0	600.000	1.579.201	0	59.756.002	6.326.564	161.250

Transakcije s povezanimi družbami potekajo skladno s politiko transfernih cen.

Prejemki skupin oseb

v EUR	2023	2022
Izvršni direktorji in zaposleni člani upravnega odbora	278.489	271.994
Skupaj bruto prejemki skupin oseb	278.489	271.994

Ostali prejemki izvršnih direktorjev in zaposlenih članov upravnega odbora

v EUR	2023	2022
Bruto regres	4.000	4.800
Bonitete	5.026	5.636
Prevoz in prehrana	5.629	4.087
Skupaj ostali prejemki	14.654	14.522

Skupina ne izkazuje terjatev ali obveznosti do posloводства.

2.4.5.18. Finančni instrumenti in povezana tveganja**Kreditno tveganje**

Knjigovodska vrednost finančnih sredstev predstavlja največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju in na dan poročanja znaša:

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Dolgoročno dana posojila	598.591	592.154
Kratkoročno dana posojila	4.230.836	3.009.450
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	4.253	501
Kratk. ter. iz poslovanja brez danih avansov in terjatev do države	52.119.157	48.290.630
Denar in denarni ustrezniki	5.731.620	8.008.872
Skupaj	62.684.458	59.901.607

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju za terjatve do kupcev po geografskih regijah (neto vrednost):

v EUR	2023	2022
Slovenija	1.262.604	1.535.178
Evropske države v območju evra	13.350.323	10.148.575
Velika Britanija	487.154	235.733
Ostale evropske države izven območja evra	4.125.394	9.014.938
Ostale države sveta	32.893.683	27.356.205
Skupaj	52.119.158	48.290.630

Analiza starosti terjatev do kupcev na dan poročanja:

v EUR	31. december 2023			31. december 2022		
	Bruto vrednost	Slabitev	Neto vrednost	Bruto vrednost	Slabitev	Neto vrednost
Nezapadlo	46.143.705	0	46.143.705	41.869.289	0	41.869.289
Zapadlo 0–30 dni	3.959.847	0	3.959.847	3.580.840	0	3.580.840
Zapadlo 31–120 dni	2.581.013	565.408	2.015.605	1.733.509	32.477	1.701.033
Zapadlo do 1 leta	1.129.029	1.129.029	0	1.819.823	1.207.602	612.221
Zapadlo nad 1 letom	2.278.680	2.278.680	0	1.919.456	1.392.209	527.247
Skupaj	56.092.274	3.973.117	52.119.157	50.922.917	2.632.287	48.290.630

Gibanje slabitev terjatev do kupcev:

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	2.632.287	2.928.159
Slabitev v letu	1.814.808	1.164.603
Plačila v preteklih letih oslabljenih terjatev	(871.959)	(1.487.792)
Odpis terjatev v breme predhodno oblikovanih slabitev	(8.206)	(1.842)
Tečajne razlike	(14.272)	29.159
Prenos že oblikovanih popravkov iz preteklih let	0	0
Stanje 31. decembra	3.552.658	2.632.287

Gibanje slabitev drugih kratkoročnih poslovnih terjatev:

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	426.458	259.521
Slabitev v letu	0	6.000
Odprava slabitev - prejeta plačila	(6.000)	(207.351)
Prenos iz dolgoročnih slabitev terjatev	0	368.288
Prenos že oblikovanih popravkov iz preteklih let	0	0
Stanje 31. decembra	420.458	426.458

Gibanje slabitev naložb v pridružene družbe:

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	1.053.343	1.052.320
Slabitev v letu	0	1.023
Dokončen odpis	(1.023)	0
Stanje 31. decembra	1.052.320	1.053.343

Likvidnostno tveganje

31. december 2023

v EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	1 leto ali manj	1–2 leti
Neizvedene finančne obveznosti				
Dolgoročne finančne obveznosti	4.667.352	4.938.882	0	4.938.882
Kratkoročne finančne obveznosti	12.795.479	12.795.479	12.795.479	0
Kratkoročne poslovne obveznosti brez prejetih avansov in obveznosti do države	41.976.236	41.976.236	41.976.236	0
Skupaj	59.439.067	59.710.597	54.771.715	4.938.882

31. december 2022

v EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	1 leto ali manj	1–2 leti
Neizvedene finančne obveznosti				
Dolgoročne finančne obveznosti	3.907.275	4.329.186	0	4.329.186
Kratkoročne finančne obveznosti	13.882.665	13.882.665	13.882.665	0
Kratkoročne poslovne obveznosti brez prejetih avansov in obveznosti do države	51.188.527	51.188.527	51.188.527	0
Skupaj	68.978.467	69.400.378	65.071.192	4.329.186

Valutno tveganje

Izpostavljenost Skupine valutnemu tveganju:

v EUR	31. december 2023					
	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	PLN
Kratkoročne poslovne terjatve brez danih avansov in terjatev do države	22.994.068	1.203.210	487.154	2.007.706	23.800.072	1.626.947
Dolgoročno dana posojila	598.591	0	0	0	0	0
Kratkoročno dana posojila	4.230.836	0	0	0	0	0
Dolgoročna bančna posojila	(4.602.149)	0	0	0	0	0
Kratkoročna bančna posojila	(12.441.691)	0	0	0	0	0
Kratkoročna posojila dobljena od družb v skupini	(208.057)	0	0	0	0	0
Druge dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti**	(210.033)	0	0	0	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti brez prejetih avansov in obveznosti do države	(30.653.020)	0	(228.006)	(6.790)	(11.087.089)	(1.331)
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja	(20.292.354)	1.203.210	259.148	2.000.916	12.712.983	1.625.616
Neto izpostavljenost	(20.292.354)	1.203.210	259.148	2.000.916	12.712.983	1.625.616

31. december 2022

v EUR	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	PLN
Kratkoročne poslovne terjatve brez danih avansov in terjatev do države	25.627.890	1.414.758	349.649	242.120	18.144.553	2.215.787
Dolgoročno dana posojila	592.154	0	0	0	0	0
Kratkoročno dana posojila	3.009.450	0	0	0	0	0
Dolgoročna bančna posojila	(3.870.967)	0	0	0	0	0
Kratkoročna bančna posojila	(13.154.798)	0	0	0	0	0
Kratkoročna posojila dobljena od družb v skupini	(600.000)	0	0	0	0	0
Druge dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti**	(164.175)	0	0	0	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti brez prejetih avansov in obveznosti do države	(32.797.839)	0	(429.577)	0	(17.961.111)	0
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja	(21.358.286)	1.414.758	(79.928)	242.120	183.442	2.215.787
Neto izpostavljenost	(21.358.286)	1.414.758	(79.928)	242.120	183.442	2.215.787

**Podatek vsebuje zneske v dirhamih Združenih arabskih emiratov (AED), egipčanskih funtih (EGP), južnoafriških randih (ZAR) in indijskih rupijah (INR).

Vsi podatki iz terjatev in obveznosti so izkazani v neto zneskih z upoštevanjem oblikovanih popravkov.

Pomembni devizni tečajji:

v EUR	Povprečni tečaj*		Končni tečaj*	
	2023	2022	2023	2022
CHF	0,93	1,00	0,97	0,98
GBP	0,87	0,85	0,87	0,89
SEK	11,10	10,63	11,48	11,12
USD	1,11	1,05	1,08	1,07
PLN	4,34	4,69	4,54	4,68

* Število enot valute za en evro.

Analiza občutljivosti

Desetodstotno zmanjšanje evra glede na navedene valute dne 31. decembra bi zmanjšalo (povečalo) čisti poslovni izid za v nadaljevanju navedene vrednosti. Analiza predpostavlja, da vse druge spremenljivke, zlasti obrestne mere, ostanejo nespremenjene. Analiza je pripravljena na enak način za leto 2023 in leto 2022.

v EUR	Čisti poslovni izid	
	31. december 2023	31. december 2022
GBP	25.915	(7.993)
CHF	120.321	141.476
SEK	200.092	24.212
USD	1.271.298	18.344
PLN	162.562	221.579

Desetodstotno povečanje vrednosti evra glede na navedene valute 31. decembra bi imelo enak učinek v nasprotni smeri, ob predpostavki, da vse ostale spremenljivke ostanejo nespremenjene.

Obrestno tveganje

Izpostavljenost tveganju spremembe obrestne mere družbe:

v EUR	Knjigovodska vrednost	
	31. december 2023	31. december 2022
Finančni inštrumenti po spremenljivi obrestni meri		
Finančne obveznosti	17.043.840	10.625.765
Finančni inštrumenti po fiksni obrestni meri		
Finančne obveznosti	208.057	7.000.000

Analiza občutljivosti poštene vrednosti finančnih instrumentov s stalno obrestno mero

Skupina nima finančnih instrumentov s stalno obrestno mero, opredeljenih po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, in izpeljanih finančnih instrumentov, opredeljenih za ščitenje poštene vrednosti pred tveganjem. Sprememba obrestne mere na dan poročanja tako ne bi vplivala na čisti poslovni izid..

Analiza občutljivosti poštene vrednosti finančnih instrumentov s spremenljivo obrestno mero

Sprememba obrestne mere za 100 bazičnih točk na dan poročanja bi nepomembno povečala (zmanjšala) čisti poslovni izid. Analiza predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem devizni tečajji, ostanejo nespremenjene. Analiza je pripravljena na enak način za leto 2023 in leto 2022.

2.4.5.19. Knjigovodske in pošteno vrednosti finančnih instrumentov

v EUR	Nivo	31. december 2023		31. december 2022	
		Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Finančna sredstva, ki so razkrita po pošteni vrednosti	3				
Nekratkoročno dana posojila		598.591	598.591	592.154	592.154
Kratkoročno dana posojila		4.230.836	4.230.836	3.009.450	3.009.450
Nekratkoročne terjatve iz poslovanja		4.253	4.253	501	501
Kratkoročne terjatve iz poslovanja brez danih avansov in terjatev do države		52.119.157	52.119.157	48.290.630	48.290.630
Denar in denarni ustrezniki		5.731.620	5.731.620	8.008.872	8.008.872
Skupaj sredstva		62.684.458	62.684.458	59.901.607	59.901.607
Finančne obveznosti, ki so razkrita po pošteni vrednosti	3				
Finančne obveznosti		(17.462.831)	(17.462.831)	(17.789.940)	(17.789.940)
• Posojila dobljena pri bankah		(17.043.691)	(17.043.691)	(17.025.765)	(17.025.765)
• Posojila dobljena od družb v skupini		(208.057)	(208.057)	(600.000)	(600.000)
• Posojila prejeta pri drugih		(210.933)	(210.933)	(164.175)	(164.175)
Kratkoročne poslovne obveznosti brez prejetih avansov in obveznosti do države		(41.976.236)	(41.976.236)	(51.188.527)	(51.188.527)
Skupaj obveznosti		(59.439.067)	(59.439.067)	(68.978.467)	(68.978.467)

Nivoji poštenih vrednosti

Metode razporejanja po nivojih poštenih vrednosti v predhodni tabeli (*) za finančna sredstva evidentirana po pošteni vrednosti so:

- **nivo 1:** tržne cene na aktivnih trgih za enaka sredstva in obveznosti;
- **nivo 2:** drugi razpoložljivi podatki, razen tržnih cen, navedenih v nivoju 1, tako neposredni (npr. cene) kot posredni (npr. izpeljani iz cen);
- **nivo 3:** Podatki o sredstvih in obveznostih, ki ne izhajajo iz tržnih podatkov.

2.4.5.20. Izobrazbena struktura zaposlenih

Stopnja izobrazbe	31. december 2023		31. december 2022	
	Število zaposlenih	Delež v %	Število zaposlenih	Delež v %
I.	5	0,72 %	6	1 %
II.	109	15,64 %	129	18 %
III.	31	4,45 %	31	4 %
IV.	90	12,91 %	95	13 %
V.	157	22,53 %	165	23 %
VI./1	49	7,03 %	55	8 %
VI./2	103	14,78 %	94	13 %
VII.	125	17,93 %	118	16 %
VIII./1	19	2,73 %	21	3 %
VIII./2	9	1,29 %	9	1 %
Skupaj	697	100 %	723	100 %

2.4.5.21. Pogojne obveznosti

Skupina na dan 31. decembra ni bila udeležena v pravnih sporih, iz katerih bi izhajale za družbo pomembne potencialne obveznosti.

Skupina Iskraemeco je imela 31. decembra 2023 v izvenbilančni evidenci za 14.617.234 evrov (v letu 2022 8.691.162 evrov) garancij.

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Dane garancije	14.617.234	8.691.162
Skupaj garancije	14.617.234	8.691.162

V letu 2022 dane garancije predstavljajo jamstva za vestno izvajanje pogodb.

2.4.5.22. Posli z revizorsko družbo

Storitve revidiranja je za obvladujočo družbo opravila revizijska družba Ernst & Young, d. o. o., za ostala podjetja v skupini pa različne revizijske hiše. Skupni strošek revidiranja je znašal 63.700 evrov.

2.4.5.23. Izjava o dogodkih po datumu izkaza finančnega položaja

Skupina ne izkazuje pomembnih dogodkov po datumu izkaza finančnega položaja.

3.

Računovodsko poročilo družbe Iskraemeco, d. d.

3.1.	Izjava o odgovornosti izvršnih direktorjev družbe Iskraemeco d. d.	100
3.2.	Računovodski izkazi družbe Iskraemeco, d. d.	101
3.3.	Pojasnila k računovodskim izkazom	106

Inovacije
spodbujajo
rast in krepijo
konkurenčnost,
z njimi pa tudi
lažje izpolnimo
pričakovanja
svojih strank
ter naslavljamo
globalne izzive.

Ker želimo biti pripravljeni na
prihodnje izzive, se lotevamo
novega pristopa k porabi
energije in vode, ustvarjamo
digitalne platforme in
raziskujemo nove možnosti.

3.1. Izjava o odgovornosti izvršnih direktorjev družbe Iskraemeco d. d.

Izvršna direktorja sta odgovorna za pripravo računovodskih izkazov družbe Iskraemeco (v nadaljevanju: Družba) za leto 2023 s pripadajočimi usmeritvami in pojasnili, ki po njunem mnenju vključujejo pošten prikaz poslovanja Družbe ter njenega finančnega položaja vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki jim je Družba izpostavljena.

Izvršna direktorja Družbe v celoti potrjujeta računovodske izkaze Družbe za leto 2023 s pripadajočimi usmeritvami in pojasnili.

Izvršna direktorja potrjujeta:

- da so računovodski izkazi pripravljeni ob predpostavki neomejenega delovanja Družbe v prihodnosti,
- da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, morebitne spremembe računovodskih usmeritev pa ustrezno razkrite,
- da so računovodske ocene pripravljene pošteno in premišljeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarjenja,
- da so računovodski izkazi s pojasnili za Družbo pripravljeni po veljavni zakonodaji in skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju: MSRP) in po Zakonu o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD-1),
- da je v poslovno poročilo vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganja, ki jim je Družba kot celota izpostavljena.

Izvršna direktorja sta tudi odgovorna za ustrezno vodeno računovodstvo, sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti.

Davčne oblasti lahko v petih letih po poteku leta, v katerem je bilo treba odmeriti davek, kadar koli preverijo poslovanje Družbe. To lahko povzroči dodatne obveznosti za plačilo davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO) ali drugih davkov in dajatev. Izvršna direktorja nista seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznosti iz tega naslova.

Izvršna direktorja Družbe s to izjavo odobrita računovodske izkaze Družbe za objavo.

Izvršna direktorja družbe Iskraemeco, d. d., Kranj:

V Kranju, 18. julij 2024

Bahaieldin Baioumy

Višji podpredsednik & Izvršni direktor za finance (Izvršni član uprave)

Maks Prokop

Globalni direktor za Pravo in skladnost poslovanja (Izvršni član uprave)

3.2. Računovodski izkazi družbe Iskraemeco, d. d.

3.2.1. Izkaz poslovnega izida

v EUR	Pojasnila	2023	2022
Čisti prihodki od prodaje	3.3.4.1.	164.030.116	155.984.238
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov	3.3.4.2.	135.872.483	123.203.366
Kosmati poslovni izid iz prodaje		28.157.633	32.780.872
Stroški prodaje	3.3.4.2.	8.362.541	9.299.092
Stroški splošnih dejavnosti	3.3.4.2.	20.787.359	20.852.281
Čisti izid iz drugih poslovnih dejavnosti		3.308.177	1.241.367
Drugi poslovni prihodki	3.3.4.3.	5.068.061	3.122.620
Drugi poslovni odhodki	3.3.4.4.	1.759.884	1.881.253
• neto popravki poslovnih terj. in poslovnih terj. do drugih		567.992	567.992
Poslovni izid iz poslovanja		2.315.910	3.870.866
Čisti finančni izid		(431.390)	(182.930)
Finančni prihodki	3.3.4.5.	513.958	111.126
Finančni odhodki	3.3.4.6.	945.348	294.056
Poslovni izid pred davki		1.884.519	3.687.937
Davek od dobička	3.3.4.7.	125.544	119.625
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		1.758.976	3.568.311

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.2.2. Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v EUR	2023	2022
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	1.758.976	3.568.311
Drugi vseobsegajoči donos	(317.822)	1.779.440
Postavke, ki ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	(317.822)	1.779.440
Sprememba poštene vrednosti zgradb in zemljišč	(339.291)	2.025.296
Aktuarski dobički ali izgube	(58.118)	255.497
Sprememba neto odloženih davkov	79.587	(311.904)
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	1.441.154	5.537.201

3.2.3. Izkaz finančnega položaja družbe

v EUR	Pojasnila	31. december 2023	31. december 2022
Dolgoročna sredstva			
Nepremičnine, naprave in oprema	3.3.5.1.	31.677.284	31.913.524
Neopredmetena sredstva	3.3.5.2.	6.515.966	6.322.700
Poslovne terjatve		0	0
Finančne naložbe	3.3.5.3.	2.656.586	2.650.338
Terjatve za odložene davke	3.3.5.4.	4.210.708	4.131.121
Skupaj dolgoročna sredstva		45.060.574	45.017.683
Kratkoročna sredstva			
Zaloge	3.3.5.5.	33.853.591	49.868.059
Kratkoročne naložbe	3.3.5.6.	5.093.831	3.064.450
Kratkoročne poslovne in ostale terjatve		66.714.644	59.084.417
Kratkoročne poslovne terjatve	3.3.5.7.	51.429.678	48.091.462
Druge kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	3.3.5.8.	14.032.268	9.915.635
Kratk. ter.za davek od dohodkov pravnih oseb		133.710	0
Druga kratkoročna sredstva	3.3.5.9.	1.118.988	1.077.320
Denarna sredstva	3.3.5.10.	4.431.946	6.297.295
Skupaj kratkoročna sredstva		110.094.012	118.314.221
Skupaj sredstva		155.154.586	163.331.904

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

v EUR	Pojasnila	31. december 2023	31. december 2022
Kapital			
Vpoklicani kapital	3.3.5.11.	15.833.572	15.833.572
Zakonske rezerve		1.583.357	1.583.357
Druge rezerve iz dobička		1.739.232	1.739.232
Vrednotenje po pošteni vrednosti		10.103.964	10.536.284
Zadržani dobiček		45.764.273	43.551.508
Preneseni čisti poslovni izid		44.005.297	39.983.197
Čisti poslovni izid poslovnega leta		1.758.976	3.568.311
Skupaj kapital		75.024.398	73.243.954
Dolgoročne obveznosti			
Finančne obveznosti	3.3.5.12.	4.667.352	3.907.275
Dolgoročna posojila prejeta od bank		4.602.149	3.870.967
Druge dolgoročne obveznosti		65.203	36.308
Rezervacije	3.3.5.13.	5.237.003	8.887.372
Rezervacije za ugodnosti zaposlenih		2.750.022	2.667.271
Druge rezervacije		2.486.980	6.220.101
Skupaj dolgoročne obveznosti		9.904.355	12.794.647
Kratkoročne obveznosti			
Finančne obveznosti	3.3.5.14.	12.782.689	13.861.597
Poslovne obveznosti	3.3.5.15.	46.051.177	54.666.285
Obveznosti za davek od dohodka		0	41.345
Druge obveznosti	3.3.5.16.	11.391.967	8.724.075
Skupaj kratkoročne obveznosti		70.225.833	77.293.303
Obveznosti in kapital skupaj		155.154.586	163.331.904

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.2.4. Izkaz sprememb lastniškega kapitala

v EUR	Osnovni kapital	Rezerve iz dobička		Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Vrednotenje po poštenu vrednosti	Skupaj	
		Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička					
C.	Končno stanje poročevalskega obdobja 31. december 2022	15.833.572	1.583.357	1.739.232	40.200.712	2.486.253	8.258.064	70.101.189
A.2.	Začetno stanje poročevalskega obdobja 1. januar 2023	15.833.572	1.583.357	1.739.232	40.200.712	2.486.253	8.258.064	70.101.189
B.2.	Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	331.665	3.568.311	2.278.220	6.178.196
	Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	3.568.311	0	3.568.311
	Prevr. pop.kapitala zaradi prevredn. nepremičnin po poštenu vrednosti	0	0	0	0	0	2.291.860	2.291.860
	Prevrednotovalni popravek kapitala – razlika med obračunano amortizacijo po poštenu in nabavni vrednosti	0	0	0	329.092	0	(266.564)	62.527
	Aktuarski dobički ali izgube	0	0	0	2.573	0	252.924	255.497
B.3.	Spremembe v kapitalu	0	0	0	2.486.252	(2.486.252)	0	0
	Razporeditev dela čistega dobička prejšnjih poročevalskih obdobj na preneseni čisti dobiček iz preteklih let	0	0	0	2.486.252	(2.486.252)	0	0
B.4.	Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu	0	0	0	(3.035.432)	0	0	0
	Izplačilo dividend	0	0	0	(3.035.432)	0	0	0
C.	Končno stanje poročevalskega obdobja 31. december 2022	15.833.572	1.583.357	1.739.232	39.983.196	3.568.311	10.536.284	73.243.953
A.2.	Začetno stanje poročevalskega obdobja 1. januar 2023	15.833.572	1.583.357	1.739.232	39.983.196	3.568.311	10.536.284	73.243.953
B.2.	Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	453.789	1.758.976	(432.320)	1.780.445
	Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	1.758.976	0	1.758.976
	Prevr. pop.kapitala zaradi prevredn. Nepremičnin po poštenu vrednosti	0	0	0	0	0	0	0
	Prevrednotovalni popravek kapitala – razlika med obračunano amortizacijo po poštenu in nabavni vrednosti	0	0	0	418.877	0	(339.291)	79.587
	Aktuarski dobički ali izgube	0	0	0	34.911	0	(93.029)	(58.118)
B.3.	Spremembe v kapitalu	0	0	0	3.568.311	(3.568.311)	0	0
	Razporeditev dela čistega dobička prejšnjih poročevalskih obdobj na preneseni čisti dobiček iz preteklih let	0	0	0	3.568.311	(3.568.311)	0	0
C.	Končno stanje poročevalskega obdobja 31. december 2023	15.833.572	1.583.357	1.739.232	44.005.297	1.758.976	10.103.964	75.024.398

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.2.5. Izkaz denarnih tokov

Obdobje	2023	2022
Denarni tok iz poslovnih aktivnosti		
Čisti poslovni izid pred davki	1.884.519	3.687.937
Prilagoditve za:	6.209.536	5.134.388
Amortizacijo opredm. osnovnih sredstev in neopr. sredstev	5.436.099	5.366.814
Prevrednotovalni poslovni prihodki/odhodki	415.631	14.787
Prihodki/Odhodki od naložbenja	0	0
Prihodki od obresti	(251.428)	(181.056)
Odhodki od obresti	734.777	53.468
Odložena terjatev za davek	0	163.165
Davek od dobička	(125.544)	(282.791)
Izid poslovanja po prilagoditvah	8.094.055	8.822.325
Sprememba poslovnih in drugih terjatev	(8.183.345)	(21.753.645)
Sprememba zalog	12.664.468	(14.207.334)
Sprememba poslovnih in drugih obveznosti	(5.988.562)	14.214.661
Sprememba rezervacij	155.531	7.998.410
Sprememba terjatev za odloženi davek	(79.587)	311.904
Plačani davek od dobička	(300.599)	(241.446)
Neto denarni tok iz poslovnih aktivnosti pred davki	6.361.962	(4.855.125)
Čisti denarni tok iz poslovanja	6.361.962	(4.855.125)
Denarni tokovi pri naložbenju		
Plačila za nakup neopredmetenih sredstev	(1.744.774)	(249.319)
Plačila za nakup opredmetenih osnovnih sredstev	(3.644.727)	(6.797.605)
Zmanjšanje/povečanje finančnih naložb in posojil	(2.035.628)	(2.878.607)
Prejete obresti	251.428	181.056
Neto denarni tok iz naložbenja	(7.173.702)	(9.744.475)
Denarni tok iz financiranja		
Odplačila prejetih posojil	(28.026.689)	(18.003.624)
Prejeta posojila	27.707.857	35.634.736
Plačane dividende	0	(3.035.432)
Plačane obresti	(734.777)	(52.445)
Neto denarni tok iz financiranja	(1.053.609)	14.543.235
Neto spremembe denarnih sredstev	(1.865.349)	(56.365)
Denarna sredstva v začetku obdobja	6.297.295	6.353.660
Denarna sredstva ob koncu obdobja	4.431.946	6.297.295

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.3. Pojasnila k računovodskim izkazom

Družba Iskraemeco, d. d., Kranj (v nadaljevanju: Družba), je podjetje, s sedežem v Sloveniji na naslovu Savska loka 4, 4000 Kranj, katerega večinski lastnik, ki tudi obvladuje družbo, je družba El Sewedy Electric, s sedežem na naslovu Plot No. 27, 1st District, 5th Settlement, New Cairo, Kairo, Egipt. Konsolidirano letno poročilo skupine El Sewedy Electric je mogoče dobiti na sedežu obvladujoče družbe.

V nadaljevanju so predstavljeni računovodski izkazi družbe Iskraemeco d.d., Kranj za leto, ki se je končalo 31. decembra 2023.

Glavna dejavnost družbe je: 26.510 – Proizvodnja merilnih, preizkuševalnih, navigacijskih instrumentov in naprav.

Računovodski izkazi družbe za leto, ki se je končalo 31. decembra. 2023, so bili potrjeni 30. avgusta 2023.

3.3.1. Podlage za pripravo računovodskih izkazov

Poročajoča družba

Iskraemeco, d. d., Kranj je podjetje s sedežem v Republiki Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je predhodno naveden. Računovodski izkazi Iskraemeca, d. d., so sestavljeni za leto, ki se je končalo 31. decembra 2022. Družba sestavlja ločene računovodske izkaze, kot jih definira MRS 27, »konsolidirani in ločeni računovodski izkazi«, in kot zahteva slovenska zakonodaja. Za skupino Iskraemeco se sestavljajo konsolidirani izkazi, ki so dostopni na sedežu matične družbe. Konsolidirani računovodski izkazi nadrejene družbe El Sewedy Electric so na voljo na sedežu družbe.

Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju: MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija, in s pojasnili, ki jih je sprejel Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in jih je sprejela tudi Evropska unija, ter v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD).

Upravni odbor družbe je računovodske izkaze Družbe odobril 30. avgusta 2024

Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi so pripravljani na osnovi izvirnih vrednosti razen nepremičnin, ki so izkazane po pošteni vrednosti.

Funkcijska in predstavitevna valuta

Računovodski izkazi so predstavljeni v evrih (EUR) brez centov, torej v funkcijski valuti Družbe. Zaradi zaokroževanja vrednosti podatkov se lahko pojavijo nepomembna odstopanja v seštevkih v preglednicah. Računovodski izkazi predstavljajo primerljive informacije glede na preteklo obdobje.

Uporaba ocen in predpostavk

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov v skladu z MSRP podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev in obveznosti ter prihodkov in odhodkov. Poznejši rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in predpostavke se redno pregledujejo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, v katerem so bile ocene spremenjene, če sprememba vpliva zgolj na to obdobje, ali v obdobju spremembe in za vsa prihodnja obdobja, če sprememba vpliva tudi na prihodnja obdobja.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in ključnih predpostavkah, ki jih je poslovodstvo uporabilo v procesu priprave računovodskih izkazov so opisani v naslednjih pojasnilih:

- Pojasnilo št. 3.3.5.1.: Nepremičnine, naprave in oprema. Ocena poštene vrednosti nepremičnin temelji na oceni pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Pri izdelavi ocene vrednosti so bile uporabljene predpostavke povezane z razmerami na trgu nepremičnin in makroekonomskim okoljem v Sloveniji. Ocene življenjske dobe sredstev temeljijo na pričakovanem fizičnem izrabljanju, tehničnem zastaranju in drugih omejitvah uporabe.
- Pojasnilo št. 3.3.5.4.: Odložene terjatve za davek. Pripoznavanje odloženih terjatev za davek temelji na oceni višine bodočih obdavčljivih dobičkov, v breme katerih bo odložene terjatve za davek v prihodnje mogoče porabiti.
- Pojasnilo št. 3.3.5.5.: Zaloge. Iztržljiva vrednost zalog dokončanih proizvodov temelji na oceni njihove udenarljivosti ob prodaji končnim kupcem. Iztržljiva vrednost materiala in polproizvodov temelji na oceni njihove porabe pri proizvodnji končnih proizvodov ob upoštevanju njihovih fizikalnih in tehničnih lastnosti.
- Pojasnilo št. 3.3.5.13.: Rezervacije. Rezervacije se oblikujejo na podlagi verjetnosti uresničitve tveganj, ki jim je Družba izpostavljena na podlagi preteklega poslovanja. Rezervacije Družba oblikuje:
 - za obveznosti iz naslova danih jamstev kupcem za delovanje proizvodov. Rezervacije so oblikovane na podlagi podatkov o številu reklamiranih proizvodov in stroških popravil v preteklih letih ter oceni števila reklamiranih proizvodov v prihodnjih letih do izteka garancijske dobe in ostalih obveznosti iz pogodbenih zavez, danih kupcem, ki presegajo okvire garancij
 - za obveznosti iz naslova pozaposlitvenih zaslužkov zaposlenih. Obveznosti so evidentirane v višini sedanje vrednosti odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad. Pripoznane so na osnovi aktuarskega izračuna, ki temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna.
- Pojasnilo št. 3.3.5.18.: Finančni instrumenti in povezana tveganja. Ključna ocena in presoja je določitev iztržljive vrednosti terjatev in finančnih naložb. Oblikuje se na osnovi preverbe in ocene izterljivosti v skladu s politiko matične družbe. Popravki vrednosti terjatev so oblikovani na osnovi individualnih ocen izterljivosti posameznih terjatev. Kot pomoč pri individualni presoji se uporabi tudi dneve zapadlosti.

Ocenjevanje poštene vrednosti

Družba vrednoti nepremičnine po pošteni vrednosti. Pošteno vrednost predstavlja cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji na glavnem ali najugodnejšem trgu med udeleženci na trgu na datum merjenja po trenutnih tržnih pogojih, ne glede na to, ali je cena mogoče neposredno opazovati ali oceniti z uporabo druge tehnike ocenjevanja vrednosti. Poštena vrednost nepremičnin se glede na okoliščine oziroma razmere izmeri z uporabo ene ali več tehnik vrednotenja, kot so: tržni način, stroškovni način in na donosu zasnovani način. Glede na raven vhodnih podatkov, ki so podlaga za izračun poštene vrednosti nepremičnin, Družba nepremične razvršča v drugo raven, za katero se uporabljajo modeli vrednotenja, ki neposredno ali posredno temeljijo na tržnih podatkih. Družba prevrednotenje izvaja vsaka tri leta, oziroma pogosteje, če obstajajo pokazatelji pomembne spremembe poštene vrednosti (npr. sprememba cen na trgu nepremičnin v državi, sprememba cen na lokalnem trgu nepremičnin, sprememba primerljivih oglaševalnih cen, bistvena sprememba uporabnosti in namembnosti zemljišča, sprememba doseženih transakcijskih cen nepremičnin).

Spremembe računovodskih usmeritev

Družba v letu 2023 ni spreminjala računovodskih usmeritev.

Poslovno leto

Poslovno leto za družbo je enako koledarskemu letu in se prične 1. januarja ter traja do 31. decembra.

3.3.2. Pomembne računovodske usmeritve Družbe

V nadaljevanju predstavljene računovodske usmeritve je Družba uporabljala za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih računovodskih izkazih.

Primerjalne informacije so usklajene s predstavitvijo informacij v tekočem letu. Kadar je bilo potrebno, smo primerjalne podatke prilagodili, tako da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

Uporabljene računovodske usmeritve so enake kot pri zadnjem letnem poročanju, razen novih sprejetih standardov in pojasnil v nadaljevanju.

Novi sprejeti standardi in pojasnila za Družbo, ki so začeli veljati 1. januarja 2023

- **MSRP 17: Zavarovalne pogodbe**

Standard velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. To je celovit nov računovodski standard za zavarovalne pogodbe, ki zajema priznanje in merjenje, predstavljanje in razkrivanje. MSRP 17 se uporablja za vse vrste izdanih zavarovalnih pogodb ter za nekatera jamstva in finančne instrumente s pogodbami o diskrecijski udeležbi. Družba ne izdaja pogodb na podlagi MSRP 17, zato uporaba tega standarda nima vpliva na finančno uspešnost, finančni položaj in denarne tokove družbe.

- **MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov in Napotki za uporabo MSRP v praksi št. 2: Razkrivanje računovodskih usmeritev (spremembe)**

Spremembe veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Spremembe zagotavljajo smernice za uporabo presojanja pomembnosti za razkritja računovodskih usmeritev. Predvsem spremembe MRS 1 nadomeščajo zahtevo po razkritju »bistvenih« računovodskih usmeritev z zahtevo po razkritju »pomembnih« računovodskih usmeritev. V napotkih za uporabo so dodani tudi napotki in ponazoritveni primeri za pomoč pri uporabi koncepta pomembnosti pri presojanju razkrivanja računovodskih usmeritev. Družba je preverila svoje računovodske usmeritve za razkritja in ocenila, da sprememba standarda nima pomembnega vpliva na vsebino razkritij računovodskih usmeritev v letnem poročilu družbe.

- **MRS 12 Davek iz dobička: Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz ene transakcije (spremembe)**

Spremembe veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Spremembe omejujejo področje uporabe in dodatno pojasnjujejo področje izjem pri začetnem pripoznanju skladno z MRS 12 in določajo, kako bi morala podjetja obračunati odloženi davek, povezan s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz ene transakcije, kot so najemi in obveznosti razgradnje. Spremembe pojasnjujejo, da je pri plačilih, s katerimi se poravna obveznost, odbitna za davčne namene, ob upoštevanju veljavne davčne zakonodaje potrebna presoja, ali se takšni odbitki za davčne namene pripišejo obveznosti ali povezani komponenti sredstev. Glede na to, da Družba v izkazih ne izkazuje sredstev ali obveznosti, ki izhajajo iz ene transakcije, sprememba standarda nima vpliva na računovodske izkaze Družbe.

• MRS 12 Davek od dohodka: Mednarodna davčna reforma – vzorčna pravila drugega stebra (spremembe)

Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) je decembra 2021 objavila vzorčna pravila drugega stebra, da bi zagotovila, da bi za velika multinacionalna podjetja veljala najmanj 15-odstotna davčna stopnja. Odbor za mednarodne računovodske standarde je 23. maja 2023 izdal Mednarodno davčno reformo – drugi steber – vzorčna pravila – spremembe MRS 12. Spremembe uvajajo obvezno začasno izjemo pri obračunavanju odloženih davkov, ki izhajajo iz izvajanja vzorčnih pravil drugega stebra v posameznih državah, in zahteve po razkritju za zadevna podjetja glede morebitne izpostavljenosti davkom iz dobička iz drugega stebra. Spremembe zahtevajo, da se za obdobja, v katerih je zakonodaja drugega stebra (vsebinsko) sprejeta, vendar še ne velja, razkrijejo znane ali razumno ocenljive informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov pomagajo razumeti izpostavljenost podjetja, ki izhaja iz davka od dohodka drugega stebra. Za izpolnjevanje teh zahtev mora podjetje razkriti kvalitativne in kvantitativne informacije o svoji izpostavljenosti davkom od dohodka v okviru drugega stebra ob koncu obdobja poročanja. Razkritje tekočih davčnih odhodkov, povezanih z davki od dohodka po drugem stebru, in razkritja v zvezi z obdobji pred začetkom veljavnosti zakonodaje se zahtevajo za letno obdobje poročanja, ki se začne teči 1. januarja 2023 ali pozneje, vendar se ne zahteva za nobeno medletno obdobje, ki se konča 31. decembra 2023 ali pozneje.

Družba na dan 31. decembra 2023 ni izpolnjevala kriterijev, ki bi jo uvrščali med multinacionalna podjetja, za katera bodo veljale sprejete spremembe davčne zakonodaje, zaradi česar navedene spremembe nimajo vpliva na računovodske izkaze Družbe.

Privedba tujih valut

Posli (transakcije in stanja), izraženi v tuji valuti, se preračunajo v evre (funkcijsko valuto Družbe) po referenčnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti, se preračunajo v evre po veljavnem menjalnem tečaju. Nedenarne postavke in obveznosti, katerih izvirna vrednost je izražena v tuji valuti, se pretvorijo v evre po menjalnem tečaju ECB na datum poročanja. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Finančna sredstva

Finančna sredstva družbe vključujejo denar in denarne ustreznike, terjatve in dana posojila ter finančne naložbe. Med finančnimi naložbami Družba izkazuje naložbe v odvisne in pridružene družbe.

Družba pripozna dana posojila in terjatve na podlagi izdanih računov, obračunov ali sklenjenih pogodb na dan njihovega nastanka. Finančne naložbe so pripoznane na datum nakupa, oziroma ko Družba postane stranka v pogodbenih določilih instrumenta.

Družba odpravi pripoznanje finančnega sredstva na podlagi poravnave ali izteka pogodbene pravice do denarnih tokov iz tega sredstva, s prenosom pravice do pogodbenih denarnih tokov iz sredstva na podlagi posla, v katerem se prenesejo vsa tveganja in koristi iz lastništva na drugega upravičenca.

Finančna sredstva Družbe se ob začetnem pripoznanju razvrstijo v eno izmed naslednjih skupin: denar in denarni ustrezniki, finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti in finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa. Družba v svojih izkazih v letu 2023 ni izkazovala za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev ter finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Denar in denarni ustrezniki

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki zajemajo gotovino, bančne depozite do treh mesecev in druge kratkoročne, hitro unovčljive naložbe s prvotno dospelostjo treh mesecev ali manj.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)

Finančna sredstva, pripoznana po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, ki imajo naravo kapitalskega instrumenta, so tista finančna sredstva, ki izpolnjujejo opredelitev kapitala v skladu z MRS 32: Finančni instrumenti in tisti, za katera se Družba odloči za nepreklicno razvrstitev v skupino kapitalskih instrumentov po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa ter jih ne poseduje za namen trgovanja. Razvrstitev se določi po posameznem finančnem instrumentu.

Dobički in izgube iz naslova teh finančnih sredstev se nikoli ne prerazporedijo v izkaz poslovnega izida. Dividende iz naslova kapitalskih instrumentov se pripoznajo kot drugi prihodki v izkazu poslovnega izida ob vzpostavitvi pravice družbe do plačila.

Finančna sredstva po odplačni vrednosti

Med finančna sredstva po odplačni vrednosti Družba razvršča finančna sredstva, ki jih poseduje v okviru poslovnega modela za pridobivanje pogodbenih denarnih tokov in če denarni tokovi predstavljajo izključno plačila glavnice in obresti od neporavnane glavnice. Družba med finančna sredstva po odplačni vrednosti razvršča posojila in terjatve. Glede na zapadlost so razvrščena med kratkoročna finančna sredstva (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročna finančna sredstva (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja).

Na začetku od pripoznana po izvorni vrednosti, povečani za neposredne stroške posla, po začetnem pripoznanju pa po odplačni vrednosti z uporabo pogodbene obrestne mere. Dobički iz naslova obresti so pripoznani v izkazu poslovnega izida, kot finančni prihodek. Družba odpravi pripoznanje finančnih sredstev po odplačni vrednosti ob njihovi poravnavi.

Terjatve iz poslovanja obsegajo terjatve do kupcev iz naslova prodanih proizvodov ali storitev, do dobaviteljev za dane predujme, do države in druge terjatve. Terjatve se pripoznajo v vrednosti izdanih računov, obračunov ali sklenjenih pogodb in se merijo po odplačni vrednosti. Terjatve, izražene v tuji valuti, se na dan izkaza finančnega položaja preračunajo v domačo valuto. Tovrstno povečanje terjatev povečuje finančne prihodke, zmanjšanje terjatev pa finančne odhodke. Glede na zapadlost v plačilo se terjatve razčlenjujejo na dolgoročne in kratkoročne.

Finančne obveznosti

Med finančne obveznosti Družba vključuje prejeta posojila, pridobljena za financiranje lastnih sredstev. Prejeta posojila se na začetku pripoznajo po izvorni (pogodbeni) vrednosti, kasneje pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo veljavne obrestne mere. Posojila z zapadlostjo do 12 mesecev se v izkazu finančnega položaja izkazujejo kot med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi, posojila z zapadlostjo nad 12 mesecev pa kot dolgoročne finančne obveznosti. Obračunane obresti se izkazujejo kot finančni odhodek obdobja za katerega so obračunane.

Obračunane obresti povečujejo vrednost finančnih obveznosti in se izkazujejo kot finančni odhodek v izkazu poslovnega izida v obdobju, na katerega se nanašajo.

Družba odpravi pripoznanje finančne obveznosti na podlagi poravnave ali na podlagi zastaranja.

Naložbe v odvisne in pridružene družbe

Finančne naložbe v kapital odvisnih družb in pridruženih družb se vrednotijo po nabavni vrednosti. Udeležba v dobičku odvisne družbe se pripozna v poslovnem izidu obvladujoče družbe, ko ta pridobi pravico do izplačila udeležbe. Če je zaradi izgube odvisne družbe potrebna oslabitev naložbe, se znesek izgube zaradi oslabitve izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo naložbe in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov.

Opredmetena osnovna sredstva

V okviru opredmetenih osnovnih sredstev Družba izkazuje zemljišča, zgradbe, opremo in investicije v teku. Zemljišča in zgradbe so vrednotenje po modelu prevrednotenja in oprema pa po modelu nabavne vrednosti. Opredmetena osnovna sredstva se na začetku pripozna po nabavni vrednosti. Zemljišča in zgradbe so kasneje merjena po pošteni vrednosti, oprema pa po nabavni vrednosti zmanjšani za obračunano amortizacijo.

Nabavno vrednost osnovnega sredstva sestavljajo nakupna cena, nevrčljive dajatve, neposredni stroški usposobitve ter ocena stroškov razgradnje, odstranitve in obnovitve. V nabavno vrednost se všttevajo stroški izposojanja v zvezi s pridobitvijo opredmetenega osnovnega sredstva do njegove usposobitve za uporabo.

Prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti zaradi uporabe modela prevrednotenja in zmanjšanje njihove knjigovodske vrednosti zaradi slabitve. Poštene vrednosti temeljijo na ocenah zunanjega pooblaščenega ocenjevalca nepremičnin in opreme, vpisanega v register pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Ocena preverjanja ustreznosti poštene vrednosti se izvede najmanj na tri leta; zadnja cenitev nepremičnin je bila izvedena po stanju na dan 31. decembra 2022.

Povečanja knjigovodske vrednosti iz prevrednotenja se izkažejo v povečanju rezerve za pošteno vrednost v kapitalu. Slabitve predhodno okrepljenih sredstev neposredno zmanjšujejo vrednost oblikovane rezerve za pošteno vrednost v kapitalu. Amortizacija, ki temelji na nabavni vrednosti sredstev, se prenese v preneseni poslovni izid. Ob prodaji prevrednotenega sredstva se zneski, ki so izkazani v presežku iz prevrednotenja, prenesejo na preneseni poslovni izid.

Stroški v lastnem okvirju izdelanega sredstva zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve opredmetenih osnovnih sredstev ter obnovitev mesta, na katerem je bilo to sredstvo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja.

Družba med osnovnimi sredstvi izkazuje tudi drobni inventar, katerega doba uporabnosti je krajša kot eno leto in katerega posamična vrednost ne presega 500 evrov.

Stroški vzdrževanja in popravila, zamenjave in izboljšave manjšega pomena se pripoznajo med odhodke v obdobju, ko se pojavijo. Stroški večjih popravil ali zamenjave posameznega dela opreme povečujejo knjigovodske vrednost opreme, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane s opremo, pritekale v družbo. Amortizirajo se v preostali dobi koristnosti povezanega sredstva ali do datuma naslednje večje obnove oz. zamenjave.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva.

Nepremičnine, naprave in oprema niso več predmet knjigovodskega evidentiranja, če se prodajo, odtujijo ali izničijo. Dobiček ali izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo ter izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi poslovnimi odhodki oziroma med drugimi poslovnimi prihodki.

Amortizacija se obračunava z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti posameznega osnovnega sredstva. Amortizacijske stopnje so bile v letu 2023 in v letu 2022 naslednje:

v %	2023	2022
Zgradbe	2,44 - 5,00	2,44 - 5,00
Proizvodna oprema	10,00 - 33,33	10,00 - 33,33
Računalniška oprema	25,00 - 50,00	25,00 - 50,00
Druga oprema	10,00 - 25,00	10,00 - 25,00
Motorna vozila	12,50 - 20,00	12,50 - 20,00

Amortizacija se začne obračunavati, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Zemljišča in sredstva v pridobivanju se ne amortizirajo.

Dobički in izgube pri prodaji ali izločitvi se določijo tako, da se prihodki od prodaje primerjajo s knjigovodsko vrednostjo. Ti so vključeni v izkaz poslovnega izida.

Nepremičnine, naprave in oprema, pridobljene preko razpisov, se pripoznajo kot sredstvo, vendar se za vrednost pridobljene subvencije oblikuje dolgoročna pasivna časovna razmejitev, ki se na mesečni osnovi zmanjšuje v višini amortizacije.

Neopredmetena sredstva

V okviru neopredmetenih osnovnih sredstev Družba izkazuje materialne pravice, kapitalizirane stroške razvijanja in dolgoročno razmejene stroške. Neopredmetena sredstva se začetno merijo po nabavni vrednosti. V izkazu finančnega položaja so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in za izgube, nabrane zaradi oslabitve.

Družba stroške razvijanja posameznega projekta pripozna kot neopredmeteno sredstvo. Osnova za izračun so opravljene ure pri posameznem projektu, ovrednotene z bruto urno postavko posameznega zaposlenega, povečano za prispevke delodajalca in regres za letni dopust.

Družba med neopredmetena sredstva zajema tudi dolgoročno odložene stroške razvijanja za posamezne razvojne projekte. Stroški razvijanja so stroški zunanjih izvajalcev, ki prenašajo ugotovitve ali znanja v načrt ali projekt proizvodnje novih ali bistveno izboljšanih proizvodov, preden se začne njihovo proizvodnjo.

Pogoj, da se posamezni razvojni projekt pripozna kot neopredmeteno sredstvo, je strateška pomembnost proizvoda, ki je podkrepljena z izračunom diskontiranih denarnih tokov, ki dokazujejo verjetnost prihodnjih gospodarskih koristi projekta, med drugim obstoj trga za učinke projekta.

Materialne pravice, ki jih je pridobila Družba in katerih dobe koristnosti so omejene, se začetno merijo po nabavni vrednosti. V izkazu finančnega položaja so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in za izgube, nabrane zaradi oslabitve.

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi ostali stroški se v poslovnem izidu pripoznajo kot odhodki takoj, ko do njih pride.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev in se začne takoj, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so ostale nespremenjene glede na leto 2022 in so naslednje:

v %	2023	2022
Materialne pravice	20,00–50,00 %	20,00–50,00 %
Usredstveni stroški razvoja	20,00–33,00 %	20,00–33,00 %

Zaloge

Med zalogami Družba izkazuje material, polproizvode, nedokončane in dokončane proizvode ter trgovsko blago v skladišču, material v dodelavi in predelavi, na poti ter proizvode v konsignacijskem skladišču.

Zaloge materiala in trgovskega blaga so ob nabavi vrednotene po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve in neposredni nabavni stroški. Kupna cena je zmanjšana za dobljene popuste.

Zaloge nedokončane proizvodnje, polproizvodov in dokončanih proizvodov so izvirno vrednotene po proizvodnih stroških, ki vsebujejo neposredne stroške materiala, dela, storitev, amortizacije in posredne proizvodne stroške.

Neposredni stroški materiala predstavljajo stroške, ki so nastali v okviru proizvodnega procesa in jih je mogoče

neposredno povezati z proizvedenimi nedokončani proizvodi, polproizvodi ali dokončanimi proizvodi. Posredni proizvodjalni stroški so stroški materiala, storitev, dela in amortizacije, ki so obračunani v okviru proizvodjalnega procesa, a jih ni mogoče neposredno povezovati z nastajajočimi poslovnimi učinki.

Za obračun zalog, stroškov in odhodkov je uporabljena metoda planskih cen z odmiki in je konsistentna metodi preteklega leta.

Družba za porabo materiala iz zalog uporablja metodo tehtanih povprečnih cen. Enako metodo uporablja tudi za zmanjševanje količin proizvodov, polproizvodov in blaga na zalogi.

V izkazu finančnega položaja so zaloge izkazane po izvorni ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po nižji izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost zalog se preverja enkrat letno. Za zaloge, pri katerih izvorna vrednost presega čisto iztržljivo vrednost se oblikujejo popravki vrednosti in sicer v odstotku glede na njihovo starost, za pomembnejše postavke zalog pa Družba potrebo po popravkih vrednosti presoja tudi individualno.

Najemi

Na osnovi sklenjenih pogodb Družba daje v najem lastne poslovne prostore in opremo. Sredstva dana v najem Družba izkazuje med osnovnimi sredstvi. Zaračunane najemnine Družba pripoznava med prihodki od storitev v obdobju, za katerega so bile zaračunane.

Najem, pri katerem Družba prevzame vse pomembne oblike tveganja in koristi povezane z lastništvom sredstva, se obravnavajo kot finančni najem. Po začetnem pripoznanju je najeto sredstvo izkazano v znesku, ki je enak poštenu vrednosti ali (če je ta nižja) sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin. Po začetnem pripoznanju se sredstvo iz finančnega najema amortizira enako kot druga opredmetena osnovna sredstva. Drugi najemi se obravnavajo kot poslovni najemi.

Oslabitve sredstev

Finančna sredstva

V skladu z MSRP 9 Družba uporablja model pričakovanih izgub, v skladu s katerim pripoznava nastale izgube in izgube, za katere se pričakuje, da bodo nastale v prihodnosti.

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih prihodnjih denarnih tokov iz naslova tega sredstva, ki jih je mogoče zanesljivo izmeriti.

Objektivni dokazi o oslabilvi finančnih sredstev so lahko naslednji: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika; prestrukturiranje zneska, ki so ga drugi dolžni skupini, če se ta strinja; znaki, da bo dolžnik šel v stečaj; izginotje delujočega trga za tovrstni instrument. V primeru naložbe v lastniške vrednostne papirje je objektivni dokaz o oslabilvi pomembno ali dolgotrajno znižanje poštene vrednosti pod nabavno vrednost.

Oslabitev terjatev in danih posojil

Družba oceni dokaze o oslabilvi terjatev individualno ali skupno. Vse pomembne terjatve se posamezno izmerijo za namen posebne oslabilve. Če se oceni, da knjigovodska vrednost terjatve presega njeno pošteno, to je udenarljivo vrednost, se terjatev slabi. Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, štejejo kot dvomljive, v primeru, da se je začel sodni postopek, pa kot sporne terjatve.

Ocena slabitev temelji na pričakovanih kreditnih izgubah, povezanih z verjetnostjo neplačil terjatev in posojil v naslednjih 12 mesecih, razen če se je kreditno tveganje bistveno povečalo od začetnega pripoznanja. V teh primerih ocena slabitev temelji na verjetnosti neplačila v obdobju celotnega trajanja finančnega sredstva (LECL). Pričakovane kreditne izgube predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi in vsemi denarnimi tokovi, za katere Družba pričakuje, da jih bo prejela. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja.

Družba pripozna odpis finančnega sredstva, kadar utemeljeno pričakuje, da pogodbenih denarnih tokov ne bo uspela izterjati.

Družba oceni dokaze o oslabitvi posojil posebej za vsako pomembno posojilo.

Nefinančna sredstva

Družba ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev Družbe (razen zalog in odloženih terjatev za davke), da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve.

Nepremičnine Družba vrednoti po modelu poštene vrednosti. Ob pojavu znakov slabitve pri nepremičninah Družba z neodvisno cenitvijo preveri njihovo pošteno vrednost. Morebitna razlika med knjigovodsko in ocenjeno pošteno vrednostjo se pripozna v breme prevrednotovalnega popravka v kapitalu ali pa kot odhodek v izkazu poslovnega izida, če v preteklosti ni bilo pripoznanih krepitev vrednosti.

Ostala nefinančna sredstva Družba vrednoti po modelu nabavne vrednosti. Ob pojavu znakov slabitve pri ostalih nefinančnih sredstvih Družba preveri njihovo nadomestljivo vrednost. Nadomestljiva vrednost sredstva je njegova vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namene preizkusa oslabitve se sredstva združijo v najmanjše družbe sredstev, ki ustvarjajo denarne pritoke iz trajne uporabe, v veliki meri neodvisne od tistih iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Morebitna razlika med knjigovodsko in ocenjeno nadomestljivo vrednostjo se pripozna kot odhodek v izkazu poslovnega izida.

Na datum finančnega poročila Družba preveri, ali razlogi, zaradi katerih so bila v preteklosti sredstva oslabiljena, še obstajajo ali ne. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe razmer, na podlagi katerih je Družba izračunala nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi največ do višine knjigovodske vrednosti pred slabitvijo.

Družba slabi zaloge na podlagi koeficienta obračanja zalog enkrat letno, na dan izkaza finančnega položaja in na podlagi ocene izdržljive vrednosti ter starosti zalog med letom, po posameznih postavkah. Odpisi in slabitve poškodovanih, neustreznih in/ali neuporabnih zalog se opravljajo redno med letom po posameznih postavkah.

Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko ima Družba zaradi preteklih dogodkov sedanjo pravno ali posredno obvezo, če je verjetno, da bo za poravnanje obveze potreben odliv dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi in se lahko znesek obveze zanesljivo oceni. Vrednost rezervacij Družba oceni kot sedanjo vrednost prihodnjih plačil potrebnih za poravnano obveznosti. Pri oceni rezervacij se Družba opira na aktuarske ali statistične izračune.

Med rezervacijami Družba izkazuje rezervacija pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluge zaposlencev in rezervacije za dana jamstva.

Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluge zaposlencev

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije.

Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan izkaza finančnega položaja. Ocena rezervacij temelji na individualnem izračunu za vsakega zaposlenega. V izračunu so upoštevani stroški odpravnine ob upokojitvi ter stroški vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun opravi pooblaščen aktuar. Plačila za odpravnine ob upokojitvi ob zapadlosti zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov iz naslova odpravnin pa v drugem vseobsegajočem donosu kapitala.

Rezervacije za dana jamstva ob prodaji proizvodov

Rezervacije za dana jamstva za prodane izdelke in storitve se pripoznajo ob prodaji izdelkov ali storitev, za katere je bilo jamstvo dana. Rezervacija se oblikuje na osnovi podatkov o višini stroškov popravil reklamiranih izdelkov prodanih v preteklih letih in oceni stroškov popravil ter verjetnosti nastanka reklamacijskih zahtevkov pri prodanih proizvodih znotraj jamstvenega obdobja v prihodnosti.

Rezervacije za dana jamstva se zmanjšujejo za stroške popravil reklamiranih proizvodov v obdobju, ko so ti stroški nastali. Ob koncu garancijske dobe se neporabljeni del rezervacij prenese med druge poslovne prihodke.

Rezervacije za tveganja v zvezi s podaljšanim jamstvom

Rezervacije za tveganja v zvezi s podaljšanim jamstvom se pripoznajo na podlagi pogodbenih obveznosti izven osnovnega garancijskega roka. Oblikujejo se na osnovi tovrstnih pogodbenih obveznosti in ocenjeni verjetnosti nastanka dogodkov, katerih posledica so stroški popravil, ki bremenijo družbo.

Tovrstne rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške, za katere so bile oblikovane. To pomeni, da se v poslovnem letu takšni stroški ne pojavljajo več v izkazu poslovnega izida. Po koncu obdobja, za katero so bile rezervacije oblikovane, se njihov celotni neporabljeni del prenese med druge poslovne prihodke.

Kapital

Osnovni kapital

Osnovni kapital Družbe predstavlja delniški kapital v višini 15.833 tisoč evrov in je nominalno opredeljen v statutu družbe, registriran na sodišču ter je bil v celoti vplačan s strani lastnikov. Dividende za navadne delnice se pripoznajo v kapitalu v obdobju, v katerem so bile odobrene na skupščini.

Rezerve

Zakonske rezerve se oblikujejo v breme zadržanega dobička iz predhodnih let in koristijo skladno z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1). Skupaj s kapitalskimi rezervami morajo znašati najmanj 10 % osnovnega kapitala.

Rezerve za pošteno vrednost vsebujejo učinke prevrednotenja nepremičnin in se na letni ravni prenašajo v preneseni dobiček sorazmerno z amortizacijo na podlagi razlike med obračunano amortizacijo zgradb merjenih po pošteni in nabavni vrednosti.

Druge rezerve se oblikujejo iz dobička in se lahko uporabijo na namene skladno z zakonom, statutom, poslovno politiko ali sklepi skupščine.

Dividende

Dividende se pripoznajo kot obveznost v finančnem obdobju, za katero so dividende odobrene s sklepom skupščine.

Čisti dobiček na delnico

Delniški kapital Družbe je razdeljen na navadne imenske kosovne delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu.

Prihodki

Prihodki od prodaje proizvodov

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo ob prenosu obvladovanja blaga ali storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega Družba meni, da bo do njega upravičena v zameno za to blago ali storitve. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel obvladovanje nad blagom oziroma koristi iz dobavljenih storitev.

V nadaljevanju sledi razlaga, kako se prihodki pripoznajo.

Prodaja proizvodov

Prihodki od prodaje proizvodov se pripoznajo ob prenosu obvladovanja nad sredstvom na kupca, kar je običajno ob dobavi proizvoda. Običajni rok plačila je od 30 do 120 dni po datumu dobave.

Družba presodi, ali pogodba vsebuje tudi druge obljube, ki predstavljajo ločene izvršitvene obveze, na katere mora razvrstiti del transakcijske cene (npr. jamstva). Pri ugotavljanju transakcijske cene prodane opreme Družba upošteva učinke variabilnega nadomestila, obstoj pomembnih sestavin financiranja v pogodbi, nedenarno nadomestilo in nadomestilo kupcu (kot je ustrezno).

Variabilno nadomestilo

Če je pogodbeno nadomestilo variabilno, Družba oceni znesek nadomestila, do katerega bo upravičena v zameno za prenos blaga na kupca. Omejeno variabilno nadomestilo, ki ga podjetje oceni ob začetku pogodbe, ostane omejeno, dokler ni več zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska pripoznanih skupnih prihodkov, ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom.

Po nekaterih pogodbah za prodajo izdelkov imajo kupci pravico količinskih popustov. Posledica pravice količinskih popustov je variabilno nadomestilo.

Količinski popusti

Družba določenim kupcem naknadno odobri količinske popuste, ko količina kupljenih izdelkov v določenem obdobju presega mejno vrednost, ki je določena v pogodbi. Popusti se pobotajo z zneski, ki jih je dolžan poravnati kupec. Za oceno variabilnega nadomestila za naknadno odobritev pričakovanih količinskih popustov uporablja Družba metodo najverjetnejšega zneska za pogodbe z enotno mejno vrednostjo in metodo pričakovane vrednosti za pogodbe z več mejnimi vrednostmi. Izbrana metoda, ki najbolje odraža variabilno nadomestilo, temelji predvsem na številu količinskih mejnih vrednosti v pogodbi. Družba nato na podlagi zahtev pri omejeni oceni variabilnega nadomestila pripozna obveznost vračila iz naslova naknadne odobritve pričakovanih količinskih popustov.

Obveznosti iz danih jamstev

V skladu z zakonom in uveljavljeno poslovno prakso Družba običajno kupcem nudi jamstvo za odpravo napak, ki so obstajale ob prodaji. Tovrstna jamstva se obračunajo v skladu z MRS 37: Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva. Družba nudi garancijo za popravilo napak po datumu prodaje. Tovrstne storitvena jamstva nudi podjetje skupaj v paketu ob prodaji proizvodov. Pogodbe o paketni prodaji proizvoda in storitve garancije vsebujejo eno izvršitveno obvezo, saj obljube o prenosu proizvoda in zagotavljanju storitvene garancije ni možno ločiti.

Sredstva iz pogodb s kupci

Sredstva iz pogodb s kupci so pravice do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki so prenesene na kupca. Med sredstvi iz pogodb s kupci Družba izkazuje nezaračunane prihodke za dobavljeno blago in storitve kupcem.

Obveznosti iz pogodb s kupci

Obveznosti iz pogodb s kupci so obveznosti prenosa blaga ali storitev na kupca v zameno za nadomestilo, ki ga je Družba prejela od kupca. V okviru obveznosti iz pogodb s kupci Družba izkazuje obveznosti za prejete predujme. Obveznosti iz pogodb s kupci se pripoznajo kot prihodki, ko Družba izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Državne podpore

Državne podpore se v začetku pripoznajo kot odloženi prihodki, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo Družba podpore prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se dosledno pripoznavajo kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih te podpore nadomestile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida dosledno pripoznavajo med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

Drugi poslovni prihodki

Drugi poslovni prihodki zajemajo prihodke, ki niso povezani s prodajo proizvodov, storitev, trgovskega blaga ali materiala.

Stroški in odhodki

Poslovni stroški in odhodki zajemajo nabavno vrednost prodanega blaga in materiala, stroške materiala in storitev, stroške dela, amortizacijo, odhodke iz prevrednotenja obratnih sredstev ter druge poslovne odhodke, ki so nastali v poslovnem procesu podjetja.

Stroški materiala so cenovno izraženi po stroških neposrednega materiala. Stroški storitev so stroški proizvodnih stopenj, ki jih opravijo zunanji kooperanti, komunalnih storitev, telekomunikacijskih storitev, najemnin, storitev plačilnega prometa in podobnih stroškov. Med stroške storitev štejejo tudi stroški po pogodbah o delu, pogodbah o avtorskem delu oziroma stroški storitev iz drugih pravnih razmerij, razen delovnih razmerij, nastalih s fizičnimi osebami.

Stroški dela vključujejo obračunane kosmate plače, odpravnine, jubilejne nagrade, prehrano, prevoze delavcev na delo ter regres za letni dopust, ki jih Družba obračunava v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo ter pogodbo o zaposlitvi. Dodatno se prikazujejo stroški pokojninskega zavarovanja, stroški socialnih zavarovanj in drugi stroški dela. Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje je za zaposlene urejeno v okviru kolektivnega pokojninskega zavarovanja pri izvajalcu pokojninskega načrta, ki je odobren in vpisan v poseben register.

Obračunanim stroškom dela ustrezajo z njimi povezani kratkoročni dolgovi, dokler se ne poravnajo. Obveznosti za plače se prikazujejo kot obveznosti do posameznih zaposlencev v znesku čistih plač in kot odtegnjene obveznosti za dajatve, vštete v njihovih kosmatih plačah. Dodatno se prikazujejo stroški pokojninskega zavarovanja, stroški socialnih zavarovanj in drugi stroški dela. Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje je za zaposlene urejeno v okviru kolektivnega pokojninskega zavarovanja pri izvajalcu pokojninskega načrta, ki je odobren in vpisan v poseben register po predpisih, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z znižanjem vrednosti sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti. Odhodki se torej pripoznajo hkrati s pripoznavanjem zmanjšanja sredstev oziroma povečanja dolgov.

Poslovni odhodki se pripoznajo, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje, oziroma ko je trgovsko blago prodano. Stroški, ki se ne morejo zadrževati v zalogah proizvodov in nedokončani proizvodnji, so ob svojem nastanku že pripoznani kot poslovni odhodki. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pripoznajo, ko je opravljeno ustrezno prevrednotenje.

Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo pozitivne tečajne razlike, finančne prihodke iz deležev, finančne prihodke iz danih posojil in finančne prihodke iz poslovnih terjatev. Finančni prihodki so prihodki od naložbenja. Pojavljajo se v zvezi z nekratkoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami pa tudi v zvezi s terjatvami. Prihodki od dividend se pripoznavajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila. Prihodki iz obresti se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere.

Finančni odhodki zajemajo odhodke od obresti, negativne tečajne razlike in ostalo. Finančni odhodki od obresti se obračunavajo po metodi efektivne obrestne mere. Oslabitve finančnih naložb nastanejo na osnovi slabitev nekratkoročnih in kratkoročnih finančnih naložb.

Družba ima velik del svojih nabavnih in prodajnih tokov v tujini v različnih valutah. Zaradi tega se pojavljajo tečajne razlike, ki jih je Družba obračunala 31. decembra 2023 in jih ustrezno zabeležila v svojih poslovnih knjigah. Pozitivne tečajne razlike so evidentirane kot finančni prihodki.

Davek iz dobička in odloženi davki

Davek iz dobička oziroma izgube poslovnega leta vključuje odmerjeni in odloženi davek. Davek iz dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajo začasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti za potrebe finančnega poročanja ter vrednostmi za potrebe davčnega poročanja. Pri tem so izvzete naslednje začasne razlike: začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti v poslu, kjer gre za poslovne združitve in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček, ter razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti višini, za katero obstaja verjetnost, da ne bo popravljena v predvidljivi prihodnosti. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povračila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, veljavnih na dan poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na voljo prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Odložena obveznost za davek se oblikuje ob prevrednotenju sredstev z nabavne na pošteno vrednost. Razlika med knjigovodskim zneskom prevrednotenega (revaloriziranega) sredstva in njegovo davčno osnovo je začasna razlika in povzroči odloženo obveznost za davek.

Družba pobota odložene terjatve in obveznosti za davek, če ima zakonsko izvršljivo pravico pobotati pripoznane odmerjene terjatve in obveznosti za davek, in če se nanašajo na davek iz dobička, ki pripada isti davčni oblasti v zvezi z isto obdavčljivo enoto ali različnimi obdavčljivimi enotami, ki nameravajo bodisi poravnati odmerjene obveznosti za davek in terjatve za davek z razliko bodisi hkrati povrniti terjatve in poravnati obveznosti.

Poročanje po odsekih

Družba nima poslovnih odsekov.

Izkaz denarnih tokov

Oblika izkaza denarnih tokov, izbranega za družbo, je sestavljena po posredni metodi.

Izkaz denarnih tokov prikazuje vpliv pritokov in odtokov na stanje denarnih sredstev v obračunskem obdobju. Sestavljen je na podlagi postavk v izkazu finančnega položaja in izkazu poslovnega izida ter njihove dodatne obdelave in pojasnjuje vpliv notranjega financiranja, investiranja, definciranja in dezinvestiranja na spremembo stanj denarnih sredstev od začetka do konca obračunskega obdobja. Družba obravnava med denarnimi sredstvi in njihovimi ustrezniki poleg stanja na transakcijskih računih tudi bančne depozite.

Izdani standardi, ki še niso postali veljavni in jih Družba ni predčasno sprejela

- **MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov: Razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne (spremembe).**

Spremembe veljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom, in jih je treba skladno z MRS 8 uvesti za nazaj. Cilj sprememb je pojasniti načela iz MRS 1 za razvrstitev obveznosti kot kratkoročnih ali nekratkoročnih. Spremembe pojasnjujejo pomen pravice do odložitve poravnave, zahteve, da ta pravica obstaja ob koncu obdobja poročanja, da namen upravljanja ne vpliva na razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne, da možnosti nasprotni stranke, ki bi lahko privedle do poravnave s prenosom lastnih kapitalskih instrumentov subjekta, ne vplivajo na razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne. Spremembe tudi določajo, da bodo na razvrstitev obveznosti vplivale samo zaveze, ki jih mora subjekt izpolniti na datum poročanja ali pred njim. Dodatna razkritja se zahtevajo tudi za nekratkoročne obveznosti iz naslova posojilnih aranžmajev, za katere veljajo zaveze, ki jih je treba izpolniti v 12 mesecih po obdobju poročanja

Družba pregleduje vpliv dopolnitev standarda in jih bo upoštevala ob njihovi uveljavitvi.

- **MSRP 16 Najemi: Obveznost iz najema pri prodaji in povratnem najemu (spremembe).**

Spremembe veljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom. Namen sprememb je izboljšati zahteve, ki jih prodajalec – najemnik uporablja pri merjenju obveznosti iz najema pri poslih prodaje in povratnega najema iz MSRP 16, hkrati pa se s tem ne spreminja obračunavanje najemov, ki niso povezani s prodajo in povratnim najemom. Prodajalec – najemnik predvsem določi »plačila najemnin« ali »popravljenplačila najemnin«, tako da prodajalec – najemnik ne bi pripoznal nobenega zneska dobička ali izgube, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo ohrani. Z uporabo teh zahtev se prodajalcu – najemniku v poslovnem izidu ne prepreči pripoznanja dobička ali izgube v zvezi z delno ali popolno prekinitvijo najema. Prodajalec – najemnik skladno z MRS 8 uporablja spremembo za nazaj za posle prodaje in povratnega najema, sklenjene po datumu začetne uporabe, pri čemer je to začetek letnega obdobja poročanja, v katerem je subjekt prvič uporabil MSRP 16.

Družba ne pričakuje, da bodo navedene dopolnitve vplivale na njene konsolidirane računovodske izkaze.

- **MRS 7 Izkaz denarnih tokov in MSRP 7 Razkritje finančnih instrumentov – Dogovori o financiranju dobaviteljev (spremembe).**

Spremembe veljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom. Spremembe dopolnjujejo zahteve iz MSRP in zahtevajo, da podjetje razkrije pogoje dogovorov o financiranju dobaviteljev. Poleg tega morajo podjetja na začetku in koncu poročevalskega obdobja razkriti knjigovodske vrednosti finančnih obveznosti iz dogovorov o financiranju dobaviteljev in postavke, v katerih so te obveznosti predstavljene, ter knjigovodske vrednosti finančnih obveznosti in postavk, za katere so ponudniki financiranja že poravnali ustrezne poslovne obveznosti. Podjetja morajo razkriti tudi vrsto in učinek nendenarnih sprememb knjigovodskih vrednosti finančnih obveznosti iz dogovorov o financiranju dobaviteljev, zaradi katerih knjigovodske vrednosti finančnih obveznosti niso primerljive. Poleg tega spremembe zahtevajo, da podjetje na začetku in koncu obdobja poročanja razkrije razpon datumov plačil za finančne obveznosti do ponudnikov financiranja in za primerljive poslovne obveznosti, ki niso del teh dogovorov. Evropska unija teh sprememb še ni potrdila.

Družba ne pričakuje, da bodo navedene dopolnitve vplivale na njene konsolidirane računovodske izkaze.

- **MRS 21 Vplivi sprememb deviznih tečajev: Nezmožnost menjave (spremembe).**

Spremembe veljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2025 ali pozneje, pri čemer je dovoljena uporaba pred tem datumom. Spremembe določajo, kako naj subjekt oceni, ali je valuto mogoče menjati, in kako naj v primeru nezmožnosti menjave določi promptni menjalni tečaj. Šteje se, da je valuto mogoče zamenjati v drugo valuto, če lahko podjetje drugo valuto pridobi v obdobju, v katerem je dopuščena običajna upravna zamuda, in s tržnim ali menjalnim mehanizmom, pri katerem bi ob menjavi valut nastale izvršljive pravice in obveznosti. Če valute ni mogoče zamenjati v drugo valuto, mora podjetje oceniti promptni menjalni tečaj na datum merjenja. Cilj podjetja pri ocenjevanju promptnega menjalnega tečaja je odražati tečaj, po katerem bi bil na datum merjenja izveden redni menjalni posel med udeleženci na trgu v prevladujočih gospodarskih razmerah. V spremembah je navedeno, da lahko podjetje uporabi opazovani menjalni tečaj brez prilagoditve vrednosti ali druge tehnike ocenjevanja. Evropska unija teh sprememb še ni potrdila.

Družba pregleduje vpliv dopolnitev standarda in jih bo upoštevala ob njihovi uveljavitvi.

- **Sprememba MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Prodaja ali prispevek sredstev med naložbenikom in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom**

Spremembe naslavljajo priznane neskladje med zahtevami MSRP 10 in tistimi iz MRS 28 pri obravnavanju prodaje ali prispevka sredstev med vlagateljem in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom. Glavna posledica sprememb je, da se celotni dobiček ali izguba pripozna, ko transakcija vključuje podjetje (ne glede na to, ali je nastanjeno v odvisnem podjetju ali ne). Delni dobiček ali izguba se pripozna, če transakcija vključuje sredstva, ki ne predstavljajo podjetja, tudi če so ta sredstva deponirana v odvisnem podjetju. Upravni odbor UOMRS je decembra 2015 odložil datum začetka veljavnosti te spremembe za nedoločen čas do zaključka svojega raziskovalnega projekta o kapitalski metodi. Evropska unija teh sprememb še ni potrdila.

Družba ne pričakuje, da bodo navedene dopolnitve vplivale na njene konsolidirane računovodske izkaze.

3.3.3. Obvladovanje finančnega tveganja

Družba ne uporablja finančnih instrumentov. Družba ocenjuje finančna tveganja v okviru naslednjih skupin:

- kreditno tveganje,
- likvidnostno tveganje,
- tržno tveganje,
- valutno tveganje in
- tveganje spremembe obrestne mere.

Ta točka obravnava družbo in njeno izpostavljenost posameznim omenjenim tveganjem, njene cilje, usmeritve in postopke za merjenje in obvladovanje tveganj ter njeno ravnanje s kapitalom. Druga kvantitativna razkritja so zajeta v nadaljevanju pojasnil k računovodskim izkazom.

Poslovodstvo je v celoti odgovorno za vzpostavitev sistema upravljanja s tveganji v Družbi. Znotraj finančnega in računovodskega oddelka se spremlja in upravlja s tveganji. Direktor financ sproti poroča poslovodstvu o izvajanju dejavnosti.

Usmeritve za upravljanje s tveganji so oblikovane za opredelitev in analize tveganj, katerim je Družba izpostavljena. Na podlagi tega se določijo ustrezne omejitve in kontrole ter spremljajo tveganja in upoštevanje vzpostavljenih omejitev. Usmeritve in sistemi upravljanja s tveganji se redno preverjajo in tako sproti posredujejo informacije o spremenjenih tržnih razmerah ter izpostavljenosti Družbe tveganjem. Tako z izobraževanjem kot tudi s standardi in postopki upravljanja s tveganji si Družba prizadeva razviti disciplinirano in konstruktivno okolje, v katerem se vsi zaposleni zavedajo svoje vloge in svojih obveznosti.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da bo Družba utrpela finančno izgubo, če stranka ali pogodbenica, vključena v pogodbo o finančnem instrumentu, ne bo izpolnila pogodbenih obveznosti. Kreditno tveganje nastane predvsem iz terjatev družbe do strank in naložbenih vrednostnic.

Poslovne in druge terjatve

Izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju je odvisna zlasti od značilnosti posameznih strank. Z geografskega vidika koncentracija kreditnega tveganja ne obstaja.

Oddelek za finance in računovodstvo oblikuje, poslovodstvo pa potrdi kreditno politiko, v skladu s katero se za vsako novo stranko izvede analiza njene kreditne sposobnosti, preden ji Družba ponudi standardne pogoje plačila in dobave. Pregled zajema zunanje ocene, če obstajajo, v nekaterih primerih pa tudi reference banke. Nabavne omejitve, ki se določijo v obliki najvišjega odprtega zneska, ki ni predmet potrditve, se vzpostavijo za vsako stranko posebej in te omejitve se redno preverjajo. Poslovanje družbe s stranko, ki ne izpolnjuje norme kreditne sposobnosti, poteka na osnovi predplačil ali ustreznih instrumentov zavarovanja plačil.

Družba oblikuje slabitve, ki predstavljajo višino ocenjenih izgub iz poslovnih in drugih terjatev ter naložb. Glavna elementa tega popravka sta posebni del izgube, ki se nanaša na posamezna pomembna tveganja, in skupni del izgube, ki se oblikuje za družbe podobnih sredstev zaradi izgub, ki so nastale, a še niso opredeljene. Popravek za skupni znesek izgube se določi ob upoštevanju podatkov iz preteklosti, ki se nanašajo na statistiko plačila podobnih finančnih sredstev.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da Družba ne bo zmožna poravnati svojih finančnih obveznosti ob njihovi dospelosti. Likvidnostna tveganja obvladujemo z načrtovanjem denarnih tokov, s spremljanjem odklikov od realizacije in s sprejemanjem korektivnih ukrepov. Proces kontinuirano poteka na letnem, mesečnem, tedenskem in dnevnem nivoju.

Valutno tveganje

Družba je izpostavljena valutnemu tveganju na prodajnem, nabavnem in posojilnem področju, in sicer pri poslih v valutah, ki niso funkcijske valute družb v Družbi. Valute, v katerih Družba največ posluje, so EUR in USD, v manjšem obsegu tudi PLN, GBP in CHF.

Na vseh trgih poskušamo izpostavljenost zmanjšati z integriranjem tečaja v razliko v ceni, z naravnim varovanjem, torej uravnavanjem prodaje in nabave, in s terminsko čim bolj optimalnim valutnim pokrivanjem prilivov z odlivi.

Tržno tveganje

Tržno tveganje je tveganje, da bodo spremembe v tržnih cenah, kot so devizni tečaji, obrestne mere in lastniški instrumenti, vplivale na prihodke družbe ali na vrednost finančnih instrumentov. Cilj obvladovanja tržnega tveganja sta obvladovanje in nadzor nad izpostavljenostjo tržnim tveganjem v razumnih mejah ob hkratni optimizaciji dobička.

Tveganje spremembe obrestne mere

Kar zadeva obrestno tveganje imamo dve posojili vezani na EURIBOR in smo v tem delu izpostavljeni morebitnemu višanju obrestnih mer, vendar glede na višino posojila (izvajamo tudi simulacije na bilanci stanja z vidika absorpcije financiranja v povezavi s spremembami obrestnih mer) to ne pomeni znatnega poslovnega tveganja.

3.3.4. Pojasnila k izkazu poslovnega izida

3.3.4.1. Čisti prihodki od prodaje

v EUR	2023	2022
Prihodki od prodaje blaga	19.165.548	21.462.887
Prihodki od prodaje proizvodov	136.091.469	132.273.393
Prihodki od prodaje storitev	8.727.327	2.240.758
Ostali prihodki	45.771	7.200
Skupaj	164.030.116	155.984.238

Prihodki od prodaje po programih v %

	2023	2022
Sistemiški pametni števeci	53 %	56 %
Lean števeci	16 %	8 %
Enostavni gospodinjski števeci	4 %	5 %
Industrijski števeci	8 %	13 %
Rezervni in sestavni deli namenjeni za preprodajo	11 %	13 %
Programska oprema in ostale storitve	6 %	3 %
Toplotni števeci	1 %	1 %
Vodomeri	manj kot 1 %	manj kot 1 %
Skupaj	100 %	100 %

Prihodki po trgih

v EUR	2023	2022
Prihodki od prodaje na domačem trgu	9.015.831	8.172.623
Prihodki od prodaje v EU	77.651.790	59.747.779
Prihodki od prodaje v tujino - ostalo	77.362.495	88.063.835
Skupaj	164.030.116	155.984.238

Prihodki od prodaje izhajajo iz pogodb s kupci o prodaji blaga in storitev.

3.3.4.2. Stroški po naravnih vrstah

v EUR	2023	2022
Nabavna vrednost prodanega blaga	16.400.497	20.224.452
Stroški materiala	97.498.196	81.811.645
Stroški storitev in drugi stroški	21.590.689	22.957.910
Sprememba vrednosti zalog	(331.854)	(620.790)
Stroški amortizacije	5.436.099	5.366.752
Neopredmetena dolgoročna sredstva	1.551.477	1.587.320
Opredmetena osnovna sredstva	3.884.622	3.779.432
Stroški dela	24.428.755	23.614.769
Bruto plače in nadomestila	18.041.614	17.499.232
Stroški pokojninskih zavarovanj	1.927.199	1.857.683
Stroški drugih socialnih zavarovanj	1.312.298	1.256.073
Ostali stroški dela	3.147.644	3.001.780
Skupaj	165.022.383	153.354.738

Družba je imela na dan 31. decembra 2023 671 zaposlenih (694 zaposlenih na dan 31. decembra 2022).

Glavnino stroškov storitev in drugih stroškov predstavljajo stroški vzdrževanja, logistični stroški in stroški intelektualnih storitev.

Ostali stroški dela vključujejo regres za letni dopust, stroške prevoza na delo, stroške prehrane med delom, stroške odpravnin in jubilejnih nagrad.

Prispevek za dodatno pokojninsko zavarovanje je znašal v letu 2023 312.490 evrov (v letu 2022 335.178 evrov).

3.3.4.3. Drugi poslovni prihodki

v EUR	2023	2022
Prihodki od subvencij in donacij	441.503	171.193
Odprava rezervacij	3.727.938	649.158
Plačane terjatve, slabljene v preteklih letih	871.959	1.695.142
Plačane terjatve, dokončno odpisane v preteklih letih	0	304.144
Dobički od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev	3.956	35.607
Ostali poslovni prihodki	22.706	267.376
Skupaj	5.068.061	3.122.620

3.3.4.4. Drugi poslovni odhodki

v EUR	2023	2022
Slabitve terjatev	1.748.879	1.431.294
Oblikovanje rezervacij	0	447.766
Izgube od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev	302	1.171
Ostali poslovni odhodki	10.704	1.022
Skupaj	1.759.884	1.881.253

3.3.4.5. Finančni prihodki

v EUR	2023	2022
Prihodki od obresti	251.428	110.376
Pozitivne neto tečajne razlike	262.489	0
Ostalo	41	750
Skupaj	513.958	111.126

3.3.4.6. Finančni odhodki

v EUR	2023	2022
Odhodki od obresti	734.777	49.584
Oslabitev finančnih naložb	0	1.023
Negativne neto tečajne razlike	0	224.779
Ostalo	210.570	18.670
Skupaj	945.348	294.056

Slabitev finančnih naložb predstavljajo slabitve naložb v odvisne družbe in slabitev posojil, danim odvisnim družbam.

3.3.4.7. Davek od dohodka

Davek od dohodkov pravnih oseb se obračunava na temelju prihodkov in odhodkov, ki so vključeni v izkaz poslovnega izida v skladu z veljavno zakonodajo. Čisti poslovni izid leta 2023 je pozitiven.

Prikaz učinkovne stopnje davka od dohodka družbe:

v EUR	2023	2022
Bruto poslovni izid pred obdavčitvijo	1.884.519	3.687.937
Davčna stopnja	19%	19%
Davek po veljavni davčni stopnji	358.059	700.708
Učinki na davčno osnovo:	(358.059)	(700.708)
Učinek davčno nepriznanih stroškov	403.478	321.695
Učinek neobdavčenih prihodkov	(507.337)	(432.428)
Učinek povečanja davčne osnove	85.108	38.255
Učinek davčne olajšave uporabljene v davčnem obdobju	(339.308)	(628.230)
Davčna obveznost	125.544	282.791
Odložene terjatve za davek preko izkaza poslovnega izida	0	(163.165)
Efektivna davčna stopnja	6,66%	7,67%

3.3.5. Pojasnila k izkazu finančnega položaja

3.3.5.1. Nepremičnine, naprave in oprema

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Zemljišča	4.974.632	4.974.632
Zgradbe	17.981.201	18.682.297
Oprema	7.004.747	6.927.411
Oprema v pridobivanju	1.716.703	1.329.184
Skupaj opredmetena osnovna sredstva	31.677.284	31.913.524

Največje investicije v letu 2023 so bile investicije v proizvodno opremo.

V skladu z računovodskimi usmeritvami Družba enkrat letno preverja, ali obstajajo indikatorji slabitve nepremičnin, pošteno vrednost pa oceni vsake tri leta. Nepremičnine so bile zadnjič ocenjene s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti 31. decembra 2022. Pri oceni vrednosti je ocenjevalec vrednosti uporabil način tržnih primerjav in na donosu zasnovani način (metoda kapitalizacije donosa). V letu 2023 je Družba pri poslovanju uporabljala vse razpoložljive nepremičnine. Izkoriščenost teh je bila v letu 2023 na enaki ravni kot v letu 2022. Glede na pozitivne trende na trgu nepremičnin za industrijsko rabo v letu 2023 poslovodstvo ocenjuje, da se poštene vrednosti nepremičnin do 31. decembra 2023 niso pomembno spremenile v primerjavi z ocenjenimi vrednosti iz leta 2022.

Tehnike vrednotenja in uporabljene predpostavke

Lokacija	Vrsta sredstev	Uporabljena metoda vrednotenja	Uporabljene predpostavke
Kranj	zemljišča	način tržnih primerjav	Ocena poštene vrednosti zemljišča v višini 136 EUR/m ² je bila ocenjena ob upoštevanju predpostavk, da je zemljišče prsto vseh zgradb, da je za zemljišče že plačan komunalni prispevek ter da je obstoječa raba tudi najgospodarnejša raba zemljišča. Pri določanju poštene vrednosti so bili upoštevani 2,5-odstotni stroški prodaje. Razpon cen primerljivih tržnih transakcij za nakup zemljišč, prilagojenih za primerljivost, ki so bila upoštevana v oceni, je znašal od 85 do 109 EUR/m ² .
Kranj	zgradbe	na donosu zasnovani način	Ocena poštene vrednosti zgradb je bila podana na podlagi aktualnih sklenjenih najemih za skladiščne in industrijske ter pisarniške prostore, ki se gibljejo od 1,4 do 8,7 EUR/m ² , s povprečjem 3,9 EUR/m ² za skladiščne in industrijske prostore in 5,0 do 15,0 EUR/m ² za pisarniške prostore. Mera kapitalizacije, uporabljena pri izračunu, znaša 7,70 % za pisarniške prostore ter 8,65 % za skladišče in industrijske prostore. Pri izračunu se je upoštevala 10-odstotna prilagoditev za nezasedenost/neizterljivost, za obnovljen objekt 5 % in za objekt na slabši lokaciji 15 %, ter 5 EUR/m ² nadomestitvene rezerve ter 0,3 % za stroške zavarovanja.

Vrednotenje po modelu nabavne vrednosti

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Zemljišča	1.090.496	1.090.496
Zgradbe	8.559.271	7.846.190

Tabela gibanja nepremičnin, naprav in opreme za leto 2023

v EUR	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in ostala sredstva	Ostala oprema	Sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. januarja 2023	4.974.632	28.309.637	59.423.176	1.337.714	2.328.322	96.373.481
Nabave	0	0	0	0	3.648.784	3.648.784
Aktivacije	0	1.120.095	3.107.845	32.462	(4.260.402)	0
Odtujitve	0	0	(4.726.370)	(66.338)		(4.792.708)
Stanje 31. decembra 2023	4.974.632	29.429.732	57.804.650	1.303.839	1.716.703	95.229.556
Popravek vrednosti						
Stanje 1. januarja 2023	0	10.626.478	52.495.765	1.337.714	0	64.459.957
Amortizacija	0	822.054	3.030.106	32.462	0	3.884.622
Odtujitve	0	0	(4.725.968)	(66.338)	0	(4.792.306)
Stanje 31. decembra 2023	0	11.448.531	50.799.903	1.303.839	0	63.552.273
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. januarja 2023	4.974.632	17.683.159	6.927.411	0	2.328.322	31.913.523
Stanje 31. decembra 2023	4.974.632	17.981.201	7.004.747	0	1.716.703	31.677.284

V letu 2014 je Družba spremenila računovodsko usmeritev izkazovanja nepremičnin iz nabavne na pošteno vrednost. Če navedene spremembe računovodske usmeritve ne bi bilo in bi Družba nepremičnine še vedno izkazovala po modelu nabavne vrednosti, bi knjigovodska vrednost zemljišč na dan 31. decembra 2023 znašala 1.090.496 evrov (v letu 2022 1.090.496 evrov), knjigovodska vrednost zgradb pa 8.559.271 evrov (v letu 2022 7.846.190 evrov).

Sredstva niso zastavljena.

Družba je imela na dan 31. decembra 2023 za 277.720 evrov (na dan 31. decembra 2022 za 660.772 evrov) obveznosti do dobaviteljev za opredmetena osnovna sredstva.

Neodpisana vrednost sredstev v finančnem najemu je znašala na dan 31. decembra 2023 113.450 evrov (na 31. decembra 2022 89.152 evrov).

Na dan 31. decembra 2023 je stanje odloženih obveznosti za davek iz naslova prevrednotenja nepremičnin znašalo 2.326.688 evrov (na dan 31. decembra 2022 2.406.274 evrov).

Nabavna vrednost v celoti amortiziranih opredmetenih osnovnih sredstev, ki so bila še vedno v uporabi, je na dan 31. decembra 2023 znašala 43.269.715 evrov (na dan 31. decembra 2022 45.022.192 evrov).

Znesek pogodbenih obveznosti za osnovna sredstva, naročena v letu 2023 in dobavljena v letu 2024, je na dan 31. decembra 2023 znašal 29.800, evrov (na dan 31. decembra 2022 131.806 evrov).

Tabela gibanja nepremičnin, naprav in opreme za leto 2022

v EUR	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in ostala sredstva	Ostala oprema	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. januarja 2022	4.527.176	25.773.885	58.339.228	1.379.089	1.200.753	91.220.131
Nabave	0	0	0	0	3.820.703	3.820.703
Prenos v uporabo	0	1.152.889	2.491.203	48.180	(3.692.272)	0
Odtujitve	0	0	(1.407.256)	(89.555)	0	(1.496.810)
Prevrednotenje po modelu poštene vrednosti	447.456	2.382.001	0	0	0	2.829.457
Stanje 31. decembra 2022	4.974.632	29.308.774	59.423.176	1.337.714	1.329.184	96.373.481
Popravek vrednosti						
Stanje 1. januarja 2022	0	9.946.380	50.844.373	1.379.089	0	62.169.841
Amortizacija	0	680.098	3.051.216	48.180	0	3.779.494
Odtujitve	0	0	(1.399.824)	(89.555)	0	(1.489.379)
Stanje 31. decembra 2022	0	10.626.477	52.495.765	1.337.714	0	64.459.957
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. januarja 2022	4.527.176	15.827.505	7.494.856	0	1.200.753	29.050.289
Stanje 31. decembra 2022	4.974.632	18.682.297	6.927.411	0	1.329.184	31.913.524

3.3.5.2. Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva sestavljajo:

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Druga neopredmetena sredstva	3.603.864	3.799.094
Dolgoročno odloženi stroški	2.912.132	2.523.606
Skupaj	6.515.996	6.322.700

Druga neopredmetena sredstva zajemajo usredstvene razvojne projekte in računalniške programe, ki omogočajo informatizirano poslovanje družbe in usredstvenje razvojnih projektov. Življenjske dobe neopredmetenih sredstev so končne. Družba ima neomejene pravice na neopredmetenih sredstvih.

Neopredmetena sredstva niso obremenjena z zastavami oziroma drugimi pravnimi omejitvami. Na dan 31. decembra 2023 ima Družba za 95.218 evrov (na dan 31. decembra 2022 za 88.111 evrov) obveznosti do dobaviteljev za neopredmetena sredstva.

Tabela gibanja drugih neopredmetenih sredstev za leto 2023

v EUR	Druga neopredmetena sredstva	Usredstvenje stroškov dela na R&R projektih	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost				
Stanje 1. januarja 2023	5.209.782	10.340.113	125.237	15.675.131
Nabave	0	0	1.356.248	1.356.248
Aktivacije	280.738	11.968	(292.705)	0
Odtujitve	(504)	0	0	(504)
Stanje 31. decembra 2023	5.490.016	10.352.080	1.188.779	17.030.875
Popravek vrednosti				
Stanje 1. januarja 2023	4.165.371	7.710.666	0	11.876.037
Amortizacija	318.198	1.233.279	0	1.551.477
Odtujitve	(504)	0	0	(504)
Stanje 31. decembra 2023	4.483.066	8.943.945	0	13.427.011
Neodpisana vrednost				
Stanje 1. januarja 2023	1.044.411	2.629.446	125.237	3.799.094
Stanje 31. decembra 2023	1.006.950	1.408.135	1.188.779	3.603.864

Tabela gibanja drugih neopredmetenih sredstev za leto 2022

v EUR	Druga neopredmetena sredstva	Usredstvenje stroškov dela na R&R projektih	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost				
Stanje 1. januarja 2022	5.063.101	8.803.724	1.638.765	15.505.590
Nabave	0	0	249.319	249.319
Aktivacije	226.459	1.536.388	(1.762.847)	0
Odtujitve	(79.778)	0	0	(79.778)
Stanje 31. decembra 2022	5.209.782	10.340.113	125.237	15.675.131
Popravek vrednosti				
Stanje 1. januarja 2022	3.972.045	6.396.449	0	10.368.495
Amortizacija	273.103	1.314.217	0	1.587.320
Odtujitve	(79.778)	0	0	(79.778)
Stanje 31. decembra 2022	4.165.371	7.710.666	0	11.876.037
Neodpisana vrednost				
Stanje 1. januarja 2022	1.091.055	2.407.275	1.638.765	5.137.096
Stanje 31. decembra 2022	1.044.411	2.629.446	125.237	3.799.094

3.3.5.3. Dolgoročne finančne naložbe

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Finančne naložbe v odvisne družbe*	1.052.384	1.052.300
Finančne naložbe v pridružene družbe*	997.509	997.509
Dana posojila odvisnim družbam*	598.591	592.154
Druge finančne naložbe	8.102	8.375
Skupaj	2.656.586	2.650.338

* Pojasnilo št. 3.3.5.17.: Drugih podatkov glede odvisnih družb zaradi nepomembnosti le-teh ne razkrivamo.

Obrestne mere med povezanimi osebami so določene na podlagi Pravilnika o priznani obrestni meri. Obrestna mera danih posojil znaša med 0,50 % in 1,73 %.

Finančne naložbe v odvisne in pridružene družbe

Podatke o finančnih naložbah v odvisne družbe in deležu lastništva na dan 31. decembra 2023 in 31. decembra 2022 prikazuje spodnja tabela:

Naziv odvisne družbe	Država	Lastniški delež 31. decembra 2023	Lastniški delež 31. decembra 2022
Iskraemeco Energy Services AG	Nemčija	100 %	100 %
Iskraemeco Nordic AB	Švedska	100 %	100 %
Iskraemeco (UK) Ltd.	Velika Britanija	100 %	100 %
Iskraemeco Benelux NV	Belgija	100 %	100 %
Iskraemeco Schweiz AG	Švica	100 %	100 %
Iskraemeco Nederlands BV	Nizozemska	85 %	85 %
Vulcano S.A.	Liechtenstein	100 %	100 %
Data 2050, d.o.o.	Slovenija	100 %	100 %
Iskraemeco Smart Energy d.o.o.	Srbija	100 %	/
Iskraemeco Kosovo, d.o.o.	Kosovo	100 %	100 %
Iskraemeco France s.a.s.	Francija	100 %	100 %
Iskraemeco TRK Ltd.	Turčija	100 %	100 %
Iskraemeco BH d. o. o.*	Bosna in Hercegovina	/	100 %
Iskraemeco Facility Services d. o. o.	Slovenija	100 %	/
Iskraemeco S.R.L. (Italy)	Italija	100 %	/
Iskraemeco Smart Metering Solutions	Avstrija	100 %	/
Iskraemeco SP. z. o. o.	Poljska	100 %	/

* Družba Iskraemeco BH d.o.o. Sarajevo je bila v letu 2023 ukinjena.

Podatke o knjigovodski vrednosti naložb v odvisne družbe in knjigovodski vrednosti kapitalov odvisnih družb na dan 31. decembra ter podatke o poslovnih izidih odvisnih družb v letu 2023 prikazuje spodnja tabela:

Naziv odvisne družbe	Knjigovodska vrednost naložbe 31. decembra 2023	Kapital odv. družbe 31. decembra 2023	Poslovni izid odv. družbe leta 2023
Iskraemeco Energy Services AG	75.122	139.622	33.200
Iskraemeco Nordic AB	0	64.785	5.412
Iskraemeco (UK) Ltd.	599.413	659.866	(70.506)
Iskraemeco Benelux nv	175.006	207.296	87.649
Iskraemeco Schweiz AG	0	(203.716)	(149.620)
Iskraemeco Nederlands BV	4.250	897.510	59.176
Vulcano S.A.	0	1.633.458	(23.380)
Data 2050, d. o. o.	7.500	20.606	931
Iskraemeco Smart Energy d.o.o.	860	(8.272)	(6.843)
Iskraemeco Kosovo, d. o. o.	1.000	0	0
Iskraemeco France s. a. s.	55.000	(19.612)	(12.849)
Iskraemeco TRK Ltd.	3.080	(83.741)	(33.365)
Iskraemeco Facility Services d. o. o.	85.000	43.085	(15.557)
Iskraemeco S.R.L. (Italy)	10.000	(333.740)	17.735
Iskraemeco Smart Metering Solutions	35.000	(345.923)	32.290
Iskraemeco SP. z. o. o.	173.651	(170.385)	1.204

* Družba Iskraemeco BH d.o.o. Sarajevo je bila v letu 2023 ukinjena.

Družba je 31. decembra 2023 izkazovala finančne naložbe v naslednja pridružena podjetja:

Naziv pridružene družbe	Država	Lastniški delež 31. decembra 2023	Lastniški delež 31. decembra 2022
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	Malezija	30,00 %	30,00 %
Elektrokontrol, d. o. o.	Bosna in Hercegovina	42,86 %	42,86 %
Iskraemeco Sarajevo, d. o. o.	Bosna in Hercegovina	42,90 %	42,90 %
Namaste d. o. o.	Slovenija	/	/

Podatke o knjigovodski vrednosti naložb v pridružene družbe in knjigovodski vrednosti kapitalov pridruženih družb na dan 31. decembra 2023 prikazuje spodnja tabela:

Naziv pridružene družbe	Knjigovodska vrednost naložbe na 31. december 2023	Knjigovodska vrednost naložbe na 31. december 2022	Kapital pridr. družbe na 31. december 2023	Kapital pridr. družbe na 31. december 2022
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	0	0	76.333	(516.969)
Elektrokontrol, d. o. o.	0	0	42.616	44.243
Iskraemeco Sarajevo, d. o. o.	1.495.876	997.509	1.524.473	1.479.998
Namaste	500	500	/	/
Skupaj	1.496.376	998.009	1.643.422	1.007.272

Poslovni izid družbe Iskraemeco Sarajevo, d. o. o., je v letu 2023 znašal 103.671 evrov (v letu 2022 189.115 evrov). Pripadajoči delež dobička je v letu 2023 znašal 44.475 EUR (v letu 2022 81.130 evrov). Kapital družbe Iskraemeco Sarajevo je 31. decembra 2023 znašal 3.553.549 evrov (31. decembra 2022 3.449.879 evrov). Pripadajoči delež kapitala je na dan 31. decembra 2023 znašal 1.524.473 evrov (31. decembra 2022 1.479.998 EUR).

Spremembe naložb v odvisne in pridružene družbe

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	2.050.309	1.972.491
Nova vlaganja	0	78.860
Prodaja	0	0
Slabitev in odpis	0	(1.023)
Tečajne razlike	(416)	(20)
Stanje 31. decembra	2.049.893	2.050.309

Druge naložbe

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	8.375	7.917
Pridobitve	0	0
Odprava	0	0
Tečajne razlike	(274)	459
Stanje 31. decembra	8.102	8.375

3.3.5.4. Odložene terjatve za davek

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Odložene obveznosti za davek	6.537.396	6.537.396
Odložene terjatve za davek	(2.326.688)	(2.406.275)
Neto odložene terjatve za davek	4.210.708	4.131.121

Za leto 2023 je Družba znižala davčno osnovo do maksimalno dovoljene višine, vendar vseh olajšav, ki so zapadle 31. decembra 2023, ni porabila. Z nastalimi stroški za raziskave in razvoj ter za investicije v letu 2023 smo pridobili nove olajšave. Izračunane terjatve za odložene davke za leto 2023 so višje kot konec leta 2022. Družba presoja olajšave znotraj zakonsko določenih zapadlosti – olajšave iz naslova raziskav in razvoja ter investicij znotraj verjetnosti uporabe v dobi petih let, olajšave iz naslova preteklih izgub pa brez zapadlosti.

Osnova za izračun odloženih terjatev za davek

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Nekoriščene davčne izgube	6.697.446	6.697.446
Olajšave za investiranje	5.871.967	5.409.862
Olajšave za vlaganje v razvoj in raziskave	28.590.753	22.300.041
Skupaj davčne olajšave	41.160.165	34.407.349

Neizkoriščene davčne izgube so izgube iz leta 2011. Neizkoriščene davčne olajšave se nanašajo na olajšavo za vlaganje v raziskave in razvoj ter olajšavo za investiranje. Na dan 31. decembra 2023 je Družba izkazovala terjatve za določeni davek v znesku, ki ga bo lahko v prihodnjih letih koristila, glede na višino pričakovani dobičkov. V kolikor bi Družba lahko koristila celotno vrednost pridobljenih davčnih olajšav do 31. decembra 2023, bi znašala terjatev za odloženi davek 9.005.236 evrov.

Neto odloženi davki

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Odložene terjatve za davek	6.537.396	6.537.396
Odložene obveznosti za davek	(2.326.688)	(2.406.275)
Neto odloženi davki	4.210.708	4.131.121

Gibanje terjatev za odložene davke

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	6.374.230	6.374.230
Oblikovanje	0	163.165
Odprava	0	0
Stanje 31. decembra	6.537.396	6.537.396

Gibanje obveznosti za odložene davke

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	(2.406.275)	(1.931.205)
Oblikovanje - prevrednotenje nepremičnin	0	(537.597)
Odprava - amortizacija	79.587	62.527
Stanje 31. decembra	(2.326.688)	(2.406.275)

Osnovo za odložene obveznosti za davek predstavlja vrednost prevrednotenja nepremičnin.

3.3.5.5. Zaloge

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Material	26.009.845	40.913.487
Nedokončana proizvodnja	5.972.971	4.869.777
Končani proizvodi	1.660.696	2.432.035
Blago za prodajo	210.080	1.652.759
Skupaj	33.853.591	49.868.059

Družba je imela na dan 31. decembra oblikovan popravek vrednosti zalog v znesku 8.600.000 evrov (na dan 31. decembra 2022 5.250.000 evrov).

Gibanje popravka vrednosti zalog

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	5.250.000	3.935.142
Oblikovanje	3.350.000	1.314.858
Odprava	0	0
Stanje 31. decembra	8.600.000	5.250.000

Popravek vrednosti zalog je na dan 31. decembra 2023 znašal 8.600.000 evrov (na dan 31. decembra 2022 je znašal 5.250.000 evrov). Glede na vrsto zalog je bil oblikovan za:

- zaloge materiala v vrednosti 7.025.575 evrov (na dan 31. decembra 2022 3.675.575 evrov),
- zaloge nedokončane proizvodnje v vrednosti 933.552 evrov (na dan 31. decembra 2022 933.552 evrov),
- zaloge dokončanih proizvodov in blaga za prodajo v vrednosti 640.873 evrov (na dan 31. decembra 2022 640.873 evrov).

Dodatno oblikovani popravek vrednost v letu 2023 temelji na strokovni presoji dobe uporabnosti materialov. Pri nekaterih materialih se je ta zaradi zunanjih naravnih in ekonomskih vplivov skrajšala, zaradi česar bodo posamezni materiali pred uporabo izgubili svojo primarno funkcionalnost. Ob visokih zalogah se je tveganje povezano z nezmožnostjo uporabe pri teh materialih močno povečalo.

Oblikovani popravek je v naslednjih vrednostih po kategorijah: material – 3.675.575 evrov (v letu 2022 2.360.717 evrov); nedokončana proizvodnja – 933.552 evrov (v letu 2022 33.552 evrov); končni proizvodi in blago za prodajo – 640.873 evrov (v letu 2022 640.873 evrov).

Zmanjšanje vrednosti zalog v letu 2023 je posledica izboljšanja razmer v dobavnih verigah in boljšega upravljanja z zalogami. Iztržljiva vrednost zalog je višja od knjigovodske vrednosti zalog. Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti družbe.

3.3.5.6. Finančne naložbe (kratkoročne)

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	3.064.450	390.000
Povečanje	2.835.460	3.478.516
Zmanjšanje	(806.079)	(804.066)
Stanje 31. decembra	5.093.831	3.064.450

Vsa posojila so dana povezanim osebam. Obrestne mere med povezanimi osebami so določene po Pravilniku o priznani obrestni meri.

3.3.5.7. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Terjatve do povezanih oseb*	17.791.461	20.371.500
Terjatve do drugih kupcev	33.638.217	27.719.962
Skupaj	51.429.678	48.091.462

*Pojasnilo št. 3.3.5.17.

Kratkoročne terjatve so izterljive. Pri problematičnih kupcih opravljamo storitve po plačanih avansih. Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini so preračunane po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na dan 31. december 2022. Učinki sprememb v vrski protivrednosti na dan izkaza finančnega položaja kot tečajne razlike povečujejo finančne prihodke oziroma finančne odhodke.

Kratkoročne poslovne terjatve v večini primerov niso posebej zavarovane. Le pri nekaterih poslovnih partnerjih, predvsem pri tistih iz neevropskih držav, jih zavarujemo z akreditivi oziroma bančnimi garancijami ali pa s prejetimi menicami in meničnimi izjavami, izdanimi na naslov Družbe. Proti tveganju neplačil se zavarujemo s postavljenimi prodajnimi limiti po poslovnih partnerjih in tekočim spremljanjem terjatev po starostnih skupinah. Pojasnilo glede starostne strukture je v pojasnilu 3.3.5.18.

Zastave terjatev za zavarovanje posojil Družba na dan 31. decembra 2023 ni izkazovala.

3.3.5.8. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Druge kratkoročne terjatve	1.416.593	1.238.382
Druge kratkoročne terjatve do povezanih oseb*	1.016	279.793
Dani avansi	1.862.116	2.359.815
Dani avansi do povezanih oseb*	10.752.543	6.037.646
Skupaj	14.032.268	9.915.635

*Pojasnilo št. 3.3.5.17.

Med drugimi terjatvami Družba na dan 31. decembra 2023 izkazuje terjatve za DDV v višini 989.850 evrov (31. decembra 2022 962.998 evrov).

3.3.5.9. Druga sredstva (kratkoročna)

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Kratkoročno odloženi stroški oziroma odhodki	1.118.988	1.077.320
Kratkoročno nezaračunani prihodki iz pogodb s kupci	0	0
Skupaj	1.118.988	1.077.320

Kratkoročno odloženi stroški so stroški zavarovanj, naročin in vzdrževanja. Kratkoročno nezaračunanih prihodkov na podlagi pogodb s kupci v letu 2023 niti v letu 2022 Družba ni izkazovala.

3.3.5.10. Denar in denarni ustrezniki

V EUR	31. december 2023	31. december 2022
Bančni računi (domača valuta)	1.392.965	2.810.762
Bančni računi (tuje valute)	2.012.356	3.459.908
Depoziti (nad 24 ur)	1.000.000	0
Denarna sredstva v blagajni	26.625	26.625
Skupaj	4.431.946	6.297.295

3.3.5.11. Vpoklicani kapital

Vrednost osnovnega kapitala je na dan 31. decembra 2023 znašala 15.833.572 evrov. Osnovni kapital je razdeljen na 379.429 navadnih delnic z nominalno vrednostjo 41,73 evrov. Glede na preteklo poročevalsko obdobje se vrednost osnovnega kapitala ni spremenila. Delnice so bile v celoti vplačane.

Vrednost čistega dobička na vplačano navadno delnico je na dan 31. decembra 2023 znašala 4,64 evra (na dan 31. decembra 2022 9,40 evra).

Rezerve za pošteno vrednost in sprememba odloženih davčnih obveznosti v povezavi s prevrednotenjem opredmetenih osnovnih sredstev

Rezerve za pošteno vrednost:

v EUR	Nepremičnine	Aktuarski dobički ali izgube	Skupaj
Stanje 1. januarja 2023	10.258.327	277.957	10.536.284
Prevrednotenje na pošteno vrednost	0	0	0
Amortizacija	(339.291)	(93.029)	(432.320)
Stanje 31. decembra 2023	9.919.036	184.928	10.103.964

v EUR	Nepremičnine	Aktuarski dobički ali izgube	Skupaj
Stanje 1. januarja 2022	8.233.031	25.033	8.258.064
Prevrednotenje na pošteno vrednost	2.291.860	0	2.291.860
Amortizacija	(266.564)	252.924	(13.640)
Stanje 31. decembra 2022	10.258.327	277.957	10.536.284

Odložene davčne obveznosti:

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	2.406.274	1.931.205
Prevrednotenje na pošteno vrednost	0	537.597
Prilagoditev	0	0
Amortizacija	(79.587)	(62.527)
Stanje 31. decembra	2.326.688	2.406.274

Predlog uporabe bilančnega dobička

Bilančni dobiček v višini 44.356.138 evra ostaja nerazporejen. O njegovi uporabi bo odločala skupščina.

Tabela bilančnega dobička po Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD)

v EUR	2023	2022
Rezerva iz dobička	0	0
Preneseni čisti poslovni izid iz preteklih let	44.005.297	39.983.197
Čisti poslovni izid tekočega leta	1.758,976	3.568.311
Zmanjšanje za znesek dolgoročno odloženih stroškov razvijanja na bilančni presečni dan	(1.408.135)	(2.629.446)
Bilančni dobiček	44.356.138	40.922.062

Izplačilo dividend

V letu 2023 Družba delničarjem ni izplačevala dividend.

3.3.5.12. Finančne obveznosti (dolgoročne)

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Posojila dobljena pri bankah	4.602.149	3.870.967
Druge dolgoročne finančne obveznosti	65.203	36.308
Skupaj	4.667.352	3.907.275

Družba se je v letu 2023 pri bankah dolgoročno zadolžila za 11.000.000 evrov (v letu 2022 za 3.870.967 evrov) z namenom financiranja povišanja obratnega kapitala.

Gibanje finančnih obveznosti (dolgoročne)

v EUR	2023	2023
Stanje 1. januarja	3.907.275	0
Povečanje	5.000.000	0
Prenos iz kratkoročnih finančnih obveznosti	28.895	5.036.308
Prenos na kratkoročne finančne obveznosti	(4.268.818)	(1.129.033)
Stanje 31. decembra	4.667.352	3.907.275

3.3.5.13. Rezervacije

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	2.750.022	2.667.271
Rezervacije za dana jamstva	2.486.980	6.220.101
Skupaj	5.237.003	8.887.372

Gibanje rezervacij

v EUR	Rezervacije za odpravnine in jubilejnih nagrade	Rezervacije za dana jamstva	Skupaj
Stanje 1. januarja 2022	2.983.018	6.442.140	9.425.159
Oblikovane med letom	146.012	447.766	593.778
Uporabljene med letom	(364.236)	(118.170)	(482.406)
Odprava	(97.523)	(551.635)	(649.158)
Stanje 31. decembra 2022	2.667.271	6.220.101	8.887.372
Stanje 1. januarja 2023	2.667.271	6.220.101	8.887.372
Oblikovane med letom	298.051	286.980	585.031
Uporabljene med letom	(215.300)	(292.163)	(507.463)
Odprava	0	(3.727.938)	(3.727.938)
Stanje 31. decembra 2023	2.750.022	2.486.980	5.237.003

Družba ločeno izkazuje rezervacije iz naslova pričakovanih stroškov jubilejnih nagrad in stroškov odpravnin od rezervacij za pričakovane stroške iz danih jamstev za prodane proizvode.

Pri izračunu rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade (izračun je pripravil pooblaščen aktuar) so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- število zaposlenih 31. decembra 2023 (za posameznika: datum rojstva, skupna delovna doba, pokojninska delovna doba, delovna doba v družbi, osnova za izračun odpravnine),
- pričakovana dolgoročna rast višine jubilejnih nagrad in neobdavčljivih zneskov v višini 3,50 %,
- pričakovana smrtnost delavcev v skladu s slovenskimi tablicami smrtnosti 2007,
- ocena fluktuacije,
- diskontna obrestna mera 3,20 %.

Rezervacije za dana jamstva Družba izračunava na podlagi analize prejetih reklamacij za prodane proizvode v preteklih letih, pri čemer Družba v izračunu upošteva le obveze, ki izhajajo iz napak pri proizvodnji produktov.

Analiza prejetih reklamacij je pokazala padajoči trend števila napak na proizvodih, ki so izhajale iz proizvodnje od leta 2021 naprej in zmanjšanje teh v letu 2023 glede na povprečje preteklih štirih let. Razlog za to so sprejeti ukrepi in izboljšave v proizvodnem procesu od leta 2021 naprej. Zaradi padajočega trenda števila upravičeno reklamiranih proizvodov in nadaljnjega pričakovanja zmanjšanja stroškov reklamacij so bile rezervacije za dana jamstva v zadnjem kvartalu leta 2023 znižane za 3.727.938 EUR.

Analiza občutljivosti

Parametri	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za jubilejne nagrade
Znižanje disk. obr. mere za 0,5 %	83.143	15.495
Povečanje disk. obr. mere za 0,5 %	(78.271)	(14.739)
Povečanje rasti plač za 0,5 % letno	33.110	0
Zmanjšanje rasti plač za 0,5 % letno	(29.761)	0

3.3.5.14. Finančne obveznosti (kratkoročne)

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Posojila dobljena pri bankah	12.441.691	13.154.798
Posojila prejeta od povezanih družb	208.057	600.000
Druge finančne obveznosti	132.941	106.799
Skupaj	12.782.689	13.861.597

Družba se je v letu 2023 pri bankah kratkoročno zadolžila za 15.000.000 evrov z namenom financiranja povišanja obratnega kapitala.

Druge kratkoročne finančne obveznosti predstavljajo obveznosti za dividende do matičnega podjetja in finančni leasing.

Gibanje finančnih obveznosti (kratkoročnih)

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	13.861.597	137.760
Povečanje	22.707.857	35.634.736
Prenos iz dolgoročnih finančnih obveznosti	4.268.818	1.129.033
Prenos na dolgoročne finančne obveznosti	(28.895)	(5.036.308)
Odplačilo	(28.026.689)	(18.003.624)
Prenos	0	0
Stanje 31. decembra	12.782.689	13.861.597

3.3.5.15. Poslovne obveznosti (kratkoročne)

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Kratkoročne obveznosti do domačih dobaviteljev	11.901.775	19.410.458
do povezanih družb*	68.690	2.550
do drugih	11.833.085	19.407.908
Kratkoročne obveznosti do tujih dobaviteljev	30.141.138	32.334.280
do povezanih družb*	7.251.952	1.776.988
do drugih	22.889.186	30.557.292
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	4.008.263	2.921.547
do povezanih družb	71.307	383.881
do drugih	3.936.956	2.537.666
Skupaj	46.051.177	54.666.285

* Glej pojasnilo št.3.3.5.17.

Večje zneske drugih poslovnih obveznosti do drugih predstavljajo predvsem obveznosti do zaposlenih iz plač, obveznosti do države iz obračunanih prispevkov na plače ter drugih dajatev, obveznosti iz obresti ter obveznosti iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za zaposlene.

3.3.5.16. Druge obveznosti

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki	11.303.456	7.954.288
do povezanih družb	9.318.433	619.177
do drugih	1.985.023	7.335.111
Kratkoročno odloženi prihodki	88.511	769.788
Skupaj	11.391.967	8.724.075

Z vnaprej vračunanimi stroški oziroma odhodki so zajeti vnaprej vračunani stroški, ki bodo nastali v prihodnosti. V letu 2023 je bila Družba vključena v nadaljevanje izvajanja večjega poslovnega projekta v tujini, pri katerem so sodelovali tudi podizvajalci, od katerih Družba do 31. decembra 2023 še ni prejela vseh računov za opravljene storitve. Vrednost teh storitev je na dan 31. december 2023 ocenjena na 8.311.023 evrov (na dan 31. decembra 2022 4.640.915 evrov). Ostale večje zneske predstavljajo vračunani stroški storitev v višini 2.292.918 evrov (na dan 31. decembra 2022 2.913.004 evrov), stroški neizkoriščenega dopusta zaposlenih v Družbi v vrednosti 383.705 evrov (na dan 31. decembra 2022 399.805 evrov), in vračunani stroški nerešenih reklamacij.

3.3.5.17. Transakcije s povezanimi nekonsolidiranimi družbami

Postavke sredstev za leto 2023

31. december 2023

	Dolg. nal.	Popr. dolg. naložb	Dolg. dana posojila	Popr. dolg. danih pos.	Kratk. posl. terj.	Popr. kratk. terj.	Dani avansi	Kratk. dana posojila	Popr. kratk. danih posojil	Druge kr. terjatve
Ovisne družbe										
Iskraemeco Energy Service AG	66.450	8.672	0	0	539.385	0	0	0	0	0
Iskraemeco Nordic AB	276.109	(276.109)	0	0	1.065.646	0	0	0	0	0
Iskraemeco (UK) Ltd.	4.013.664	(3.414.251)	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Benelux s.a.	2.679.280	(2.504.274)	0	0	913.669	(110.000)	0	0	0	263
Iskraemeco Switzerland Ltd.	54.637	(54.637)	865.510	(865.510)	251.393	(0)	0	0	0	0
Iskraemeco France s.a.s.	193.973	(138.973)	0	0	14.506	(14.506)	0	5.000	0	0
Vulcano S.A.	1.616.916	(1.616.916)	194.571	(194.571)	103.749	(84.843)	0	0	0	0
DATA 2050	7.500	0	0	0	5	0	0	58.000	0	0
Iskraemeco Kosovo d.o.o.	1.000	0	0	0	0	0	0	5.000	(5.000)	0
Iskraemeco Netherland BV	4.250	0	0	0	761.669	0	0	0	0	0
Iskraemeco TRK Ltd.	3.080	0	100.000	(100.000)	5.887	(5.887)	0	0	0	0
Iskraemeco s.r.l.	10.000	0	0	0	0	0	0	334.998	0	0
Iskraemeco SP z.o.o.	1.152	0	0	0	0	0	0	165.747	0	0
Iskraemeco Facility Services d.o.o.	85.000	0	0	0	0	0	15.000	0	0	0
Iskraemeco Smart Metering Solutions	35.000	0	0	0	0	0	0	310.561	0	752
Iskraemeco Smart Energy d.o.o.	860	0	0	0	1.963	(1.963)	112.797	0	0	0
Skupaj odvisne družbe	9.048.872	(7.996.488)	1.160.081	(1.160.081)	3.657.872	(217.199)	127.797	889.306	(5.000)	1.016
Pridružene družbe										
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	813.940	(813.940)	475.200	(238.600)	273.344	(255.166)	0	32.475	(27.950)	0
Elektrokontrol, d.o.o.	99.206	(99.206)	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Sarajevo, d.o.o.	997.710	(201)	0	0	1.354.159	(206.177)	0	0	0	0
Namaste	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj pridružene družbe	1.911.386	(913.347)	475.200	(238.600)	1.627.503	(461.343)	0	32.475	(27.950)	0
Skupni podvigi										
ARGE Siemens - Iskra	0	0	0	0	307.800	0	0	0	0	0
ARGE Siemens - Landis - Iskra	0	0	0	0	3.901.148	(44.270)	0	0	0	0
Skupaj skupni podvigi	0	0	0	0	4.208.948	(44.270)	0	0	0	0
Matične družbe										
Esewedy Electric SAE	0	0	0	0	0	(343.161)	1.411.776	0	0	0
Esewedy Technology Holding AG	0	0	0	0	100.315	(100.315)	0	0	0	0
Iskraemeco Holding Switzerland	0	0	240.000	0	0	0	4.320	40.000	0	4.547.998
Iskraemeco Malta	0	0	107.991	0	122.334	(122.395)	0	0	0	44.977
Skupaj matične družbe	0	0	361.991	0	222.649	(570.872)	1.416.096	40.000	0	4.592.975
Sestrške družbe										
Iskraemeco Egypt	0	0	0	0	0	0	1.062.254	3.000.000	0	0
Holosys	0	0	0	0	630	0	0	310.000	0	0
GL Charge	0	0	0	0	31.248	0	0	505.000	0	0
Iskraemeco Portugal, unipessoal LDA	0	0	0	0	0	0	2.000	0	0	0
Iskraemeco (Shenzen) Trading co.	0	0	0	0	567	0	0	0	0	0
Esewedy Electric for Engineering	0	0	0	0	520	(520)	0	0	0	0
Esewedy Electric Zambia LTD	0	0	0	0	2.355	0	2.550.559	0	0	0
El Sewedy Cables Egypt	0	0	0	0	10.648	(10.648)	0	0	0	0
El Sewedy Electric PSP	0	0	0	0	3.225	(1.612)	0	0	0	0
Esewedy Electric International	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Middle East FZE	0	0	0	0	4.939.596	(761.583)	0	0	0	0
Iskraemeco Argentina	7.500	0	0	0	386.575	(246.014)	0	350.000	0	0
Iskraemeco India	7.602	0	0	0	504.900	(381.317)	5.404.620	0	0	0
Skupaj sestrške družbe	15.102	0	0	0	5.880.264	(1.415.325)	9.208.659	4.165.000	0	0
Skupaj povezane družbe	10.975.330	(8.909.836)	1.997.272	(1.398.681)	15.597.236	(2.709.008)	10.752.543	5.126.780	(32.950)	4.593.990

Postavke obveznosti do virov sredstev in izkaza poslovnega izida

31. december 2023

	Kratk. poslovne obv.	Druge kratk. obv.	Dolg. finan. obv.	Kratk. finan. obv.	Vnaprej vrač. stroški	Prodaja v letu 2023	Nakupi polizd. in izd. v letu 2023	Stroški mat. in storitev v letu 2023	Deleži v dobičku v letu 2023
Ovisne družbe									
Iskraemeco Energy Service AG	0	0	0	0	(613.441)	0	0	0	0
Iskraemeco Nordic AB	0	0	0	0	0	1.348.531	0	0	0
Iskraemeco (UK) Ltd.	310.670	0	0	0	0	1.350.484	0	0	0
Iskraemeco Benelux s.a.	0	0	0	0	0	1.299.384	0	25.370	0
Iskraemeco Switzerland Ltd.	94.672	0	0	0	0	224.091	0	0	0
Iskraemeco France s.a.s.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vulcano S.A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DATA 2050	38.190	0	0	0	(33.000)	0	0	34.635	0
Iskraemeco Kosovo d.o.o.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Netherland BV	0	0	0	0	(68.750)	6.328.031	0	0	0
Iskraemeco TRK Ltd.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco s.r.l.	1.200	0	0	0	0	0	0	1.200	0
Iskraemeco SP z.o.o.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Facility Services d.o.o.	30.500	0	0	0	(25.000)	0	0	348.258	0
Iskraemeco Smart Metering Solutions	0	0	0	0	0	0	0	12.768	0
Iskraemeco Smart Energy d.o.o.	26.802	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj ovisne družbe	502.034	0	0	0	(740.191)	10.550.520	0	409.463	0
Pridružene družbe									
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	0	0	0	0	0	518	0	0	0
Elektrokontrol, d.o.o.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Sarajevo, d.o.o.	0	0	0	0	(1.839)	5.225.257	0	0	0
Namaste	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj pridružene družbe	0	0	0	0	(1.839)	5.225.775	0	0	0
Skupni podvigi									
ARGE Siemens – Iskra	0	0	0	0	0	1.470.068	0	0	0
ARGE Siemens – Landis – Iskra	0	0	0	0	0	12.956.832	0	0	0
Skupaj skupni podvigi	0	0	0	0	0	14.426.900	0	0	0
Matične družbe									
Elsewedy Electric SAE	1.070.164	0	0	0	0	0	0	0	0
Elsewedy Technology Holding AG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Holding Switzerland	0	0	208.057	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Malta	0	0	0	94.550	0	0	0	0	0
Skupaj matični družbi	1.070.164	0	208.057	94.550	0	0	0	0	0
Sestrške družbe									
Iskraemeco Egypt	5.394.995	0	0	0	0	6.949.526	16.800.840	0	0
Holysys	0	0	0	0	(88.246)	0	0	0	0
GL Charge	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Portugal, unipessoal LDA	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco (Shenzhen) Trading co.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elsewedy Electric for Engineering	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elsewedy Electric Zambia LTD	0	0	0	0	(4.506.205)	0	0	0	0
EI Sewedy Cables Egypt	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EI Sewedy Electric PSP	0	0	0	0	0	0	0	5.928	0
Elsewedy Electric International	0	0	0	0	(3.977.309)	0	0	0	0
PT Iskraemeco Electric Indonesia	249	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Middle East FZE	0	0	0	0	0	26.916.216	0	0	0
Iskraemeco Argentina	0	0	0	0	0	125.892	0	0	0
Iskraemeco India	9.768	0	0	0	(4.643)	400	0	44.615	0
Skupaj sestrške družbe	5.405.012	0	0	0	(8.390.615)	33.992.034	16.800.840	50.553	0
Skupaj povezane družbe	6.977.210	0	208.057	94.550	(7.648.595)	64.195.229	17.260.856	460.016	0

Postavke sredstev za leto 2022

31. december 2022

	Dolg. nal.	Popr. dolg. naložb	Dolg. dana posojila	Popravki dolg. danih posojil	Kratk. posl. terj.	Popr. kratk. terj.	Dani avansi	Kratk. dana posojila	Popr. kratk. danih posojil	Druge kr. terjatve
Odvisne družbe										
Iskraemeco Energy Service AG	66.450	8.672	0	0	367.806	0	0	0	0	18.290
Iskraemeco Nordic AB	276.109	(276.109)	0	0	114.391	0	(0)	0	0	0
Iskraemeco (UK) Ltd.	4.013.664	(3.414.251)	0	0	115.901	0	0	0	0	2.975
Iskraemeco Benelux s.a.	2.679.280	(2.504.274)	0	0	685.303	(211.696)	0	0	0	0
Iskraemeco Switzerland Ltd.	54.637	(54.637)	836.541	(836.541)	938	(0)	0	314.157	0	0
Iskraemeco France s.a.s.	193.973	(138.973)	0	0	13.615	(10.615)	0	0	0	0
Vulcano S.A.	1.616.916	(1.616.916)	190.409	(190.409)	53.316	(49.076)	0	0	0	0
DATA 2050	7.500	0	0	0	10.257	0	0	55.000	0	0
Iskraemeco Kosovo d.o.o.	1.000	0	0	0	0	0	0	5.000	(5.000)	0
Iskraemeco Netherland BV	4.250	0	0	0	105.946	0	0	0	0	0
Iskraemeco TRK Ltd.	3.080	0	100.000	(100.000)	3.060	0	0	0	0	0
IE BH D.O.O. SARAJEVO	1.023	(1.023)	0	0	8.206	(6.166)	0	0	0	6.000
Iskraemeco s.r.l.	10.000	0	0	0	135.497	(94.458)	0	192.465	0	0
Iskraemeco SP z.o.o.	1.068	0	0	0	29.728	(13.260)	0	112.829	0	0
Iskraemeco Facility Services d.o.o.	85.000	0	0	0	597	0	0	0	0	0
Iskraemeco Smart Metering Solutions	35.000	0	0	0	77.330	(64.335)	0	0	0	0
Iskraemeco Smart Energy d.o.o.	860	0	0	0	11.198	0	0	0	0	(0)
Skupaj odvisne družbe	9.049.810	(7.997.511)	1.126.950	(1.126.950)	1.733.086	(449.605)	(0)	679.450	(5.000)	27.265
Pridružene družbe										
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	813.940	(813.940)	475.200	(238.600)	2.427	(767)	0	27.950	(27.950)	257.829
Elektrokontrol, d.o.o.	99.206	(99.206)	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Sarajevo, d.o.o.	997.710	(201)	0	0	0	0	0	0	0	0
Namaste	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj pridružene družbe	1.911.386	(913.347)	475.200	(238.600)	2.427	(767)	0	27.950	(27.950)	257.829
Skupni podvigi										
ARGE Siemens - Iskra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ARGE Siemens - Landis - Iskra	0	0	0	0	6.186.256	(44.270)	0	0	0	0
Skupaj skupni podvigi	0	0	0	0	6.186.256	(44.270)	0	0	0	0
Matične družbe										
Elsewedy Electric SAE	0	0	0	0	0	(50.958)	1.411.776	0	0	(157)
Elsewedy Technology Holding AG	0	0	0	0	89.223	(66.976)	0	0	0	0
Iskraemeco Holding Switzerland	0	0	254.000	0	4.392.436	(279.758)	4.062	40.000	0	4.047.998
Iskraemeco Malta	0	0	101.554	0	161.445	(108.217)	0	0	0	44.977
Skupaj matične družbe	0	0	355.554	0	4.643.104	(505.910)	1.415.838	40.000	0	4.092.818
Sestrške družbe										
Iskraemeco Egypt	0	0	0	0	3.086.056	0	1.062.254	2.000.000	0	18.664
Holosys	0	0	0	0	7.260	0	0	0	0	0
GL Charge	0	0	0	0	21.048	0	0	0	0	0
Elsewedy Electric LCC UAE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elsewedy Electric for Engineering	0	0	0	0	520	(520)	0	0	0	0
Elsewedy Electric Zambia LTD	0	0	0	0	0	0	626.634	0	0	0
EI Sewedy Cables Egypt	0	0	0	0	10.648	(10.648)	0	0	0	0
EI Sewedy Electric PSP	0	0	0	0	4.596	0	0	0	0	0
Elsewedy Electric International	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Middle East FZE	0	0	0	0	5.184.513	(324.911)	0	0	0	0
Iskraemeco Argentina	7.500	0	0	0	418.832	(268.348)	0	350.000	0	0
Iskraemeco India	7.875	0	0	0	403.616	(240.033)	2.932.920	0	0	0
Skupaj sestrške družbe	15.375	0	0	0	9.137.089	(844.460)	4.621.808	2.350.000	0	18.664
Skupaj povezane družbe	10.976.542	(8.910.858)	1.957.704	(1.365.550)	15.515.707	(1.800.742)	6.037.646	3.097.400	(32.950)	4.396.575

Postavke obveznosti do virov sredstev in izkaza poslovnega izida

31. december 2022

	Kratk. poslovne obv.	Druge kratk. obv.	Dolg. finan. obv.	Kratk. finan. obv.	Vnaprej vrač. stroški	Prodaja v letu 2022	Nakupi polizd. in izd. v letu 2022	Stroški mat. in storitev v letu 2022	Deleži v dobičku v letu 2022
Odvisne družbe									
Iskraemeco Energy Service AG	0	0	0	0	483.336	0	0	0	0
Iskraemeco Nordic AB	0	0	0	0	0	598.073	0	0	0
Iskraemeco (UK) Ltd.	527.309	0	0	0	0	662.274	0	69.850	0
Iskraemeco Benelux s.a.	2.050	0	0	0	0	758.588	0	46.740	0
Iskraemeco Switzerland Ltd.	95.755	0	0	0	0	1.178.565	0	0	0
Iskraemeco France s.a.s.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vulcano S.A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DATA 2050	0	0	0	0	(79.500)	0	0	0	0
Iskraemeco Kosovo d.o.o.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Netherland BV	0	0	0	0	0	2.910.630	0	0	0
Iskraemeco TRK Ltd.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IE BH D.O.O. SARAJEVO	0	0	0	0	(1.839)	3.876.237	0	0	0
Iskraemeco s.r.l.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco SP z.o.o.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Facility Services d.o.o.	2.550	0	0	0	(25.000)	651	0	141.135	0
Iskraemeco Smart Metering Solutions	0	0	0	0	0	0	0	12.768	0
Iskraemeco Smart Energy d.o.o.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj odvisne družbe	627.664	0	0	0	376.996	9.985.019	0	270.492	0
Pridružene družbe									
Iskraemeco (M) Sdn.Bhd.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektrokontrol, d.o.o.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Sarajevo, d.o.o.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Namaste	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj pridružene družbe	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupni podvigi									
ARGE Siemens – Iskra	0	0	0	0	0	11.314.068	0	0	0
ARGE Siemens – Landis – Iskra	0	0	0	0	0	12.705.435	0	0	0
Skupaj skupni podvigi	0	0	0	0	0	52.206.453	6.326.564	277.839	0
Matične družbe									
Elsowedy Electric SAE	0	0	0	0	(1.411.776)	0	0	0	0
Elsowedy Technology Holding AG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Holding Switzerland	0	0	600.000	0	0	0	0	0	0
Iskraemeco Malta	0	0	0	94.550	0	0	0	0	0
Skupaj matični družbi	0	0	600.000	94.550	(1.411.776)	0	0	0	0
Sestrške družbe									
Iskraemeco Egypt	1.753.359	0	0	0	(1.411.237)	16.036.437	6.326.564	0	0
Holosys	3.292	0	0	0	(27.420)	7.260	0	3.742	0
GL Charge	0	0	0	0	0	72	0	3.605	0
Elsowedy Electric LCC UAE	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elsowedy Electric for Engineering	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elsowedy Electric Zambia LTD	0	0	0	0	(1.743.859)	0	0	0	0
El Sewedy Cables Egypt	0	0	0	0	0	0	0	0	0
El Sewedy Electric PSP	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elsowedy Electric International	0	0	0	0	(2.897.056)	0	0	0	0
Iskraemeco Middle East FZE	0	0	0	0	(359.062)	26.069.240	0	0	0
Iskraemeco Argentina	0	0	0	0	0	108.410	0	0	0
Iskraemeco India	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj sestrške družbe	1.756.651	0	0	0	(6.438.634)	42.221.434	6.326.564	7.347	0
Skupaj povezane družbe	2.384.315	0	600.000	94.550	(7.473.434)	52.206.453	6.326.564	277.839	0

Transakcije s povezanimi družbami potekajo skladno s politiko transfernih cen.

Prejemki skupin oseb

v EUR	2023	2022
Izvršni direktorji in zaposleni člani upravnega odbora	278.489	271.994
Skupaj bruto prejemki skupin oseb	278.489	271.994

Ostali prejemki izvršnih direktorjev in zaposlenih članov upravnega odbora

v EUR	2023	2022
Bruto regres	4.000	4.800
Bonitete	5.026	5.636
Prevoz in prehrana	5.629	4.087
Skupaj ostali prejemki	14.654	14.522

Družba ne izkazuje terjatev ali obveznosti do posloводства.

3.3.5.18. Finančni instrumenti in povezana tveganja**Kreditno tveganje**

Knjigovodska vrednost finančnih sredstev predstavlja največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan poročanja:

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Dolgoročno dana posojila	598.591	592.154
Kratkoročno dana posojila	5.093.831	3.064.450
Dolgoročne poslovne terjatve	0	0
Kratkoročne poslovne terjatve brez danih avansov in terjatev do države	51.429.678	48.091.462
Denar in denarni ustrezniki	4.431.946	6.297.295
Skupaj	61.554.046	58.045.360

Izpostavljenost kreditnemu tveganju za terjatve do kupcev po geografskih regijah (neto vrednost):

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Slovenija	1.262.849	1.761.438
Evropske države v območju evra	16.572.694	12.736.614
Velika Britanija	0	115.901
Ostale države sveta	33.594.135	33.477.509
Skupaj	51.429.678	48.091.462

Analiza starosti terjatev do kupcev na dan poročanja:

v EUR	31. december 2023			31. december 2022		
	Bruto vrednost	Oslabitve	Neto vrednost	Bruto vrednost	Oslabitve	Neto vrednost
Nezapadlo	43.669.442	0	43.669.442	35.077.879	0	35.077.879
Zapadlo 0–30 dni	2.368.577	5.930	2.362.648	3.608.343	0	3.608.343
Zapadlo 31–120 dni	2.458.262	26.138	2.432.124	6.061.849	4.552	6.057.297
Zapadlo do 1 leta	3.107.361	904.341	2.203.020	3.791.939	772.860	3.019.079
Zapadlo nad 1 letom	3.572.459	2.810.015	762.445	2.443.433	2.114.570	328.863
Skupaj	55.176.101	3.746.424	51.429.678	50.983.442	2.891.981	48.091.462

Gibanje popravkov vrednosti terjatev do kupcev v letu:

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	2.891.981	2.928.160
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	1.748.879	1.425.294
Odprava popravkov vrednosti - prejeta plačila	(871.959)	(1.487.792)
Odpis terjatev v breme predhodno oblikovanih popravkov vrednosti	(8.206)	(1.842)
Tečajne razlike	(14.272)	28.161
Stanje 31. decembra	3.746.424	2.891.981

Gibanje slabitev poslovnih terjatev do drugih:

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	426.458	259.521
Slabitve v letu	0	6.000
Odprava slabitev - prejeta plačila	0	(207.351)
Odpisi terjatev v breme predhodno oblikovanih popravkov vrednosti	(6.000)	
Prenos iz dolgoročnih popravkov vrednosti terjatev	0	368.288
Stanje 31. decembra	420.458	426.458

Gibanje popravkov vrednosti naložb v povezane družbe:

v EUR	2023	2022
Stanje 1. januarja	8.910.858	8.909.836
Dokončen odpis	(1.023)	0
Slabitve v letu	0	1.023
Stanje 31. decembra	8.909.836	8.910.858

Likvidnostno tveganje

31. december 2023

v EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	1 leto ali manj	1–2 leti
Neizvedene finančne obveznosti				
Dolgoročne finančne obveznosti	4.667.352	4.938.882	0	4.938.882
Kratkoročne finančne obveznosti	12.782.689	12.782.689	12.782.689	0
Kratkoročne poslovne obveznosti brez prejetih avansov in obveznosti do države	42.042.914	42.042.914	42.042.914	0
Skupaj	59.492.954	59.764.485	54.825.603	4.938.882

31. december 2022

v EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	1 leto ali manj	1–2 leti
Neizvedene finančne obveznosti				
Dolgoročne finančne obveznosti	3.907.275	4.329.186	0	4.329.186
Kratkoročne finančne obveznosti	13.861.597	13.861.597	13.861.597	0
Kratkoročne poslovne obveznosti brez prejetih avansov in obveznosti do države	51.744.738	51.744.738	51.744.738	0
Skupaj	69.513.610	69.935.521	65.606.335	4.329.186

Valutno tveganje

Izpostavljenost družbe valutnemu tveganju:

v EUR	31. december 2023					
	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	PLN
Kratkoročne poslovne terjatve brez danih avansov in terjatev do države	23.853.105	0	1.144.043	23.800.072	1.007.842	1.624.615
Dolgoročno dana posojila	598.591					
Kratkoročno dana posojila	5.093.831	0	0	0	0	0
Dolgoročna bančna posojila	(4.602.149)	0	0	0	0	0
Kratkoročna bančna posojila	(12.441.691)	0	0	0	0	0
Kratkoročna posojila dobljena od družb v skupini	(208.057)	0	0	0	0	0
Druge dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti	(198.143)	0	0	0	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti brez prejetih avansov in obveznosti do države	(30.740.002)	(215.823)	0	(11.087.089)	0	0
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja	(18.644.515)	(215.823)	1.144.043	12.712.983	1.007.842	1.624.615
Neto izpostavljenost	(18.644.515)	(215.823)	1.144.043	12.712.983	1.007.842	1.624.615

31. december 2022

v EUR	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	PLN
Kratkoročne poslovne terjatve brez danih avansov in terjatev do države	25.989.068	113.915	214.391	18.144.553	1.413.748	2.215.787
Dolgoročno dana posojila	592.154					
Kratkoročno dana posojila	3.064.450	0	0	0	0	0
Dolgoročna bančna posojila	(3.870.967)	0	0	0	0	0
Kratkoročna bančna posojila	(13.154.798)	0	0	0	0	0
Kratkoročna posojila dobljena od družb v skupini	(600.000)	0	0	0	0	0
Druge kratkoročne finančne obveznosti	(143.107)	0	0	0	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti brez prejetih avansov in obveznosti do države	(33.354.050)	(429.577)	0	(17.961.111)	0	0
Izpost. izkaza finančnega položaja	(21.477.251)	(315.662)	214.391	183.442	1.413.748	2.215.787
Neto izpostavljenost	(21.477.251)	(315.662)	214.391	183.442	1.413.748	2.215.787

*Podatek vsebuje zneske v dinarjih Združenih arabskih emiratov (AED), egipčanskih funtih (EGP), južnoafriških randih (ZAR) in indijskih rupijah (INR).

Vsi podatki iz terjatev in obveznosti so izkazani v neto zneskih z upoštevanjem oblikovanih popravkov.

Pomembni devizni tečajji:

v EUR	Povprečni tečaj*		Končni tečaj*	
	2023	2022	2023	2022
CHF	0,9718	1,0047	0,9260	0,9847
GBP	0,8698	0,8528	0,8691	0,8869
SEK	11,4788	10,6296	11,0960	11,1218
USD	1,0813	1,0530	1,1050	1,0666
PLN	4,5420	4,6861	4,3395	4,6808

* Število enot valute za en evro.

Analiza občutljivosti

Desetodstotno zmanjšanje vrednosti evra glede na navedene valute na dan 31. december bi zmanjšalo (povečalo) čisti poslovni izid za v nadaljevanju navedene vrednosti. Analiza predpostavlja, da vse druge spremenljivke, zlasti obrestne mere, ostanejo nespremenjene. Analiza je pripravljena na enak način za leto 2023 in leto 2022.

v EUR	Čisti poslovni izid	
	31. december 2023	31. december 2022
GBP	(21.582)	(31.566)
CHF	114.404	21.439
SEK	1.271.298	18.344
USD	100.784	141.375
PLN	162.462	221.579

Desetodstotno povečanje vrednosti evra glede na navedene valute na dan 31. 12. bi imelo enak učinek v nasprotni smeri, ob predpostavki, da vse ostale spremenljivke ostanejo nespremenjene.

Obrestno tveganje

Izpostavljenost tveganju spremembe obrestne mere družbe:

v EUR	Knjigovodska vrednost	
	31. december 2023	31. december 2022
Finančni inštrumenti po spremenljivi obrestni meri		
Finančne obveznosti	17.043.840	10.625.765
Finančni inštrumenti po fiksni obrestni meri		
Finančne obveznosti	208.057	7.000.000

Analiza občutljivosti poštene vrednosti finančnih instrumentov s stalno obrestno mero

Družba nima finančnih instrumentov s stalno obrestno mero, opredeljenih po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, in izpeljanih finančnih instrumentov, opredeljenih za ščitenje poštene vrednosti pred tveganjem. Sprememba obrestne mere na dan poročanja tako ne bi vplivala na čisti poslovni izid.

Analiza občutljivosti poštene vrednosti finančnih instrumentov s spremenljivo obrestno mero

Sprememba obrestne mere za 100 bazičnih točk na dan poročanja bi nepomembno povečala (zmanjšala) čisti poslovni izid. Analiza predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem devizni tečaji, ostanejo nespremenjene. Analiza je pripravljena na enak način za leto 2023 in leto 2022.

3.3.5.19. Knjigovodske in pošteno vrednosti finančnih instrumentov

v EUR	Nivo	31. december 2023		31. december 2022	
		Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Finančna sredstva, ki so razkrita po pošteni vrednosti	3				
Dolgoročna dana posojila		598.591	598.591	592.154	592.154
Kratkoročno dana posojila		5.093.831	5.093.831	3.064.450	3.064.450
Kratkoročne poslovne terjatve brez danih avansov in terjatev do države		51.429.678	51.429.678	48.091.462	48.091.462
Denar in denarni ustrezniki		4.431.946	4.431.946	6.297.295	6.297.295
Skupaj sredstva		61.554.046	61.554.046	58.045.360	58.045.360
Finančne obveznosti, ki so razkrite po pošteni vrednosti	3				
Finančne obveznosti		(17.384.838)	(17.384.838)	(17.732.565)	(17.732.565)
• Posojila dobljena pri bankah		(17.043.840)	(17.043.840)	(17.025.765)	(17.025.765)
• Posojila dobljena od družb v skupini		(208.057)	(208.057)	(600.000)	(600.000)
• Posojila prejeta pri drugih		(198.072)	(198.072)	(143.107)	(143.107)
Kratkoročne poslovne obveznosti brez prejetih avansov in obveznosti do države		(42.042.914)	(42.042.914)	(51.744.738)	(51.744.738)
Skupaj obveznosti		(59.492.954)	(59.492.954)	(69.513.610)	(69.513.610)

Nivoji poštenih vrednosti

Metode razporejanja po nivojih poštenih vrednosti v predhodni tabeli (*) za finančna sredstva, evidentirana po pošteni vrednosti, so prikazane v nadaljevanju.

- **nivo 1:** tržne cene na aktivnih trgih za enaka sredstva in obveznosti;
- **nivo 2:** drugi razpoložljivi podatki, razen tržnih cen, navedenih v nivoju 1, tako neposredni (npr. cene) kot posredni (npr. izpeljani iz cen);
- **nivo 3:** Podatki o sredstvih in obveznostih, ki ne izhajajo iz tržnih podatkov.

3.3.5.20. Izobrazbena struktura zaposlenih

Stopnja izobrazbe	31. december 2023		31. december 2022	
	Število zaposlenih	Delež v %	Število zaposlenih	Delež v %
I.	1	0,14 %	4	0,58 %
II.	109	15,71 %	129	18,59 %
III.	31	4,47 %	31	4,47 %
IV.	90	12,97 %	95	13,69 %
V.	153	22,05 %	160	23,05 %
VI./1	48	6,92 %	52	7,49 %
VI./2	100	14,41 %	89	12,82 %
VII.	113	16,28 %	106	15,27 %
VIII./1	17	2,45 %	19	2,74 %
VIII./2	9	1,30 %	9	1,30 %
Skupaj	671	96,69 %	694	100,00 %

3.3.5.21. Pogojne obveznosti

Iz poslovnega leta 2022 ni nobenih potencialnih obveznosti, saj so vsi pomembnejši tekoči spori rešeni, ostale pa so manj pomembna tveganja delovnopravne narave.

Družba Iskraemeco, d. d., je 31. decembra 2023 imela v izvenbilančni evidenci za 14.617.234 evrov (v letu 2022 8.691.162 evrov) garancij.

v EUR	31. december 2023	31. december 2022
Dane garancije	14.617.234	8.691.162
Skupaj garancije	14.617.234	8.691.162

Dane garancije v letu 2022 predstavljajo jamstva za vestno izvajanje pogodb.

3.3.5.22. Posli z revizorsko družbo

Storitve revidiranja je za družbo opravila revizorska družba Ernst & Young, d. o. o. Storitve revidiranja je znašala 26.000 evrov. Revizijska družba za družbo Iskraemeco, d. d., ni opravila nobene druge storitve.

3.3.5.23. Izjava o dogodkih po datumu izkaza finančnega položaja

Družba ne izkazuje pomembnih dogodkov po datumu izkaza finančnega položaja.

4. Revizorjevo poročilo

Building a better
working world

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom gospodarske družbe ISKRAEMECO, d.d.

Mnenje

Revidirali smo konsolidirane računovodske izkaze skupine ISKRAEMECO (skupina), ki vključujejo konsolidiran izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2023 ter konsolidiran izkaz poslovnega izida, konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa, konsolidiran izkaz gibanja kapitala in konsolidiran izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključno s pomembnimi informacijami o računovodskih usmeritvah.

Po našem mnenju so priloženi konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja skupine ISKRAEMECO na dan 31. decembra 2023 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov*. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z Mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od skupine in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen konsolidiranih računovodskih izkazov in našega mnenja o teh konsolidiranih računovodskih izkazih. Poslovodstvo je odgovorno za te druge informacije.

Naše mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij in zato o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila ali sklepa.

V zvezi z revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov je naša odgovornost, da te druge informacije preberemo in presodimo, ali so pomembno neskladne s konsolidiranimi računovodskimi izkazi ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali kako drugače zglejajo pomembno napačne. Poleg tega je naša odgovornost da ocenimo, ali so bile druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavnim zakonom ali predpisi in predvsem, ali so te druge informacije usklajene z zakonom ali predpisi glede formalnih zahtev in postopkov za pripravo drugih informacij z vidika pomembnosti in, ali bi neskladnost s temi zahtevami lahko vplivala na presoje, zasnovane na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov poročamo, kolikor lahko ocenimo, da:

- so druge informacije, ki opisujejo dejstva predstavljena v konsolidiranih računovodskih izkazih, v vseh pomembnih pogledih usklajene s konsolidiranimi računovodskimi izkazi; in
- da so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnim zakonom in predpisi.

Poleg tega je naša odgovornost da, na podlagi našega poznavanja in razumevanja družbe, ki smo ga pridobili med revizijo, poročamo o tem, ali druge informacije vsebujejo pomembno napačno navedbo. Na podlagi opravljenih postopkov v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili nobenih pomembnih napačnih navedb.

Odgovornost poslovodstva za konsolidirane računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov skupine odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče skupina, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo skupino likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

**Building a better
working world**

Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so konsolidirani računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo nudi visoko stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamično ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh konsolidiranih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnimi za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol skupine;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov in okoliščin, ki zbujejo dvom v sposobnost skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v (konsolidiranih računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje skupine kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino konsolidiranih računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;
- Pri reviziji skupine pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze v zvezi s finančnimi informacijami podjetij ali poslovnih dejavnosti v skupini, da izrazimo mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih. Odgovorni smo za ustrezno usmerjanje, nadzor in izvedbo revizije skupine. Obenem smo izključno mi sami odgovorni za naše revizijsko mnenje.

Posloводство med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in o pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Ljubljana, 18. julij 2024

Sanja Košir Nikašinić,
direktorica, pooblaščená revizorka
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

Lidija Sinkovec
Pooblaščená revizorka

Building a better
working world

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom gospodarske družbe ISKRAEMECO, d.d.

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze gospodarske družbe ISKRAEMECO, d.d. (družba), ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2023 ter izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključno s pomembnimi informacijami o računovodskih usmeritvah.

Po našem mnenju so priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja družbe ISKRAEMECO, d.d. na dan 31. decembra 2023 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z Mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in našega mnenja o teh računovodskih izkazih. Poslovodstvo je odgovorno za te druge informacije.

Naše mnenje o računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij in zato o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila ali sklepa.

V zvezi z revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost, da te druge informacije preberemo in presodimo, ali so pomembno neskladne z računovodskimi izkazi ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali kako drugače zgledata pomembno napačne. Poleg tega je naša odgovornost da ocenimo, ali so bile druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavnim zakonom ali predpisi in predvsem, ali so te druge informacije usklajene z zakonom ali predpisi glede formalnih zahtev in postopkov za pripravo drugih informacij z vidika pomembnosti in, ali bi neskladnost s temi zahtevami lahko vplivala na presoje, zasnovane na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov poročamo, kolikor lahko ocenimo, da:

- so druge informacije, ki opisujejo dejstva predstavljena v računovodskih izkazih, v vseh pomembnih pogledih usklajene z računovodskimi izkazi; in
- da so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnim zakonom in predpisi.

Poleg tega je naša odgovornost da, na podlagi našega poznavanja in razumevanja družbe, ki smo ga pridobili med revizijo, poročamo o tem, ali druge informacije vsebujejo pomembno napačno navedbo. Na podlagi opravljenih postopkov v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili nobenih pomembnih napačnih navedb.

Odgovornost poslovodstva za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkrije zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

**Building a better
working world**

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo nudi visoko stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamično ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnimi za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov in okoliščin, ki zbujejo dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje družbe kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Posloводство med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in o pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Ljubljana, 18. julij 2024

Sanja Košir Nikašinić,
Direktorica, Pooblaščenca revizorka
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

Lidija Šinkovec
Pooblaščenca revizorka

Inovacije
za **življenje.**

www.iskraemeco.com

